

Ra Mateo

Nuna ra Mateo, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtrə Jesucristo.

Ja ua ra lista ngue yø thuhū ya yø mboxita ra Jesucristo.

1 ¹ Ja ua ra lista ngue yø mboxita ra Jesucristo, guehna ra mbom'meto na ngue ra David. Ra David, ra mbom'meto na ngue ra Abraham.

² Ra Abraham, ra papá na ngue ra Isaac. Ra Isaac, ra papá na ngue ra Jacob. Ra Jacob, ra papá na ngue ra Judá co 'nɛ'u mɪ'da yø n'yohu. ³ Ra Judá, ra papá na ngue ra Fares 'nɛhra Zara. Nu ra mamá ya yonc'ei ya, ni hu ngue ra Tamar. Ra Fares, ra papá na ngue ra Esrom. Ra Esrom, ra papá na ngue ra Aram. ⁴ Ra Aram, ra papá na ngue ra Aminadab. Ra Aminadab, ra papá na ngue ra Naasón. Ra Naasón, ra papá na ngue ra Salmón. ⁵ Ra Salmón, ra papá na ngue ra Booz. Nu ra mamá na ra Booz ni hu ngue ra Rahab. Ra Booz, ra papá na ngue ra Obed. Nu ra mamá na ra Obed, ni hu ngue ra Rut. Ra Obed, ra papá na ngue ra Isaí. ⁶ Ra Isaí, ra papá na ngue ra dast'abi David. Ra David, ra papá na ngue ra Salomón. Nu ra mamá na ra Salomón, gue'a ra 'danxu mará xisu ndu ra Urías, bi nthatui ra David.

⁷ Ra Salomón, ra papá na ngue ra Roboam. Ra Roboam, ra papá na ngue ra Abías. Ra Abías, ra papá na ngue ra Asa. ⁸ Ra Asa, ra papá na ngue ra Josafat. Ra Josafat, ra papá na ngue ra Joram. Ra Joram, ra papá na ngue ra Uzías. ⁹ Ra Uzías, ra papá na ngue ra Jotam. Ra Jotam, ra papá na ngue ra Acáz. Ra Acáz, ra papá na ngue ra Ezequías. ¹⁰ Ra Ezequías, ra papá na ngue ra Manasés. Ra Manasés, ra papá na ngue ra Amón. Ra Amón, ra papá na ngue ra Josías. ¹¹ Ra Josías, ra papá na ngue ra Jeconías co 'nɛhmi'da yø n'yohu. Gue'a ra pa'a ngue yø judío bi ma mabent'i, bi ts'its'i i map'u ja ra häi Babilonia.

¹² M'mefa p'uya ra Jeconías, ra papá na ngue ra Salatiel. Ra Salatiel, ra papá na ngue ra Zorobabel. ¹³ Ra Zorobabel, ra papá na ngue ra Abiud. Ra Abiud, ra papá na ngue ra Eliaquim. Ra Eliaquim, ra papá na ngue ra Azor. ¹⁴ Ra Azor, ra papá na ngue ra Sadoc. Ra Sadoc, ra papá na ngue ra Aquim. Ra Aquim, ra papá na ngue ra Eliud. ¹⁵ Ra Eliud, ra papá na ngue ra Eleazar. Ra Eleazar, ra papá na ngue ra Matán. Ra Matán, ra papá na ngue ra Jacob. ¹⁶ Ra Jacob, ra papá na ngue ra José, nuna rá damme ra Maya. Guehna ra Maya rá mamá ra Jesús. A nuna ra Jesús, ni hu ngue ra Cristo, guehna bá t'ets'i ngue di ndast'abi.

¹⁷ Janangue 'de'ma goho yø papá bi m'mui ngue bi m'muhyø basi, bá fudi ngue ra Abraham asta ra David. 'De'ma goho yø papá bi m'mui, bá fudi ngue ra David asta gue'mø mi mbentyø judío ngue bi ts'ixpu ja ra

hăi Babilonia. Bá fu'u yø pa'u p'uya ngue bi m'muhmi 'de'ma goho yø papá astá gue'mø mi m'muhra Cristo.

Ya bi mihra Jesucristo.

¹⁸ Nguna bá njap'u bá mihra Jesucristo. Nuna ra Maya ya xi nhohra hya ngue di nthatui ra José. Pe hante ngue da me, ya mi ha rá basi. Pe ra Espíritu Santo'a bi japi ngue bi hya rá basi. ¹⁹ A nuna ra José, ya ja ngue da 'yøt'e ngue rá damme. Mi zä mi badi ngue ya ha rá basi ra Maya, bi ne ra José ngue xta 'yøt'e te mmamp'u ja ra ley ngue xti nxummi rá xisu. Pe himbi nepe xta mbadi xangu yø ja'i te xta 'yøt'e. ²⁰ Mente di n'yomfeni te ja ngue da 'yørbuya, nu'mø mi n'aha, bi nu n'na rá anxe Oja 'mø mi n'ui. Bi 'yembi:

—Ague José rá mbom'meto'i ra David, oguí su guí mme'a ni xisu ra Maya. Porque nu'a rá basi ha'a, gue'a ra Espíritu Santo bi japi bi hya rá basi. ²¹ Nuna ra Maya, di m'mu'a n'na rá ts'unt'u 'ne gdi hutí ngue ra Jesús. Porque nuna, guehna da yanyø ja'i ja yø ts'oqui na —bi 'yembi.

²² Ya bi nja gätho ya yø hya ya para ngue di nja'a te ra hya bi bennbabi rá pøngahya Oja bi ma, bi 'yena: ²³ “Nu'a n'na ra hmute xisu da hya rá basi ngue dra ts'unt'u. Nu'mø bi m'mui, di hu ngue ra Emanuel”, bi 'yena. A nuna ra Emanuel i nne da ma ngue ya 'daua di 'buhma Oja.

²⁴ Mi nnu'a nt'aha ra José, bi 'yøt'e tengutho xi xihra anxe nuna rá m'menhni Oja. Bi zixra Maya p'uya ngue di m'muhmi. ²⁵ Pe himbi dädi mente ra pa bi hya rá basi ra Maya. Mi zä mi m'muhra mudi ts'unt'u ra Maya, nuna ra José i hutí ngue ra Jesús.

Bi ma nthanne ra Jesús.

2 ¹ Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea, ja bi mip'u ra Jesús. Guehya yø pa mi ndast'abi ra Herodes, Gä madi manda'a ra xequi'a. Nup'u ja ra danihni Jerusalén bi zøp'u 'da yø n'yohu ngue ja yø mfadi ngue di xädi te ga 'yo yø sø, bi 'yep'u ja n'na ra häi ni bøxyadi.

² Bi 'yännbuya, bi 'yembi:

—¿Hapu 'buhra 'uene nu'a bi mihya, nuna rá dast'abi yø judio? Porque nup'u ni bøxyadi dá handähe n'na ra dasø, gue'a ra hmeya'a ngue ya bi mi. A nuyá, nná ehe ga thannehe ya —bi 'yena.

³ Nuna ra dast'abi Herodes mi zä mi 'yøhna ra hya na, ya da zährá n'yomfeni ngue su. Da guehyø mmengu Jerusalén, Gä bi nsu. ⁴ Nuna ra dast'abi bi zonhni gätho'u yø hmu yø mmäcja, da guehyø xännbate ngue ra ley. Bi 'yørpa ra nt'änni ngue hapu ja ngue di mihra Cristo nuna bá ex Oja ngue di ndast'abi. ⁵ Nuya bi t'ørpa ra nt'änni p'uya, bi 'yembra Herodes:

—Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea ja di mip'u. Porque gue'a ra hya bi 'yotrá pøngahya Oja'a, bi 'yena: ⁶ “Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea, man'na tate'a ngue gätho yø danihni ja'a ra häi'a.

Porque ja da pømp'u n'na ra dast'abi nu'a di mandagui'u ma ja'i ngue yø judío”.

⁷ A nuna ra Herodes nt'aguitho bi zon'u yø n'yohu øtra nt'änni, ena ngue padi te ga 'yo yø sø. Ra Herodes bi 'yänni tema pa bá fudi bi nequi ra sø. ⁸ Mi xifi hanja p'uya, nuna ra Herodes bi 'yembi:

—Ni mähä Belén, bá homhmu ra 'uene asta gue'mø guá timhmu. Nu'mø guá timhmu p'uya, gdí 'yehmi ua ngue guí xicju njuani, n'namhma ngue 'nequi ga mma ngue ga ma thanne —bi 'yembi.

⁹ Nuya yø n'yohu, mi 'yø'a ra hya bi xihra dast'abi, bi ma. Nu'a ra sø xi hyanda m'met'o p'u ni bøxyadi, mahombi hyandi ngue bí ja ra sø p'u ha ni ma. Nup'u ja ra ngu 'buhra 'uene ja sòp'u rá thai ra sø, gue'a hantho'a. ¹⁰ Mi zä mi hyandi hapu exa ja ngue da zøni, janjuani di johya. ¹¹ Mi zømp'u ja ra ngu, bi yut'ambo. Bi nu ngue 'bup'u ra 'uene connä Maya rá mamá. Gä bi ndantyøhmu'u yø n'yohu ngue bi danne ra 'uene. Bi xahyø 'beni ngue bi hyahra oro op'u, connä hoga bopo mahotho ga yuni 'ne man'na ra hoga bopo ni hu ngue ra mirra, gä bi unni.

¹² M'mefa p'uya, nu'mø mi n'ahya yø n'yohu, bi 'yut'a Oja ngue nu'mø bi mengui, ya hinda map'u ha 'buhra Herodes. Sinoque n'nan'yo man'na ra 'yu di mengui.

Bi ts'ixra Jesús i map'u ja ra häi Egipto.

¹³ Mi ma ya yø n'yohu, nu'a n'na rá anxé Oja bi nu ra José 'mø mi n'aha ngue bi 'yembi:

—Dami nangui n'na zihmantho, guí sixra 'uene co 'nehrá mamá. Gui 'dagui, i map'u ja ra häi Egipto. Ja bá m'mup'u asta gue'mø ga xi'i ngue guá pengui. Porque nuyá, ra Herodes da hyonna 'uene ngue da hyo —bi 'yembi.

¹⁴ Nxuitho'a ra ora'a, pe ra José n'na zihmantho bi nangui ngue bi zixra 'uene connä mamá. Bi ma, i ma Egipto. ¹⁵ Ja bá m'mup'u asta gue'mø mi du ra Herodes. Nguna bi nja para ngue di nja ya yø hya bi bennbabi rá pøngahya Oja da ma ngue bi 'yena: “Ga ma si ma Ts'unt'u bí 'bu'a Egipto”, bi 'yen'Oja.

Xangu yø 'uene bi thop'u ja ra hnini Belén.

¹⁶ Mi bahra Herodes ngue nuya yø n'yohu bi nyaui ngue honna 'uene ya hin'i mengbu ha 'bui, man'natho bi mbøcue p'uya. Bi menhyø soldado p'u ja ra hnini Belén ngue bá ho yø ts'unt'u nu'u 'bu'a nyo jeya pani gai. Gätho mathet'i ra hnini Belén bi tho yø ts'unt'u. Porque yø n'yohu bi xifi ngue hinguí tho'a nyo jeya xi mudi bi nu ra sø. ¹⁷ Ra ndødummui bi nja tengutho ra hya bi 'yotra pøngahya Jeremías, bi 'yena: ¹⁸ “Nup'u ja ra hnini Ramá bi t'øde ngue janjuani ngue ya

dummui n'na ra xisu, 'ne zoni. Guehna ra Raquel i zoni ngue xi thopyø basi. 'Ne himbi ne xtí nhojpabi rá mmui porque ya gä xi du yø basi”.

Nuna ra Jesús i ts'ixpu ja ra hnini Nazaret.

¹⁹ Mi du ra Herodes, nup'u Egipto mambi 'buhra José bi n'ui 'mø minxui ngue n'na rá anxé Oja bi 'yembi:

²⁰ —A nuyá, dami sixra ts'unt'u conná mamá, i map'u ja ra häi Israel. Porque ya bi du ra Herodes nuna mi nne xtá hyo ra ts'unt'u ya —bi 'yembi.

²¹ Nuna ra José p'uya, bi zixra ts'unt'u conná mamá, bi ma i map'u ja ra häi Israel. ²² Pe mi 'yø p'uya ngue nuna ra Arquelao rá ts'unt'u ra Herodes, guehna mi ndast'abi p'u ja ra xequi mi nne xtí ma. Porque bi ponnababi ndu rá papá. Ra José p'uya bi zu xtí map'u ja ra xequi ngue ra häi Judea madí manda na. Mahombi n'ui ra José p'uya, bi sifi ngue di map'u ja ra häi Galilea. ²³ Mi zomp'u ja ra häi Galilea, bi m'mup'u ja ra hnini Nazaret. Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja ya yø hya xi manyø pøngahya Oja ngue bi 'yena: “Nuná, di hutyø ja'i ngue ra mmengu Nazaret”.

Nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, da dö'mra Jesús bá ep'u.

3 ¹ Nu'u yø pa'u p'uya, nuna ra Xuua mi øtra nxixya p'u ja ra häi Judea, mi du'mi bi xihra hya yø ja'i bi mpeti p'u ja ra dapo. ² Bi 'yembyø ja'i:

—Dami 'bä'ni mmuihu, gui hyehmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Porque ya da guehyø pa jap'uya da 'yu Oja ngue di manda ua —bi 'yembi.

³ Nuna ra Xuua guehna bi manna pøngahya Isaías 'mø mi nya ngue bi 'yena: “Da t'øde te da man'a n'na nc'ei da manna hya p'u ja ra dapo ngue da 'yena: Dami nsähu ya, porque ya bá ep'u ra Hmu, da 'yembyø ja'i”.

⁴ Nu rá he ra Xuua, gue'u yø xingu ra cameyo ntøt'e ngue ra ulu. Di ngut'a n'na ra xifani. Nu'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Ne ra t'afi t'asa timp'u ja ra dapo mi si. ⁵ Xangu yø ja'i bi zøp'u 'buhra Xuua ngue øxra hya bi ma. Bi zøp'u yø ja'i bá nexpu ja ra hnini Jerusalén, gätho'u yø hnini ja'a ra häi Judea, gätho'u yø xequi ngue ra dathe Jordán, gä bá ehyø ja'i. ⁶ Nuya yø ja'i bi ma ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi ra Xuua p'u ja ra dathe Jordán.

⁷ Mi nu ra Xuua ngue mandøngu dyø judío 'bup'u ni 'yehē di xixyabi. 'Bup'u yø fariseo, 'bup'u yø saduceo. Bi 'yembuya:

—Guí øthu tengutho øtyø c'eya ngue 'da'mø bá ep'u ra sibi. Xiya, ¿hague gni pahmu ngue bá ep'u ra ndate castigo di nja? ⁸ Dami 'yøthu ra nho, n'namhma di nequi ngue ya gä hyehmu p'u ra nts'o. ⁹ 'Yo sä guí ena ngue ya hinte guí jahu ngue yø mbom'meto'ahu ra Abraham.

Porque dí xi'ahũ ngue nuua ja yø do ja ua, da zä da 'yøt'Oja ngue da bœcua yø mbom'meto ra Abraham. ¹⁰ Guí øthũ tengutho yø za hĩngui zädi, guí njathũ p'uya. Pe ya ja ra acha da 'yexyø za. Gätho yø za hĩngui nne di nzädi, da t'ets'i ngue da ma nt'üdi. ¹¹ A nũgui, majuanĩ ngue nuua yø ja'i i mma ngue da hyep'u ra nts'o, guehya dädi xixyabi connä dehe ya. Pe bá ep'u man'na da 'yøtra nxixya connä sibi 'mø bi ha'ahũ ra ts'edi ra Espíritu Santo. Nuna, man'na tate na ngue nũgä. ¿Hapũ gue ga sucä tengu na? ¹² Guehna da huanhyø ja'i na tengutho 'mø mahogui ra trigo, n'nani ni ma yø xi. Ra trigo p'uya, mapeti ngue da 'bets'i. Nu'a rá xi p'uya, da t'up'u ja ra sibi hĩnjam'mø da huët'i.

Ra Xuua bi xixyabi ra Jesús.

¹³ Nuna ra Jesús bá nexpu ja ra häi Galilea, bi zøp'u ja ra dathe Jordán mi 'buhra Xuua ngue bi xixyabi. ¹⁴ Pe ra Xuua hĩngui nne xti xixyabi ra Jesús. Bi 'yẽmbi:

—Nũgä go dí nnegä ngue gui xixyagui, 'nẽ go gni 'yẽhẽ ngue ga xixya'i ya —bi 'yẽmbi.

¹⁵ Pe ra Jesús bi 'yẽmbra Xuua:

—Dami ne ngue gui xixyagui, porque jatho ga øt'ui'a te gä di manda Oja —bi 'yẽmbi.

Janangue ra Xuua bi xixyabi ra Jesús. ¹⁶ Høntho bi nxixya ra Jesús, bi ma nenthe p'uya. Bi nu ngue bi xohra c'amahets'i. Nu'a ra Espíritu Santo, entho n'na ra paloma p'u i hnu, ngue bi zøp'u ja rá ya ra Jesús.

¹⁷ Bi t'ø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yẽna:

—Nuna 'bœcua ya, guehna ma Ts'unt'u dädi madi. A nuyá, janjuani ngue ja gampähä connä guehna —bi 'yẽna.

Ra zithu bi hyonnbi ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

4 ¹ Ra Espíritu Santo bi zixpu bí ja ra dapo ra Jesús para ngue ja da sãmhya p'u ra zithu, da hyonnbi ha di mestho ra hya di manda Oja. ² Mente nyote ma pa, ra pa ra xui hĩmbi zi ra hmẽ. M'mefa p'uya, ya bi zä ngue mathoguitho tu manthuhũ. ³ Ra zithu p'uya bi guarbũ 'bähra Jesús. Bi hyonnbi ha di 'yøtra ts'oqui, bi 'yẽmbi:

—Nu'mø ngue gue'e rá Ts'unt'u'i Oja, dami 'yøt'e ngue yø do janũ da gohi di nthuhmẽ —bi 'yẽmbi.

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yẽmbra zithu:

—Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue ẽna: “Nu ra ja'i hĩnda ne da 'yøde te mman'Oja, madague'a da zi ra hmẽ ra ja'i, pe ya hĩnda zä di m'mui”.

⁵ Ra zithu p'uya, bi zixpu ja ra maca danihni Jerusalén, bi ntøp'u ja rá 'bet'e ra nija. ⁶ Bi 'yẽmbi:

—Nu'mø gue'e rá Ts'unt'u'i Oja ya, dami nsäcua ya. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ẽna: “Nuna Oja, da penhyø anxe ngue da

mä'i. Da 'yøt'e ngue njanate gdi söt'a häi, n'namhma ngue hīndi ʔn'na nī gua yø do” —bi 'yēmbi.

⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbra zithu:

—Xquet'a nt'ot'i ra hya p'u ja ra Maca Libro ngue nuna Oja, hīnjonda zānnbi te da 'yøt'e para ngue da fadi ngue'mø majuanī te mma ogue hīn'na.

⁸ Ra zithu p'uya bi zixpu bí ja n'na ra danyunī. Bi japi ngue da hyandi gātho yø nación i ja rá ngunī nximhäi. 'Nē da hyandi te gā ra nho ga 'bui. ⁹ Bi 'yēmbi:

—Nu te gā guí handya, gā ga 'da'i ngue'mø guī ndantyøhmū gui thannegui —bi 'yēmbi.

¹⁰ Pe ra Jesús bi 'yēmbi:

—Damī 'uegue grā zithu. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue hōnt'a ra Hmū Oja ja ngue da ma nthanne, hīnjom man'na.

¹¹ Nu'a ra zithu p'uya, bi zop'u ra Jesús, bi ma. Bá ēhyø anxe p'uya ngue bi mäts'i.

Ya bi du'mra Jesús ngue bi manna hya p'u Galilea.

¹² Bi 'yēhra pa ngue bi n'ofādi ra Xuua. Mi 'yøhra Jesús ngue ya ofādi, bi ma p'uya i mpa p'u ja ra häi Galilea. ¹³ Bá sop'u ra hnini Nazaret, bi ma dani m'mup'u ja ra hnini Capernaum. Nuna ra hnini na, ja jarbu ja ra nenzabi nup'u di ntøt'a häiui ra Zabulón conna häi Neftalí. ¹⁴ Nguna ra hya bi nja para ngue di nja'a te ra hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue bi 'yēna: ¹⁵ “Nu'u yø mmēngu p'u ja ra häi Zabulón, 'nē'u yø mmēngu p'u ja ra häi Neftalí, guehya yø ja'i 'bup'u jonna nenzabi, 'nē'u rá m'mup'u man'na nguadi ra dathe Jordán, 'nēp'u ja ra häi Galilea, ja jap'u n'na ra xēqui ngue 'būhyø ja'i hīngyø judío. ¹⁶ Nuya yø ja'i ya mi 'bu 'bexui, pe nuyá, ya bi nu xanho ra nyot'i ya. Guehya yø ja'i entho ya xi du, pe nuyá, ya bi yorpabi ra nyot'i ya”, bi 'yēna.

¹⁷ Ya bi du'mi bi xihra hya yø ja'i ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Damī 'bā'ni mmui ngue gui hyehmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Ya da guehyø pa ja p'uya da 'yu Oja ngue di manda ua ya.

Ra Jesús bi zixi goho yø mahua, bi 'yøt'e ngue yø xādi.

¹⁸ Nup'u ja ra nenzabi Galilea, bi thop'u n'na pa ra Jesús. Ja bi dimp'u yoho yø mahua ngue di n'yohu. Nu'a n'na i Simu, 'nē xquet'a i Bedu. Nuna man'na, ra Andre. Nuya yonc'ei ya, mi entyø xit'a p'u ja ra dehe ngue pahua. ¹⁹ Mi nu ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mmähä n'yø. Ya hīngyø hua guí theui ya, sinoque ga xān'naui ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yēmbi.

²⁰ 'Bexpi zop'u yø xit'a ngue bi mähä ra Jesús. ²¹ Mi thohmits'u nīnguep'u p'uya, mahømbi dimp'u mi yonc'ei di n'yohu ngue n'nat'a yø papá. Ra Jacobo 'nēhra Xuua, guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo. 'Dap'u mi

ohu rá papá p'u ja ra barco ngue pøtyø xit'a. Ra Jesús bi xifi ngue da mähä. ²² Nuya ts'its'i, 'bexpí mähä ra Jesús, bi zop'u ja ra barco yø papá.

Nup'u ja ra häi Galilea ja bi mamp'u ra hya ra Jesús.

²³ Ra Jesús bi n'yo ndap'u bi zä gä ra häi Galilea. Nu'mø bi zømp'u ja yø nija di mpeti yø judío, xännbabi yø ja'i rá hya Oja. Xihyø ja'i ra hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'u di zo rá 'ye Oja yø ja'i. 'Nε øthe yø ja'i di hyenni. Hønt'a bi zä man'u hembyø ja'i, gä øthe. ²⁴ Gätho ra häi Siria bi n'yo ra hya te øtra Jesús. Janangue nup'u 'buhra Jesús bi ts'innbabi to gä xan'u, ndana bi zä man'u hembí. Nu'u yø ja'i n'youi yø ts'onthi bi ts'innbi ngue øthe. Bi ts'innbabi yø ja'i di guxyø ts'i 'mø bi gu ra n'u n'youi. Da guehyø ja'i tudyø gua bi ts'innbabi ra Jesús ngue da 'yøthe. ²⁵ Nup'u ni ma ra Jesús xandøngu yø ja'i tenni. Bá nexi'da yø ja'i p'u ja ra häi Galilea. Bá nexi'da yø ja'i p'u ja ra häi Decápolis. Bá nexi'da yø ja'i p'u ja ra hnini Jerusalén. Bá nexi'da yø ja'i p'u ja ra häi Judea. Bá nexi'da yø ja'i p'u man'na nguadi ra dathe Jordán.

Ra Jesús bi xännba ra hya yø ja'i p'u ja n'na ra nyuni.

5 ¹ Bi nu ra Jesús ngue xandøngu yø ja'i bi zøhø. Bi map'u bí ja n'na ra nyuni, bi hyoni hapu da mi. Nu'u yø xädi p'uya bi mäspu hudi.

² Nuna ra Jesús bi du'mi bi xännba ra hya yø ja'i. Bi 'yembi:

³ —Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya entho hyoya, porque tinyø mmui ngue di 'behra nho. Porque guehya yø ja'i da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i ya.

⁴ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i tu yø mmui. Porque Oja di hojpabi yø mmui ya yø ja'i ya.

⁵ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i hindi 'yexpu 'buhyø mmic'eui. Porque guehya yø ja'i da gohmi ra häi ma yat'i ya.

⁶ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya ho yø mmui ngue honi ha di 'yøtra nho, tengutho 'mø di tumanthuhu di ja ndummui ngue honi ha di nsihmε. Porque da mæx Oja ngue da zä da 'yøt'e.

⁷ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya da 'yøtra mate ngue da mäxyø mmic'eui. Porque guehya yø ja'i ya da 'yørpa ra mate Oja ngue da mäts'i.

⁸ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i ngue hin tema nts'o so yø mmui. Porque guehya yø ja'i da nu Oja ya.

⁹ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya da japi ngue di nhojpa'u di nsui. Porque guehya yø ja'i da gohi ngue yø basi Oja ya.

¹⁰ Ra mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya da zä ra n'u da ts'ui ngue honi ha di n'yo xanho. Porque guehya yø ja'i da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i ya.

¹¹ Ra mmēnthi gui nthēui 'mø bi ts'u'i ngue gui tenngahu. Da ts'an'ahu, da ts'an'nahu yø fehni. ¹² Dami johyahu 'mø ngue ngu'a bi nja, di

nja'ahũ mpähä, porque xangu ni nzäbihu bí ja mahets'i. Ya quí pahmu
ngue nu'u yø pøngahya Oja xa m'mu'a m'met'o xquet'a bi ts'ui.

Bì ma mā hyequi rā hya te ja ngue dā n'yo yø xādi rā Cristo.

¹³ Nu rā u, i ja rá 'befi ngue nu tema japi ya hīndi nts'oni. Guí njathu
p'u ua ja rā ximhäi ya, ngue guí 'buhmu ua, ya xøt'atho rā nts'o da
'yøtyø ja'i. Pe nu'mø bi m'mehrá ts'edi rā u, ya hīnda zā to dā japi ngue
xtā n'u mahøn'a. Ya hīnte di muui rā u, dā t'ei, dā nēp'u yø ja'i.

¹⁴ Nu'a te gni 'yohu ya, i nnudyø ja'i 'bucua ja rā ximhäi. Gue'ahu,
tengutho n'na rā nyot'i di yorbu ja rā 'bexui, i nnutho gātho yø ja'i.
Gue'ahu, tengutho n'na rā hnini 'mø bi ja maxøts'e rā nyuni, i nnutho
gātho yø ja'i. ¹⁵ Nu'mø bi ma mā saqui n'na rā lámpara, hīnda thørbu ja
rā huada, sinoque dā thøxpū ja rā nthøxanyot'i n'namhma ngue di yorpi
gātho'u 'bu'ambo rā ngu. ¹⁶ Dami njathu p'uya, dami nehu ngue dā nu
yø ja'i'a te rā nho guí øthu. Nu'mø bi nu yø ja'i'a rā nho guí øthu p'uya,
yø ja'i dā 'yēspabi nā ni Papāhu bí 'bu mahets'i.

Rā Jesús bi mā ngue xanho rá ley Oja.

¹⁷ A nuyá, 'yo guí emhmu ngue dá ehē ga hacā rā ley bi 'yotra Moisés,
ogue ga hacā'u yø hya bi nxännbate yø pøngahya Oja. Nu'a, hīn'na'a.
Sinoque dá ehē ngue nu'a te gāma hya mmamp'u ja rā ley, gā gue'a ga
thogā'a. ¹⁸ Nugā majuanī te dí xi'ahu, mēnte ngue di siguetho ja rā
c'amahets'i 'nēhra häi, nu'a te gāma hya nt'ot'i p'u ja rā ley, ni xinga
n'na rā letra, ni xinga n'na rā punto di sā ngue dā thaqui asta gue'mø bi
nja gātho'a tema hya nt'ot'i. ¹⁹ Jananguē nuyá, nu to bi zā ngue festho rā
hya di mānda rā ley, madague'a zits'utho, 'nē dā ngu'a dā xännbabi
mī'da yø ja'i ngue dā mestho rā hya, guehna rā ja'i ngue hinga eda hnu
mansu p'u mahets'i nā. Pe nu rā ja'i ngue dā 'yøt'e te mmanna ley 'nē dā
ngu'a dā xännbabi mī'da yø ja'i ngue dā 'yøt'e, guehna rā ja'i dā hnu
mansu p'u mahets'i nā. ²⁰ Nugā dí xi'ahu ngue nu'mø guí nne di ncū'ahu
p'u di mānda Oja, mā dātho nne ngue xtā ndønho te gdi n'yohu, ngue'a
te ga 'yo yø xännbate ngue rā ley 'nē'a te ga 'yo yø fariseo.

Hīngui ho ngue to dā nu man'u rá cū.

²¹ Ya xcá 'yøhmu yø hya bi sännbabi yø ndiua manjam'mø ngue bi
t'ēmbi: "'Yo grā hyote. A nu rā ja'i ngue di nhote, jatho dā thaspa rā
güenda ngue dā ma rā castigo", bi t'ēmbi. ²² Pe nugā dí xi'ahu ngue nu
rā ja'i dā nu man'u rá cū, jatho dā thaspabi rā güenda. A nu rā ja'i ngue
xihyø ts'omhya rá cū 'mø yaui, jatho ngue di mpeti yø ts'ut'abi dā
hyaspabi rā güenda. Nu to ēmbi ngue rā ndonda rá cū, dā ma rā nidu
hapu di nzø.

²³ A nuyá, xi'mø guí mmap'u ja rā altar ngue guá ørpahu rā 'bøt'e Oja,
'nē ja dā sop'u ni mmui ngue hīngui ho te xcá 'yørpa ni cūhu, ya hīnguá

øthū rā 'bøt'e. ²⁴ Sinoque bá sohnī 'bøt'ehū p'ū ja rā altar, guá pengui guī nhojpauī nī cū. Ja guá pengui guī dā nī 'bøt'ehū p'ūya.

²⁵ Nu'mø bi ma mā yapī'ahū, nu'a di yap'ahū damī nhojpahū p'ū ja rā 'yū, n'namhmaŋ gue hīndī dā'ahū p'ū ja rā ts'ut'abi. Porque nu'mø ya bi ndā'ahū p'ū ja rā ts'ut'abi, rā ts'ut'abi di dā'ahū rā policía. Rā policía p'ūya dā zixahū fādi. ²⁶ Majuanī te dí xi'ahū, ŋue nup'ū ja rā fādi, ya hīnda zā guá pōnthohū, guá pōmhmū astā gue'mø guá jut'i gātho rā mēnyū dā ts'ān'nahū.

Hīngui ho dī n'yots'om'māi rā ja'i.

²⁷ Ya xcá 'yøhmū rā hyā bi sānnbabi yø ja'i ŋue bi t'ēmbi: "Yo grá 'yots'om'māi". ²⁸ Pē nūgā dí xi'ahū ŋue nū to hēta n'na rā xisu 'nē so rá mmūi ŋue dī n'yots'om'māiui, ya sūtho 'mø majuanī bi n'yots'om'māui rā xisu hēti.

²⁹ A nuyá, nu'mø guí ēnā ŋue rá ts'oqui nī dā ŋue nī n'yēi p'ū guí øthū rā ts'oqui, damī hyahnī dā, guī 'yēi. Mān'na xāho ŋue dī m'mē'a n'na nī dāhū, hīnda gue'a ŋue gā nī do'yohū dā ma rā nidū. ³⁰ Nu'mø guí ēnā ŋue rá ts'oqui nī 'yē ŋue nī n'yēi p'ū guí øthū rā ts'oqui, damī hyejnī 'yē, guī 'yēi yap'ūtho. Mān'na xāho ŋue dī m'mē'a n'na nī 'yēhū, hīnda gue'a ŋue gā nī do'yohū dā ma rā nidū.

Hīngui ho ŋue dā 'yenyø xisu yø n'yohū.

³¹ Ya xcá 'yøhmū ya yø hyā bi sānnbabi yø ja'i 'mø yø pa xā thogui ŋue bi t'ēmbi: "Nū to dā ne dā 'yennā xisu, i jatho dā nangrā sūcua ŋue rā nxunī". ³² Pē nūgā dí xi'ahū ŋue n'na rā xisu 'mø bi 'yennā ndø, nu'mø bi nthatui mān'na rā n'yohū, ya rā ts'oqui øt'ui nā dā mē. Pē go rá ts'oqui nā rā n'yohū bi 'yennā xisu ŋue te dī nja, porque hōndrā xisu ŋue rā 'yots'om'māi i sā ŋue dā t'ēi.

'Yo to di ēxā ntestigo yø ja'i.

³³ Ya xcá 'yøhmū ya yø hyā bi sānnbabi yø ndiua 'mø yø pa xā thogui ŋue bi t'ēmbi: "Nu'mø guí ēxhū ntestigo Oja ŋue majuanī dī nja'a rā hyā guí mmāmhmū, ya ja ts'editho ŋue guī 'yøthū'a te rā hyā gādī yarpa nī mmic'eihū ŋue dī nja". ³⁴ Pē nūgā dí xi'ahū ŋue 'yo guí ēxhū ntestigo Oja p'ū guí yahū ŋue gdī hatrā ts'edi nī hyāhū. Nū te bi ja mahēts'i, 'yo guí ēxhū ntestigo, porque ja bí 'bup'ū Oja, ēntho go t'ēxā ntestigo'a. ³⁵ 'Yo guí ēxhū ntestigo rā hāi, porque Oja dī mānda gā rā ximhāi, ēntho go t'ēxā ntestigo'a. 'Yo guí ēxhū ntestigo rā danīhni Jerusalén, porque ja rā dast'abi p'ū Oja, ēntho go t'ēxā ntestigo'a. ³⁶ 'Yo guí ēnā ŋue dā zā dā t'øc'a nī ya 'mø himma juanī te guí mmāmhmū. Porque nī yahū, nī xīngā n'na nī xtāhū dā zā guī 'yøthū ŋue xtā nt'axi oque xtā mpothi. ³⁷ A nu'mø guí nne guī māmhmū n'na rā hyā, njuantho damī māmhmū ŋue'mø dā zā, oque hīnda zā. Porque rā ja'i ŋue rá

n'youi ra zithu, hinguí t'éc'ei te mma, janangue ngue honi te exa ntestigo.

'Yo to dadi cosra nts'o t'ørpe.

³⁸ Ya xcá 'yøhmü yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'embí: “Nu ra ja'i da hyamba rá dá rá mmic'eiui, xquet'a da thambabi rá dá. Nu ra ja'i da 'yøjpa yø ts'i rá mmic'eiui, xquet'a da t'øjpa yø ts'i”. ³⁹ Pɛ nugä dí xi'ahü, ngue nu'a te ra nts'o øt'ahü n'na ra ja'i, 'yo gadi cospahü. Hante gue nu'mø to bi mɛp'a ni hmiü, dami unman'na nguadi ni hmi ngue da mɛ'mi. ⁴⁰ A nu'mø to guí tupi, 'nɛ di yap'a'i ngue ä'i ni pahni, co 'nɛhni tuhu dami unni. ⁴¹ Nu'mø to da 'yɛn'i gui fäxü n'na kilómetro made ngue gui tɔspa rá 'beni, dami doblehü'a te xi'i gui fäxü. ⁴² Nu'mø te'o da 'yä'ahü n'na ra cosa, dami unni. Nu'a te'o da mip'ahü n'na ra cosa, dami hmiti.

Nu to 'buhyø nsuiui jatho ngue di madi.

⁴³ Ya xcá 'yøhmü'u yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'embí: “Dami mahni amigohü. A nu'u sū'ahü, 'yo gadi mahmü'u”, bi t'embí. ⁴⁴ Pɛ nugä dí xi'ahü ngue dami mahni nsuihü. Dami 'yäphü Oja ngue di japi to san'ahü. Nu te'o gä nnu man'u'ahü, dami 'yørpahü ra nho. Dami marpahü Oja te'o ya mants'o 'mø guí yahü. Marpahü Oja'u hinguí ho te øt'ahü. ⁴⁵ A nu'mø gui 'yøthü ya yø hya dí xi'ahü ya, ya di nɛqui ngue yø basi'ahü'a ni Papáhu bí 'bu mahɛts'i 'mø. Porque ra hyadi bi hoc'a Oja, hinga hønnbu 'buhyø hoja'i øtra nho, sinoque 'nɛp'u 'buhyø ts'oc'ei øtra nho ra hyadi. Ra 'ye p'uya, hinga høndyø hoja'i 'ye p'u ja yø huahí, sinoque 'nɛhyø ts'oc'ei 'ye p'u ja yø huahí. ⁴⁶ A nu'mø ngue hont'u to di ma'ahü gadi mahmü, ñdana ra nho di nɛqui ngue guí øthü 'mø? Conque asta yø nguthäi njap'u. ⁴⁷ Xi'mø ngue hont'u ni amigo gadi zenguahü, ñdana ra nho guí øthü 'mø? Porque xquet'a njap'u yø ja'i hinguí pa Oja. ⁴⁸ Nu ni Papáhu bí 'bu mahɛts'i, ma datho ngue xandønho te øt'e. Gui njathü p'uya, dami nehü ngue ma datho xtánho te gui 'yøthü.

Nu ra ja'i øtra nho, 'yo dadi 'yɛts'i.

6 ¹ Nu'a te gä ra nho ja ngue gui 'yøthü, 'yo guí nnehü ngue hønnbu 'bui xangu yø ja'i da nu ha gdi 'yøthü ra nho. A nu'mø ngue ra n'yɛts'i gni 'yøthü ra nho p'u ha 'buhyø ja'i, nu'a ni Papáhu bí 'bu mahɛts'i ya hin tema nzäbi di 'da'ahü. ² Janangue nuyá, nu'mø guí fäxü yø ja'i nu'u hyoya, 'yo guí nnehü ngue 'da di batyø ja'i te guí øthü. Porque ngu'a øt'i'da yø ja'i p'u ja yø nija 'nɛp'u ja yø caye, høntho nne ngue di 'yɛts'i ngue da nu yø ja'i'a ra nho øt'e. Pɛ majuaní te dí xi'ahü ngue nuyá yø ja'i njap'u, nu'a ga nnu manho yø ja'i te øt'e, ya hont'a yø nzäbi'a. ³ Pɛ nu'ahü, nu'mø guí fäxü yø hyoya, nu te ja ngue

gui 'yøthũ, 'yo 'be gui xihni amigo gadi nsixui. ⁴ Nu'mø guí øthũ ra 'bäxte, nt'aguiho dami 'yøthũ. Nu'a ni Papáhu bí 'bũ mahets'i i nnuho te guí øthũ, go da gut'ahũa.

Ra Jesús bi xännbabi ha di mat'Oja yø ja'i.

⁵ A nu'mø ngue guí mmat'Ojahũ, 'yo guí øthũ tengutho øtyø ja'i ngue hingyø mmui ga 'yøt'a te øt'e. Di ho te ørbũ ja yø nija ngue 'bäi ha ga mmat'Oja. I nnepe ngue da nu gätho yø ja'i te øt'e. Da guep'ũ ja yø caye i mmat'Oja p'ũ ni ma. Pe nugä majuanĩ te dí xi'ahũ ngue nu'a ga nnumanho yø ja'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a. ⁶ Pe nu'ahũ, nu'mø guí mmat'Ojahũ, dami cut'ambo ni nguũ, tøtra goxthi, dami mat'Ojahũ p'ũya. A nuna Oja ni Papáhu, ja 'bup'ũ ha guí 'buhmũ na, go nnu dra mmat'Oja guí ørbũ ja ni nguũ na, 'nẽ go da gut'ahũ na.

⁷ Nu'mø gä mat'Ojahũ, 'yo ja gadi 'yophobi yø hya guí xihmũ Oja. Porque ngu'a øtyø ja'i hingui pa Oja, i ẽna ngue nu'a ya'atho gui yahni, gue'a di 'yø Oja te xi'a. ⁸ Pe 'yoguí øthũ tengutho øt'ũ. Porque nuna Oja ni Papáhu, ya padi te gä guí homhmũ hante ngue gui 'yäpi te guí nnehũ. ⁹ Janangue nu'mø gä mat'Ojahũ, dami 'yemhmũ: Ma Papá'ahẽ guí 'bũ mahets'i, dami 'yøt'e ngue da hnu mansu'i. ¹⁰ Bá ẽhẽ guí manda ua. Di nja'a te ni pähä ua ja ra ximhäi tengutho bí ja mahets'i. ¹¹ Dami 'dacje ra hmẽ n'na pa ngu n'na pa. ¹² 'Nẽ dami punnga ma ts'oquihe, tengutho gähe xquet'a dadi punnbahe to hingui ho te ørcahe. ¹³ Dami fäxcahe ngue hinga øt'ähe ra nts'o. Dami yanje ngue ra nts'o. Porque nu'i, gue'e gadi mmandase, jase ni ts'edi, guí tate para zantho. Da ngut'atho.

¹⁴ Nu'mø guí 'bui ngue guí punnbabi yø ja'i hingui ho te øt'ahũ, nu'a ni Papáhu bí 'bũ mahets'i xquet'a di pun'na ni ts'oquihũ 'mø. ¹⁵ Pe nu'mø hingui nne guí punnbabi ni mmic'ẽui te øt'ahũ, nu'a ni Papáhu bí 'bũ mahets'i xquet'a hindi pun'na ni ts'oquihũ 'mø.

Ra Jesús bi xännbabi yø ja'i ha di 'yetyø mmui.

¹⁶ Nu'mø guí nne ngue gui 'ye'ni mmuihũ, 'yo gadi hmi dummuihũ tengutho øtyø ja'i ngue hingyø mmui ga 'yøt'a te øt'e. A nuyá, di hmi dummui 'mø øtyø mmui, i nne ngue da nu yø ja'i te øt'e. Pe majuanĩ dí xi'ahũ, nu'a ga nnu manho yø ja'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a. ¹⁷ Pe nu'ahũ, nu'mø guí ẽ'ni mmuihũ, 'yo gadi hmi dummuihũ, sinoque dami 'yejni yahũ 'nẽ dami nxudähũ. ¹⁸ 'Yo guí nnehũ ngue di unna güenda yø ja'i ngue guí ẽ'ni mmuihũ. Hinda hønt'a ni Papáhu padi ngue guí ẽ'ni mmuihũ, go da gut'ahũ na.

Dami ne ngue bí ja ni mmetihũ mahets'i.

¹⁹ 'Yo guí nnehũ ngue xøgue nma munts'itho'a te guí peshũ ua ja ra ximhäi. Porque nu'a te guí peshũ ua ja ra ximhäi, da zi yø zu'ẽ, ya di nts'onĩ. Ogue da bẽ yø bẽ. ²⁰ A nuyá, dami nehũ ngue nup'ũ mahets'i, ja

bí jap'u ra nho guí nthehu, nu'a hinha di m'medi. Ya hinda zä da zi yø zu'ε, 'nε hinda zä da zonyø be ngue da be'ahu. ²¹ Nu'mø guí emhmü ngue bí ja mahets'i'a ra nho tate di muui, hønnbu da zo ni mmuihu p'u 'mø.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

²² Nu'mø bi xogui xanho ni dāhu ya, ya guí hethu xanho ra nyot'i i ja. Njarbutho ni n'yomfenihu ya, nu'mø bi xogui xanho, ya guí pahmu ndana ra nho gdi n'yohu 'mø. ²³ Pe nu'mø hinguí xogui xanho ni n'yomfenihu, ya himma juani guí pahmu ndana ra nho gdi n'yohu 'mø. Ya nsutho 'mø ngue ra ts'a'bexui p'u gni mähä, porque hinguí xohni n'yomfenihu ngue guí pahmu ndana ra nho.

Bi hyecra hya ra Jesús ngue yoho yø hmu.

²⁴ Hinguí sä ngue yoho yø hmu ra ja'i di m'mui. A nu'mø ngue yoho yø hmu di m'mui, n'na'a di madi, n'na'a hinda madi. N'na rá hmu da 'yørpe te di manda, man'na rá hmu hinda 'yørpe te di manda. Gui njathu p'uya, hinguí sä ngue mbø yoho p'u di ma ni mmuihu. Di ma ni mmuihu Oja, xindi ma ni mmuihu ra menyü.

Nuna Oja fä'u yø ja'i ya o rá 'ye.

²⁵ Nugä dí mma, nu'a te ja ngue gui sihu, oque te ja ngue gui hyehu, 'yo gue'a mathoguitho ga ndu ni mmuihu'a. A nuyá, nu rá te ra ja'i, man'natho di muui ngue'a te da zi. Nu rá do'yo ra ja'i, man'natho di muui ngue'a te da hye. ²⁶ Ya guí nnuhu yø ts'int's'u 'yo maya, ngue hinguí uahi, 'nε hinguí xofo ngue te da mets'i. Pe nuna ni Papáhu bí 'bu mahets'i, go di unni te si yø ts'int's'u na. Goma gue'ahu ya, ngue hinda mähahu Oja, porque man'na xammadi'ahu ngue yø ts'int's'u. ²⁷ Xiya, xi ra ja'i tu rá mmui ngue hinguí hets'i, lua da zä di nte man'na doyni ngue'a ga nhets'i?

²⁸ 'Yo di tu ni mmui te gui hyehu. Ya guí nnuhu yø dōni bí ja dapo ngue hinda mpefi, ni xinguí mpe, pe mahotho gui nequi. ²⁹ Dí xi'ahu na ra hya na, ngue tengü ra dast'abi Salomón, mandonho drá he bi hye, pe hinha da zudi tengü ganho yø dōni. ³⁰ Porque guesε Oja øt'e ngue mazihotho gui nequi yø dōni bí ja dapo. Bí ja dapo ya, pe nixudi p'uya, di nzø p'u ja ra orno. Goma gue'ahu ngue hinda he'ahu Oja. Pe hingá egui εc'eihi xanho ngue fähahu Oja. ³¹ Janangue nuyá, 'yo mathoguitho di tu ni mmuihu ngue sä gui 'yemhmü: “¿Te 'be'a ga sihu ya, o gue te 'be'a ga hehu ya?” gui 'yemhmü. ³² Porque yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, hont'a te da zi 'nε'a te da hye ni ma yø mmui honi. Pe nu'ahu, nu'a ni Papáhu bí 'bu mahets'i, ya padi ngue guí homhmü gätho ya yø cosa ya. ³³ Janangue nuyá, ma datho dami hyoni ha gdi sohu rá 'ye Oja. Nuya yø hya di manda Oja, dami ja ndummui gui 'yøthu, n'namhma ngue di 'da'i

te gāma cosa gui homhm̄. ³⁴ A nuyá, 'yo sã m̄'dihi di tu n̄i mm̄uih̄'a te ja ngue gui thohm̄ n̄ixud̄i. Porque n'na ngu n'na yø pa ja te thohyø ja'i. Høntho ngue nu'a ra n'ũ guí thohm̄ n'na pa ngu n'na pa dami hyoni ha gdi thohm̄'a ra pa'a.

'Yo guí haspah̄ ra güenda te ga 'yo m̄'da yø ja'i.

7 ¹ 'Yo guí haspah̄ ra güenda te ør'm̄'da yø ja'i, n'namhma ngue h̄inda hyats'ah̄u ra güenda Oja te guí øth̄u. ² Porque da that's'ah̄u ra güenda tengutho gn̄i hyaspah̄u ra güenda m̄'da yø ja'i. Tengutho gui 'yøth̄u, xquet'a gue'a di nja'ah̄u'a. ³ ¿Hanja yø ja'i ngue ja xangu yø ts'oqui, guehya nne da hyaspa ra güenda yø ja'i ngue ts'udyø ts'oqui ja ya? Tengutho 'mø guí xihni cu ngue oxra h̄ai rá d̄a, pe nu'i p'uya, ra biga di o n̄i d̄a. ⁴ Ya h̄inda zã gui 'yemni cu: “Ague n'yø, tø ga h̄ahmi ra h̄ai o n̄i d̄a”, gui 'yembi. A nu'i p'uya, h̄in gadi unna güenda ngue ra biga oxni d̄a. ⁵ Ya h̄inni 'yup'u te guí mma. 'Be dami hyahra biga o n̄i d̄a n'namhma da zã gui hyamba ra h̄ai o rá d̄a n̄i cu.

⁶ Nuna ra hya guí nnu mand̄uxquih̄u, nu ra ja'i ngue mand̄onts'o drã mm̄ui h̄inda zã gui xihm̄u ra hya. Porque n'na ra cosa xand̄uxqui, h̄ingui sã di t'unyø fo'yo. Nu'mø bi ncue ra fo'yo, da za'ah̄u. Ximmangu n'na ra cosa ngue mand̄ø m̄maditho, h̄ingui sã di t'unyø ts'udi, porque ra ts'udi di 'da'mi, da nep'u h̄ai'a te guí unhn̄u.

Dami 'yãph̄u Oja te guí homhm̄.

⁷ Nuna Oja di 'da'i te guí homhm̄. Dami 'yãpi te guí nneh̄u. Nu te gui hyoni, gui tini. Nu'mø gã jätra goxthi ngue gui nzohm̄u Oja, da xoc'ah̄u. ⁸ Porque nu ra ja'i ädi te nne, m̄a t'unni. Nu'a honi, i tini. Nu'a di jätra goxthi, i sojpi.

⁹ Conque nu ra ja'i 'bührã bas̄i, nu'mø bi 'yãpra thuhm̄e, h̄ingui sã rá mm̄ui ra ja'i ngue ra do di unnã bas̄i. ¹⁰ Ogue ra hua da 'yãprã bas̄i, h̄ingra c'eya di unni. ¹¹ A nuyá, i ja n̄i ts'oquih̄u, pe guí pad̄i guí unna cosa nu'a xanho n̄i bas̄ih̄u. Man'natho'a n̄i Papáhu bí 'bũ mah̄ets'i ngue xand̄onho te di 'da'ah̄u 'mø gui 'yãph̄u.

¹² Tengu gn̄i ne ngue da m̄axah̄u yø ja'i, da ngu'a gui 'yøth̄u, dami 'yørpah̄u ra 'bãxte m̄'da yø ja'i. Ja n̄i gaxp̄u gãtho yø hya nt'ot'i p'u ja ra ley, da gue'u yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja.

Mah̄ejpi ra hya n'na ra goxthi h̄ingui xidi.

¹³ Mente guí 'buhm̄u ua ja ra ximh̄ai, dami hyaxhu ra 'yu njuantho. A nuyá, para ngue da zã gui hyaxhu na ra 'yu na, dami cuth̄u p'u ja ra goxthi h̄ingui xidi. Porque nuna ra 'yu n̄i ma nidu h̄ingui nnu manh̄enni yø ja'i na, ngue xa nxidi ra goxthi 'n̄e xa nxidi ra 'yu. Pe mand̄ongu dyø ja'i n̄i map'u. ¹⁴ Pe nu ra 'yu njuantho da hyaxra ja'i di nth̄eui ra 'da'yo

te, hinguí xidi rá goxthi 'nē hinguí xidi rá 'yú. Pē ziyohotho yø ja'i nī map'a.

Nu'a gā nho rá ndät'ä rá za, gue'a di fadi tema za'a.

¹⁵ Dami mfähmu xandønho, nuya yø fehni xännbate da zöp'u guí 'buhmu, da 'yēnā ngue mmambrá hya Oja. 'Yo di hä'ahū, porque maxøts'itho di nēqui ngue yø hoga n'yohū, pē nū te gā 'yo, gā rá nts'oni ørbū nī ma. ¹⁶ Nu'a te gā 'yo, gue'a gdi pahmu te'o'a. Tengutho p'ū ja rá 'uini, guí pahmu ngue hinga ja di nzup'ū yø uva. Nī xingyø igo di nzup'ū ja yø 'uini. ¹⁷ Porque guí pahmu ngue n'na rá hoga za, rá hoga ndät'ä züdi. Pē nu'a hinga hoga za, hinguí ho yø ndät'ä züdi. ¹⁸ Nu rá hoga za, hinga ja zup'ū rá ndät'ä hinguí ho. Nu'a hinga hoga za, hinga ja zup'ū rá hoga ndät'ä. ¹⁹ Nu gätho yø za hinguí ho yø ndät'ä züdi da ma nt'ets'i ngue da t'üdi. ²⁰ Janangue dí xi'ahū ngue nu'a te gā 'yo ya yø fehni xännbate, gue'a gdi pahmu te'o'a.

Jatho gui 'yøthū'a te rá pähä nī Hmuū.

²¹ Nuya yø ja'i da 'yēngui ngue drá Hmugui, hinga gā da yurbū ha di manda Oja. Nu'ū majuanī ngue da yurbū di manda Oja, gue'ū yø ja'i da 'yørpabi rá pähä mā Papá bí 'bū mahets'i. ²² Nu'mø bi zønna pa da thaspa rá güenda yø ja'i, xandøngu yø ja'i da 'yēngui: “Grá hmu, grá hmu. Xquet'a 'nēcähe dá xicähe yø ja'i te'o'i. 'Nē conni thuhū dá øthegähe yø ja'i mī n'youi yø ts'onthi. 'Nē conni thuhū dá øt'ähe xangu yø milagro”, da 'yēngui. ²³ Nu'mø dá thacä p'ūya, gā embi: “Dami 'uemhmu ua dí 'bücä, porque himma amigo'ahū. Porque høndra nts'o xquí n'yohū”, gā embi.

Bi nhyejpa rá hya yoho yø hyønnigu.

²⁴ Nu rá ja'i øde te gāma hya dí mmangä 'nē da 'yøt'e te dí xifi, guehna nnä hyejpabi n'na rá n'yohū ngue rá njammui nā, ngue rá mmundo p'ū bi hyøhrá ngu. ²⁵ Nu'mø bi nja rá 'ye, bi mo rá dathe, bi n'yo rá ndahi ngue bi nønha ngu. Pē himbi dägui, porque rá mmundo p'ū høxrá ngu. ²⁶ Pē nū rá ja'i øde te gāma hya dí mmangä, 'nē hinda 'yøt'e te dí xifi, guehna nnä hyejpabi n'na rá n'yohū ngue hin'yū rá n'yomfeni nā. Guep'ū ja rá 'bomu dehe bi hyøhrá ngu. ²⁷ Mī n'ye p'ūya, bi mo rá dathe, bi n'yo rá ndahi ngue bi nønha ngu. Bi xot'i, maxøgue bi n'uēni. ²⁸ Mī juahya yø hya bi xännba yø ja'i rá Jesús, di 'yødyø ja'i ya yø hya bi xifi. ²⁹ Porque yø xännbate ngue rá ley hinguí ya manzaqui 'mø xännbate, pē nūna rá Jesús ēnā nts'üt'abitho 'mø xännbate, nū te mma ngue di nja gue'a di njahma'a.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi 'ya rá do'yo.

8 ¹ Mambá ep'u bí ja ra nyuni mambi 'buhra Jesús, xangu yø ja'i bá n'youi. ² Bi guat'a n'na ra n'yohu mi hembra ts'o'ya p'uya. Bi ndantyøhmü p'u 'buhra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ague grá hmu, nu'mø guí nne gui 'yørca ra mate gui 'yøthegui, nugä dí padí ngue da zägui —bi 'yëmbi.

³ Ra Jesús bi dots'i conná 'ye, bi 'yëmbuya:

—Ahá, dí nne ga øthe'i. Da zä'i ya —bi 'yëmbi.

Høntho bi manna ra hya na, nuna ra dārquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpi zä ha mi hëmbi. ⁴ Ra Jesús bi 'yëmbra n'yohu mi'u:

—Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sømp'u 'buhra mmäcja. Da nu ngue ya bi zä'i. Damí 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda ra Moisés ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zä ra 'ya hëmbi. Janangue da badí gätho yø ja'i ngue ya bi zä'i.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá hmiqúi n'na ra capita.

⁵ Nuna ra Jesús, mi zømp'u ja ra hnini Capernaum. Bi ma bá äpra mate n'na ra capita. ⁶ Bi 'yëmbi:

—Ague grá hmu, nu'a n'na ra ts'unt'u di mpép'u ja ma ngu, sä ra ndate ngue tu gä rá do'yo —bi 'yëmbi.

⁷ Ra Jesús bi 'yëmbra n'yohu äpra mate:

—Ga mmagä p'u 'mø, ga ma øthegä —bi 'yëmbi.

⁸ Nu'a ra capita p'uya, mahømbi 'yëmbra Jesús:

—Pe ague grá hmu, 'yo gadi n'uni. Nugä himma nsä'be ngue guí curbu ja ma ngu. A nuyá, høntho damí manya ngue da zä ra ts'unt'u dí xi'i, ya dí padí ngue da zä ra n'u hëmbi. ⁹ Porque nuguí xquet'a 'bui to 'bet'o ngue di mandagui. A nugä p'uya, xquet'a dí si ma soldado dadí manda. Nu'mø dí xi'a n'na ra soldado ngue ha da ma, i pap'u dí øt'i. Ogue ga ëmbi: “Bi 'yēcua”, ra soldado p'uya bá ep'u. Ogue ma hmiqúi, ga 'bëpi te da mēfi, ra hmiqúi øt'e te dí xifi.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi 'yøde te xihra capita, di 'yøtho te sifi. Bi 'yëmbyø ja'i n'youi p'uya:

—Majuani dí xi'ahu ngue hinjonni judío di pøni ngue gdi tinnbä rá nt'ēc'ei tengu ga 'yēc'ēigä na ra n'yohu na. ¹¹ Nugä dí xi'ahu ngue xangu yø ja'i hīngyø judío dí bømp'u ni bøxyadi 'nēp'u ni yuhra hyadi, ngue nup'u di manda Oja p'u mahets'i, 'dap'u di nsihmēui ra Abraham, conna Isaac, conna Jacob. ¹² A nu'u yø ja'i mi jahma ngue xta nzo rá 'ye Oja 'nē himbi ne, da t'emp'u thi ja ra 'bexui'u. Ja di nzomp'u 'nē ja di guxpø yø ts'i'u.

¹³ Ra Jesús bi 'yëmbra capita mi nyau:

—Ni ma ni ngu ya. Nu'a ra hya guí ēc'ei ngue da zä ga øt'e, ya bi nja ya.

Ngũ rā ora bī manna rā hya na, 'bexpi zā rā ts'unt'u mī'u.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá to rā Bedu.

¹⁴ Rā Jesús bī map'u ja rá ngu rā Bedu. Nu'a rá to rā Bedu oxpu ja rá t'ots'i ngue mī hembra pa. ¹⁵ Rā Jesús bi bennba rá 'ye rā dārquēhī ngue bi gūts'i. 'Bexpi zā rā pa mī hēmbī. Nūnā rā xisu p'uya, bī nanguī ngue bi hojpi te dā zi yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø dārquēhī.

¹⁶ Mī dāhra nde p'uya, nup'u 'būhra Jesús, xangu yø ja'i n'youi yø ts'onthī bá ts'innbī ngue dā 'yøthe. Pē rā Jesús hōntho dā mā ngue dā zā yø ja'i n'youi yø ts'onthī, 'bexi sā. 'Dama 'dan'yo yø n'u hēmbiyø ja'i, pē gā bi 'yøthe. ¹⁷ Mī nja nā rā hya na, ya bī nja'a te rā hya bī manna pōngahya Isaías ngue bi 'yēnā: “Nu te gāma n'u gmi hēmphu, gā bi hyaqui hapu mī'u”, bi 'yēnā.

Yonc'ei bi nyauī rā Jesús.

¹⁸ Mī nū rā Jesús ngue māndōngu dyø ja'i dī māts'i. Bi xihyø xādi p'uya ngue bī mähā dí ma man'na nguadi rā zabi. ¹⁹ Nu'a n'na rā xānnbate ngue rā ley bi guarbū 'bāhra Jesús, bi 'yēmbī:

—Ague grā xānnbate, nūgā dí nne gā mme hapu gdī ma —bi 'yēmbī.

²⁰ Rā Jesús bi 'yēmp'a yaui:

—Yø haho ja yø 'bido hapu sāya. Yø ts'int's'u ja yø 'bafi hapu sāya. Pē rā N'yohu bī 'yē mahēts'i, hīn'yu rá ngu hapu dī n'oxi.

²¹ Pē nu'a n'na nc'ei rá xādi bi 'yēmbī:

—Ague grā hmu, damī 'dacra nt'ēdī ngue 'be dā dū mā papá, gā āgui, ya gā mē p'uya —bi 'yēmbī.

²² Mī dāhra Jesús, bi 'yēmbī:

—Ma gā mmehma. Nu'u yø ja'i ēntho ya xa ndu ngue hīnguī pā Oja, gue'u dā 'yāhyø mmīnduui'u.

Ra Jesús bī sāyabi rā ndahī conyø funthe.

²³ Nūnā rā Jesús bi yurbū ja rā barco ngue bī ma, bī mähā yø xādi.

²⁴ Pē nup'u ja rā zabi, bī nanga n'na rā ndate ndahī. Nu'u yø funthe nanguī, so mbo rā barco mēnte atho rā Jesús. ²⁵ Nu'u yø xādi p'uya, bá āp'u bī āha, bi 'yēmbī:

—Ague grā Hmu, damī yānje. Ya ja ngue dā thunt'a mbonthe rā barco. Ya gā tūhu —bi 'yēmbī.

²⁶ Rā Jesús bi 'yēmbiyø xādi:

—¿Hanja ngue guī sūhu? ¿Ua hīnguī ēc'ei ngue gā fāxahu? —bi 'yēmbī.

Mi nangra Jesús, bi hejpabi ra ndahi 'nehyø funthe. Mi hejpi, 'bexpi nsäya. ²⁷ Nu'u yø xädi p'uya, di 'yøtho te bi nja. Di n'yembi n'na ngu n'na:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yø? Asta ra ndahi 'nehra dehe ec'ei 'mø bi zofo —di n'yembi.

Ra Jesús bi 'yøthe yonc'ei mi n'youi yø ts'onthi.

²⁸ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, ja ra häi ni hu ngue Gadara. Ja bi nthëui p'u ra Jesús yoho yø n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Pe mandønts'otho, xpí 'yep'u ja ra camposanto. Asta nts'utho to da thop'u ja ra 'yu. ²⁹ Mi nu ra Jesús, bi muhra mafi. Bi 'yembi:

—Ague Jesús, rá Ts'unt'u'i Oja, çhanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucähe? Porque tobe hingui sønna pa ngue gui penngahe ra castigo —bi 'yembi.

³⁰ Nup'u yap'utho, mambi 'yop'u n'na 'bui yø ts'udi, ma 'yoní p'u ngue sihmë. ³¹ Nu'u yø ts'onthi bi 'yembra Jesús:

—Nu'mø guí nne ngue ga hecähe ua ya yø n'yohu 'bucua, pe dami 'dacje ra nt'edi ngue ga cut'ähe yø mmui yø ts'udi bí 'yonu —bi 'yembi.

³² Ra Jesús bi unna nt'edi yø ts'onthi, bi 'yembi: —I mähä nu bí 'buhyø ts'udi 'mø.

Janangue nu'u yø ts'onthi bi hyep'u yø n'yohu mi n'youi, i ncurbu ja yø mmui yø ts'udi. Yø ts'udi p'uya, bi gu ra 'dihi, bi nhyørbu ja ra zabi. Gä ja bi jarbu ra dehe.

³³ Nu'u mi fähyø ts'udi p'uya, bi nsu 'mø mi nu te bi nja. N'na 'dihitho bi map'u bí ja ra hnini ngue bá ma te bi nja. Bi ma tengue xi thohyø ts'udi, 'ne bi ma tengue xi tho'u yø n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. ³⁴ Nu'u yø ja'i mambi 'bup'u ja ra hnini, gä bi ma ngue bi zømp'u bí 'buhra Jesús. Mi zønyø ja'i p'u 'buhra Jesús, bi xifi ngue da ma.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue da fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

9 ¹ Ra Jesús bi yurbu ja ra barco ngue da ma, di ma man'na nguadi ra zabi ha bí ja rá hnini. ² Mi zømp'u ja ra hnini, bá thunnbabi n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua. Mi nu ra Jesús te øtyø ja'i bá du ra därkehi, i padi ngue ec'ei yø ja'i ngue da zä da 'yøthe ra därkehi. Bi 'yembra därkehi p'uya:

—Ague ts'unt'u'i, 'yo tu ni mmui, ya dá pun'na ni ts'oqui ya —bi 'yembi.

³ Nuna ra hya bi manna Jesús, mi 'yøhyø xännbate ngue ra ley, bi mbøcue. Bi 'yemp'u ja yø n'yomfeni: “Nuna ra n'yohu 'bucua, thenmahya Oja na co nu'a ra hya i mma”. ⁴ Pe ra Jesús i patho te mbenya yø n'yohu mbøcue, bi 'yembi:

—Nuna ra hya gä bemhmua ya, hinga ja rá njap'u na. ⁵ Nugä dá xihra n'yohu 'bucua, dí embi: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pe nuyá, hindi

nɛqui xanho ngue'mø bi mpunnbi ogue hin'na. Pe nu'mø ga embi:
 “Dami nangu, gui caxni fidi, gui mma”, ga embi, nu'mø ngue bi n'yo
 p'uya, ya gui pahmu xanho ngue ja ma ts'edi. ⁶ A nuyá, dami pahmu ya
 ngue ra N'yohu bi 'yɛ mahets'i, ja rá ts'edi ua ja ra ximhai ngue di
 punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yembra n'yohu xan'u p'uya:

—Dami nangu, caxni fidi, ni ma ni ngu.

⁷ Ra dárquɛhi p'uya, bi nangu, bi ma rá ngu. ⁸ Mi nu yø ja'i te bi nja,
 bi nsu yø ja'i. Pe espabi Oja porque di nɛqui ngue Oja di unna ts'edi te
 ø'na ra n'yohu na.

Ra Jesús bi zixra Mateo, da 'yøt'e ngue rá xädi.

⁹ Mi ma ra Jesús, ni nthop'u ja rá oficina n'na ra n'yohu ni hu ngue ra
 Mateo, nuna jumba ra menyu yø ja'i ja te pä. Mi nu ra Jesús, bi 'yembi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue ma xädi'i —bi 'yembi.

Ra Mateo p'uya, bi zop'u rá oficina ngue bi me ra Jesús.

Nuya yø ja'i t'embi ja yø ts'oqui, 'dap'u sihmɛui ra Jesús.

¹⁰ Man'na ra pa p'uya, nuna ra Jesús bi me yø xädi p'u ja rá ngu ra
 Mateo ngue da nsihmɛ. Xangu yø nguthäi 'bup'u, co 'nɛ hmi'da yø ja'i
 t'embi ngue ja yø ts'oqui, ga 'dap'u sihmɛui ra Jesús. ¹¹ Yø fariseo p'uya
 mi nu te øtra Jesús, bi 'yørpabi ra nt'änni'u yø xädi, bi 'yembi:

—¿Hanja ni xännbatehu ngue 'dap'u sihmɛhu yø nguthäi co 'nɛhyu
 mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui? —bi 'yembi.

¹² Mi 'yøhra Jesús te sipyø xädi, bi 'yemp'u di yahni:

—Nuya yø ja'i di hyenni, guehya ni 'yɛhra 'yøthe ya. Pe yø ja'i
 xanzaqui, hinga gue'u ni 'yɛ'u. ¹³ Dami xähmu te ni bonyø hya nt'ot'i p'u
 ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Dí nnegä ngue di nja ni nhuecatehu, porque
 guehna man'natho di muui na ngue yø 'bøt'e gui ørcahu”, ɛn'Oja. A
 nugä, dá ɛhe ngue gue'u yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi da hyep'u ra nts'o ga
 'yo, hinga gue'u yø ja'i ɛna ngue ya 'yo xanho dá ɛhe ga nzofo —bi
 'yembi.

Bi manna Jesús hanja ngue hinguɛ etyø mmui yø xädi.

¹⁴ Nu'u yø xädi ra Xuua bi guarbu 'bähra Jesús. Bi 'yembi:

—¿Hanja ni xädi ngue hinguɛ etyø mmui? Conque nugähe 'nɛhyø
 fariseo ɛmmɛi dí ɛ'ma mmuigähe —bi 'yembi.

¹⁵ Ra Jesús bi 'yembya yaui:

—Nu'u yø ja'i ts'ofu ngue da nu ra nthati, hinguɛ 'bu ndummui ngue
 da 'yetyø mmui mente 'dap'u 'buhmu ra novio. Njarbutho ma xädigä ya,
 hinguɛ etyø mmui ngue 'daua dí n'yo'be. Pe bá ɛp'u ra pa ngue da
 zigaguɛ ma nsui'be. Nu'a ra pa'a p'uya, mfadi ngue da zä da 'yetyø
 mmui ya ma xädi 'mø.

¹⁶ Nuna ra 'da'yo hya dí xännbate, n'nan'yo na ngue ra nyogui xädi. Tengutho n'na ra 'da'yo ulu, hinda zä di 'bøtra ze'ulu. Porque ra 'da'yo ulu di ngants'i, ya man'na di nts'onna ze'ulu. ¹⁷ Tengutho ra 'da'yo vino hingui sä da sirbu ja ra zexfani ngue da zedi. Porque ra 'da'yo vino da xetra zexfani 'mø da sit'i, ja di m'mep'u p'uya. Janangue ra 'da'yo vino, ra 'da'yo xifani da sit'i n'namhma ngue Gä yoho hinda m'medi.

N'na ra n'yohu bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

¹⁸ Mente ra Jesús bi xihyø ja'i ya yø hya ya, bi zø'a n'na ra n'yohu 'bet'o ngue yø judío. Bi ndantyøhmü p'u 'bähra Jesús, bi 'yembi:

—Nu mā t'ixu exa ja bi dü, pe nu'mø guí mma, gui japni 'ye p'u ja rá do'yo, mahøndi m'mui.

¹⁹ Ra Jesús bi nangbu mi hudi, bi me'a sits'i. Bi mähä yø xadi.

²⁰ Mente ni 'yo ra Jesús, nuna n'na ra xisu ya n'ne'ma yonjeya mi hembra m'mäcji, bi guarbu ja rá xutha ra Jesús ngue bi därpa rá nyani rá he. ²¹ I en'a mbo rá mmui: “Nu'mø ga thärpabi rá he ra Jesús, da zägui”, bi 'yena. ²² Mi dädi, 'bexpi 'bätra Jesús ngue bi hyetra xisu. Bi 'yembuya:

—Ague t'ixu, da hyu ni mmui. Ya bi zä'i ngue gá 'yec'eigui ngue da zä'i comma ts'edi —bi 'yembi.

'Bexque'a bi zä ra n'u mi hembra xisu.

²³ Mi zømp'u ja rá ngu ra n'yohu na ra Jesús, bi nu ngue 'bup'u yø me'bida. Di yänni yø ja'i 'bup'u ngue zoni. ²⁴ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Dami pømhmu ua. Nuna ra hmute 'bucua, hingui tu na, i atho na —bi 'yembi.

Pe nuya yø ja'i yaui ra Jesús, i thenthø, porque padi ngue ya xi dü ra hmute. ²⁵ Mi bøn'athi gätho yø ja'i p'uya, ra Jesús bi thop'u brá 'benna hmute. Bi bennba rá 'ye ra hmute bi guts'i. Ra hmute p'uya bi bennate, bi nangui. ²⁶ Nu te bi 'yøtra Jesús, bi n'yo ra hya ndap'u bi zä'a ra xequi'a.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

²⁷ Mambá ep'u ja ra ngu na ra Jesús, nup'u ja ra 'yu bi denni yoho yø xädä. Ni mafi, bi 'yembi:

—Ague rá mbom'meto'i ra David, dami huga'be.

²⁸ Mi yurbu ja rá ngu ra Jesús, bi guatyø xädä. Ra Jesús bi 'yembi:

—¿Ua guí ec'eiu ngue da zä ga øt'a na te guí xicui ya?

Yø xädä p'uya bi 'yembi:

—Ahá grá Hmu, dí ec'e'i'be ngue da zä gui 'yøt'e —bi 'yembi.

²⁹ Bi macyø 'ye ra Jesús ngue bi därpa yø dä yø xädä. Bi 'yembi:

—Ngue guí ec'eiu ngue da zä ga øthe'au, da zä'au ya.

³⁰ Nu'u yø xädä p'uya 'bexpi nzø yø dä. Pe ra Jesús di hejpi ngue hinte da mā, bi 'yembi:

—Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue guí mmammí te dá øt'aui ya —bi 'yẽmbi.

³¹ Pɛ nuya mayø xädä, høntho bi nhyehmí rā Jesús, to bi zä xifi te xi 'yørpabi rā Jesús.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā gone.

³² Høntho bi ma ya mayø xädä, bi zø hmi'da yø ja'i p'u ha 'bähra Jesús, bá zinnbabi n'na rā n'yohu di gonebi rā ts'onthi. ³³ Nuna rā Jesús bi japrā ts'onthi ngue bi hyep'u rā ja'i n'youi. Bi zä bi nya rā gone. Pɛ yø ja'i bi nu te bi nja, di 'yøtho, di n'yẽmbi:

—Nuna te dá nuhu bi nja ya, mente yø pa xa thogui hinjongui pøni ngue da ngu'a da 'yøt'ua ja rā häi Israél.

³⁴ Pɛ yø fariseo bi 'yɛna:

—Nuna rā n'yohu 'bucua, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, porque gue'a rā zithu yø hmu yø ts'onthi i fäts'i te øt'e —bi 'yɛna.

Rā Jesús di huɛcyø ja'i.

³⁵ Nuna rā Jesús bi n'yo ndap'u bi zä yø hnini. Nup'u ja yø hnini søni, xännbabi rá hya Oja yø ja'i di mpeti p'u ja yø nija yø judío. I xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'u di zo rá 'yɛ Oja yø ja'i. Yø ja'i 'dama 'dan'yo man'u hẽmbi, pɛ gä bi 'yøthe rā Jesús. ³⁶ Nu'mø bi nu ngue xangu yø ja'i di mpeti p'u ha søni, ɛmmɛi di huɛqui. Porque yø ja'i 'bu ndummui, hingui padi te da 'yøt'e. Ëntho yø dɛ'yo 'mø hinjo'o to da madi. ³⁷ Pɛ rā Jesús bi 'yẽmbyø xädi:

—Majuani dí xi'ahu, ngue xangu rā 'befi i ja, pɛ yø mɛfi zi yohotho 'bui. ³⁸ Janangue nuyá, nuna Oja rá mmeti rā 'befi, dami 'yäphu ngue da menhyø mɛfi p'u ja rá 'befi.

Rā Jesús bi 'yɛxi 'dema yoho yø xädi.

10 ¹ Rā Jesús bi zo'u 'dɛ'ma yoho yø xädi ya xi huanhni. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, da gue'u yø ja'i hẽmbi n'na ma 'dan'yo ma n'u, da 'yøthe. ² Ja ua yø thuhu ya 'dɛ'ma yonc'ɛi yø representante rā Jesús. Rá mudi rá thuhu rā Simu, nu'a i nhuta m'mɛfa ngue rā Bɛdu. Rā Andre nuna rá n'yohu rā Bɛdu. Rā Jacobo, 'nɛhra Xuua, guehya yø ts'unt'u rā Zebedeo ya. ³ Rā Lipe. Rā Bartolomé. Rā Toma. Rā Mateo nuna rā nguthäi. Rā Jacobo nuna rá ts'unt'u rā Alfeo. Rā Lebeo nuna ja man'na rā thuhu ngue rā Tadeo. ⁴ Rā Simu nuna n'youi rā partido ngue rā cananista. 'Nɛhra Judas Iscariote nuna bi dä rā Jesús.

Bi xi'u 'dɛ'ma yoho yø xädi rā Jesús ngue da ma da xännba rā hya yø ja'i.

⁵ Nuya 'dɛ'ma yoho yø xädi rā Jesús, bi 'yɛt'i ngue da manna hya. Rá mudi bi 'yẽmbi:

—'Yo gni mähä p'u ja rá m'muhyø ja'i hingyø judío. 'Nē 'yo guí cuthu p'u ja yø hnini ja'a rá rá häi Samaria. ⁶ Sinoque i mähä p'u 'buhyø judío. Porque yø judío tengutho yø de'yo ngue xa m'medi. ⁷ Guí xihmu yø ja'i p'u gdi mähä ngue nuna Oja bi 'bu mahets'i, ya da guehyø pa jap'u da 'yudi ngue di manda ua ya. ⁸ Dami 'yøthehu yø ja'i di hyenni. Gui 'yøthu ngue di bennate yø ánima. Gui 'yøthehu yø ja'i 'ya yø do'yo. Gui 'yøthehu yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Nuna rá ts'edi ga 'da'ahu, hinte dá jap'ahu. Janangue nuyá, nu yø ja'i gui 'yøthehu, 'yo te gui jumbahu.

⁹ 'Yo guí haxhu rá menyu ngue rá oro oque rá t'axi oque rá cobre.

¹⁰ 'Yo tema lega guí caxhu. O guí caxni mponihu. 'Yo guí caxhu mi'da yø thixfani oque yø tøhø. Porque rá mēfi Oja jatho ngue di t'unni te da zi.

¹¹ Nu'mø gá sømhmü p'u ja n'na rá danihni oque ja n'na rá t'unihni, dami hyomhmü n'na rá n'yohu nu'a hnumanho p'u ja rá hnini, dami 'yaphu rá nt'edi ngue di 'da'ahu rá ts'äya. Ja dami nsäyahu p'u ja rá ngu'a, asta gue'mø guá ehmu. ¹² Nu'mø gá cuthu mbo rá ngu, gui 'yemhmü: "Oja di japyø ja'i 'bucua". ¹³ Nu'mø da nu manho'ahu yø ja'i 'bup'u ja rá ngu, ya di tocabi ná rá nzengua guí xihmu 'mø. Pe nu'mø ngue hinguí nnu manho'ahu, nu'a rá nzengua guí xihmu, ya hinda tocabi. ¹⁴ Nu'mø ngue himbi hnu manho'ahu p'u ja n'na rá hnini oque ja n'na rá ngu hinda n'na'ahu rá ts'äya 'nē hinda ne da 'yøhyø ja'i ná rá hya guí xihmu, ni mähä p'uya, pømhmü p'u ja rá hnini oque ja rá ngu. Dami huamhmra fonthäi di n'youi ni mbonguahü. ¹⁵ Majuani dí xi'ahu ngue nu'mø rá pa dani hyaspa rá güenda Oja ya yø ja'i di ja'ahu p'u, man'na xangu rá castigo da thohya, ngue'a te rá castigo da tho'u yø ja'i mi 'bup'u ja rá hnini Sodoma 'nep'u ja rá hnini Gomorra.

Bi xihyø xädi rá Jesús ngue da zä rá n'u da ts'ui.

¹⁶ A nuyá, ga pen'nahü p'u ha 'buhyø ts'oc'ei, ngue nts'utho, tengutho yø de'yo 'mø bi zømp'u 'buhyø zate. Pe dami 'yøt'e ngue gyø njammuihu, gui mfähmu, tengutho guí mfähyø c'eya. Pe 'yo to guí suhmü, gui 'yøthu tengutho yø paloma ngue hingyø nequisui. ¹⁷ Dami mfähmu p'u 'buhyø ja'i. Porque yø ja'i da zixahu fädi. Nup'u ja yø nija yø ja'i da mēp'ahu. ¹⁸ Di dä'ahu p'u 'buhyø ts'ut'abi 'nep'u 'buhyø gobierno. Di u'ahu yø ja'i ngue guí ec'eigahu. Nu'mø ngue ya gdi 'buhmu p'u ha 'buhyø ts'ut'abi, ngu'u yø judío, ngu'u hingyø judío, gä da zä da 'yøhna rá hoga 'da'yo hya guí xihmu. ¹⁹ Nu'mø bi jo'ahu, 'yo sä di tu ni mmuihu'a te rá hya ja ngue gui xihmu rá ts'ut'abi. Nu'a rá ora guí dä ni hyahu p'u ja rá ts'ut'abi, Oja di 'da'ahu rá hya ja ngue guí mmamhmü. ²⁰ Porque rá Espíritu Santo di ben'nahü rá hya gui xihmu rá ts'ut'abi. Hingni n'yomfenise gui jæcra hya guí mmamhmü.

²¹ Nu yø n'yohu ec'eigui, di yapse yø n'yohu hinguí ec'eigui ngue da tho. Yø papá, nu'mø bi 'yec'eigui yø basi, di dä yø basi ngue da tho. Yø

basi p'uya, nu'mø bi 'yɛc'eigui yø papá, di dä yø papá ngue da tho.

²² Hønnbu bi zä da zə'ahu yø ja'i ngue guí ɛc'eigahu. Pe nu ra ja'i da zeti hangu ra n'u da thogui, guehna di nyanná te na. ²³ Nu'mø bá ju'ahu n'na ra hnini, dami 'dagui gdi mähä man'na ra hnini. Pe nugä dí xi'ahu, tobe hin gadi täti gadi 'yomhmu ra hya p'u ha 'buhyø judío 'mø mi zonna pa da hyaspa ra güenda yø ja'i ra N'yohu bí 'yɛ mähets'i.

²⁴ Nu ra xädi, 'yo di ɛna ngue hinda thogui tengutho thohrá xännbate. Xi mmangu ra hmiqui, 'yo di ɛna ngue hinda thogui tengutho thohrá hmu. ²⁵ Nu ra xädi, di m'mui ngue ra conforme, ngue da thogui tengutho da thohrá xännbate. Ra hmiqui p'uya, di m'mui ngue ra conforme, ngue da thogui tengutho da thohrá hmu. Nu'mø ngue bi nu man'ugä yø ja'i, gui huqui ngue drá zithu, goma gue'ahu hinda nu mman'u'ahu yø ja'i ngue guí tenngahu.

Ra Jesús bi mā ndana ja ngue da ts'u.

²⁶ Janangue nuya yø ja'i sū'ahu, 'yo guí suhu ya. Nu te gāma hya njo'mi, siempre da famhma. ²⁷ Nuya yø hya dí xi'asehu, dami xihmu gätho yø ja'i. Nuya yø hya dí hut'atho ni guhu, i nt'ode ra hya gä ra hnini. ²⁸ 'Yo guí suhu'u da ne da hyo'ahu. Porque nu'mø bi hyo'ahu, nu ra te ya hinda zä te da japi. Nuna Oja, ja rá ts'edi ngue di juat'a ni do'yohu 'nɛ ni tehu p'u ja ra nidu, guehna dami suhu na.

²⁹ Nu'mø bi 'bä yoho yø ts'int'su, hōnda n'na ra xani mā t'uni. Pe hinga n'na di m'mɛ'u yø ts'int'su mente ngue hinda unna nt'edi ni Papáhu.

³⁰ Janjuani ngue fäxahu Oja. Conque asta ni xtahu i m'mede n'na ngu n'na. ³¹ Janangue 'yo guí suhu yø ja'i. Porque man'na xammadi'ahu ngue yø ts'int'su, madague'a ngue yø mmundotho'u.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue hinda gomp'u ha 'buhyø mmic'eiu.

³² Nu to gätho da mamp'u 'buhyø ja'i ngue ɛc'eigui, xquet'a ga mmangä p'u 'buhma Papá bí 'bu mähets'i ngue dadi n'amigo'be ra ja'i.

³³ Pe nu te'o da gongä p'u 'buhyø ja'i, da mā ngue hinguí ɛc'eigui, xquet'a ga mmangä p'u ha bí 'buhma Papá mähets'i ngue hin dadi n'amigo'be ra ja'i da gongui.

Nup'u ha t'ɛc'ei ra Jesús, bi mā ngue di nja ra sui.

³⁴ 'Yo guí ɛmhmū ngue dá ɛcä ua ja ra ximhäi ngue hin tema n'u guí sähu. Nu'á, hin'na'a. Sinoque di nja ra sui. ³⁵ Dá ɛcä ua ngue di nja'a di nsuhyø ja'i. Ra ts'unt'u di nsuhmi ra papá. Ra hmute di nsuhmi ra mamá. Ra ts'ihue di nsuhmi rá cä. ³⁶ Nu'u yø nsuiui ra ja'i da 'yɛc'eigui, gue'u 'bup'u ja rá ngu da zui.

³⁷ A nuyá, nu ra ja'i ngue mā datho di mährá papá, di mährá mamá, ngue nugui, guehna ra ja'i ya hingrá nsäui da denngui. A nu ra ja'i ngue mā datho di mährá ts'unt'u, di mährá t'ixu ngue nugui, guehna ra ja'i ya

híngará nsäui dā denngui. ³⁸ Nu rá ja'i híngui nne dā denngui ngue sú dā tho, guehna rá ja'i ya híngará nsäui dā denngui. ³⁹ Nu rá ja'i dā gohrá mmui ngue sú dā tho, guehna rá ja'i di m'mehrá te ná. Pē nú rá ja'i hínha gā gohrá mmui mada tho, guehna rá ja'i di nyanná te ná.

Oja da gutyø ja'i'a te rá nho xā 'yøt'e.

⁴⁰ Nu rá ja'i dā 'yøt'ahū masu, guehna rá ja'i tengutho 'mø go di ørcagui masu ná. Nu rá ja'i dā 'yørcagui masu, tengutho 'mø go di ørpabi masu'a to bá penngui. ⁴¹ Nu rá ja'i ørpa masu n'na rá pøngahya Oja porque pahra ja'i ngue gue'a rá m'menhni Oja, di t'unná nzäbi rá ja'i tengutho rá nzäbi mā t'unni rá pøngahya Oja. Ximmangu rá ja'i ørpa masu n'na rá hoga n'yohu, porque padi ngue xanho gā 'yo rá n'yohu, di t'unná nzäbi rá ja'i tengutho rá nzäbi mā t'unni rá hoga n'yohu. ⁴² A nuyá, ndana bi zā ya mā xādi, nú rá ja'i dā 'yørpa rá nho ngue padi ngue i tenngui, madague'a n'na zi vaso rá dehe di unni, hīndi 'behrá nzäbi rá ja'i, Oja dā gut'i.

Rá Xuua bi 'yet'i yoho yø xādi bi ma bá nyaui rá Jesús.

11 ¹ Nuya 'de'ma yoho yø xādi rá Jesús, mi juadi bi xifi te ja ngue dā 'yøt'e, bi map'u bí ja yø hnini ná rá Jesús ngue dā xānnba rá hya yø ja'i. ² Rá Xuua ya mi ofādi bi 'yøde te øtra Cristo. Janangue bi menhni yoho yø xādi ngue bá nyaui rá Jesús. ³ Mi zømp'u ha 'bui, bi 'yembra Jesús:

—¿Ua gue'e ná rá Cristo mi ja ngue dá ehē di ndast'abi, ua gue gā tømähe man'na? —bi 'yembi.

⁴ Rá Jesús bi 'yembya yaui:

—Ni me ya, bá xihmi rá Xuua'a te rá hya gā nuui bi nja. Xihmi ya yø hya gā 'yøhmi dí mmangä. ⁵ Dami xihmi ngue yø xädä ya zø yø dä. Yø dogua, ya i 'yo. Yø ja'i mi 'ya yø do'yo, ya bi zā ha hēmbi. Yø gogu, ya øhra hya. Yø ánima, ya di bēnnate. Yø hyoya, ya sihra hoga 'da'yo hya. ⁶ Rá mmenthi di nthēui rá ja'i hínha di gohrá mmui ngue ec'eigui.

⁷ Mi mengyø m'menhni rá Xuua, nuna rá Jesús bi dū'mi bi c'annbabi yø ja'i ná rá Xuua. Bi 'yembi:

—¿Te'o gā ma guá nuhu p'u bí ja rá dapo? ¿Ua guá nuhu n'na rá n'yohu híngui nzaqui rá mmui, entho n'na rá zafani 'mø anna ndahi?

⁸ Xi'mø ngue hín'na, ¿te'o guá nuhu 'mø? ¿Ua guá nuhu n'na rá n'yohu ngue he rá hoga ulu? Pē guí pahmu ngue yø ja'i he rá hoga ulu, gup'u ja yø ngu yø dast'abi 'bui. ⁹ Pē xi'mø hinga gue'a guá nuhu'a, ¿te'o guá nuhu 'mø? ¿Ua guá nuhu n'na rá pøngahya Oja? Majuani ngue gue'a rá pøngahya Oja guá nuhu. Pegue tate ná, ngue gätho mi'da yø pøngahya xā m'mui. ¹⁰ Nuna rá Xuua guehna rá m'menhni Oja mmamp'u ja rá Maca Libro ná, ngue éna: “Nugä gā et'ä mā m'menhni, di m'met'o p'u gdī ma. Gue'a di hoqui hapu ja ngue gui thogui”, bi 'yēna. ¹¹ Majuani dí

xi'ahū, nū hangū yø ja'i 'bui, hinjongui pōni ngue di tate nguehna ra Xuua bi 'yøtrā nxixya. Pē nuyá, to bi zā mā ja'i ya o rá 'ye Oja ya, guehya mā datho bi nthēui rā mmenthi ya ngue rā Xuua.

¹² Bā fū'mø yø pa bā øtrā nxixya rā Xuua ya, astā quehyø pa dí 'buhmu ya, janjuani di xonyø ja'i dā zo rá 'ye Oja. Nuya yø ja'i di xōni dā zo rá 'ye Oja, i nne ngue xøgue rā sōnitho di nja. ¹³ Hante ngue di m'muhra Xuua, nū te gāma hya bi man'a m'met'o yø pōngahya Oja, dague'u yø hya nt'ot'i p'u ja rā ley, gātho bi mā ngue bā ep'u rā pa di mānda ua Oja. ¹⁴ A nūna rā Elías bi man'a m'met'o rá pōngahya Oja, nū'mø guí nne gui pahmū ha rá nja rā hya, nūna rā Xuua ya, quehna bi t'ēmbi ngue rā Elías. ¹⁵ A nuyá, di nja nī gu ngue gui 'yøhmū nā rā hya dí mmangä ya.

¹⁶ Ma gā honi te gda hyejpä yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Gdā hyejpäbi yø basi n'yemp'u ja rā tāi. I mmatyø mmimbasiui ngue di n'yemmi, i ēmbi: ¹⁷ “Dā pixt'āhe rā xithi ngue xqui nnehmū, pē hīngā nnehmū. Dā tut'āhe yø thūhū ngue yø thundummū, pē hīngā nzomhmū”, bi 'yēmbi. ¹⁸ Guí njathū p'uya, nū'mø himbi nja'a te guí mmamhmū, guí mbøcuehū. Porque bā ēhra Xuua, nūna bi 'yetrā mmūi, a nū'ahū p'uya, gā 'yemhmū ngue n'youi rā ts'onthi ngue'a te øt'e. ¹⁹ A nuyá, guecā drā N'yohū dā ē mahēts'i, dí si'a te dí tini, a nū'ahū p'uya guí enjū ngue drā nhyøt'a zihmē. Guí enjū ngue dadi thegä'be'u yø ja'i ja yø ts'oqui 'nē'u yø ngūthāi. Pē nūna rā hya njuantho, nū'mø di n'yomfēni xanho yø ja'i, dā badi ha rá nja rā hya.

Oja dā hyaspa rā güenda yø ja'i hīngui nnu manho rā hya.

²⁰ Nūna rā Jesús, nū'u yø ja'i 'bup'u ja yø hnini xi 'yøt'e xangu yø milagro, bi mādi bi hejpi te gā 'yo yø ja'i, porque hīngui nne yø ja'i dā hyep'u rā nts'o gā 'yo. Bi 'yēmbi:

²¹ —Hague ngu rā castigo dā thohyø ja'i 'bup'u ja rā hnini Corazín. Hague ngu rā castigo dā thohyø ja'i 'bup'u ja rā hnini Betsaida. Porque himbi 'yēc'eigui 'mø mi nū yø milagro dā ørbū ha 'bui. A nū'mø xta nnu yø milagro yø ja'i mi 'bup'u ja yø nyogui hnini Tiro 'nēp'u Sidón, n'na zihmantho xta hyep'u rā nts'o manī n'yo yø ja'i. Xti n'yuxyø 'bospi 'nē xta hye yø he nū'a he yø ja'i 'mø 'bū ndummū. ²² Nugä dí xi'ahū ngue nū'mø rā pa dani thaxra güenda, man'na xangu rā castigo dā thohyø ja'i festa rā hya ya, ngue'a rā castigo dā thohyø ja'i mi 'bup'u ja rā hnini Tiro 'nēp'u ja rā hnini Sidón. ²³ A nuya yø ja'i 'bup'u ja rā hnini Capernaum, rá nzegui ena ngue dā t'espabi ua ja rā häi, 'nēp'u mahēts'i dā t'ēspi. Pē gue di map'u ja rā nidu ya. Porque himbi hyep'u rā nts'o gā 'yo. Nū'u yø nyogui ja'i mi 'bup'u ja rā hnini Sodoma, nū'mø xta nnu yø milagro tengutho bi njap'u ja rā hnini Capernaum, xta hyep'u rā nts'o manī n'yo yø ja'i'a rā hnini'a 'nē hīnxta nguahyø ja'i 'mø. ²⁴ Nugä dí xi'ahū ngue nū'mø rā pa dani thaxra güenda, man'na xangu rā castigo

da tho'u yø mmengu Capernaum ngue ra castigo da thohyø ja'i mi 'bup'u ja ra hnini Sodoma.

Ra Jesús bi 'yēspa Oja.

²⁵ Man'na ra ora p'uya, ra Jesús bi 'yēna:

—Ma Papá'i, dadi ja mammadi'i, grá Hmu p'u mahets'i, grá Hmu ua ja ra ximhai. Porque yø ja'i ena ngue yø bamhya, i ena ngue tini xanho yø mmui hanja ra hya, pe gá 'yajpabi ya yø hya ya. Gá japi ngue go bi bahya yø ja'i ngue yø 'yøde tengutho yø basi ngue yø 'yøde. ²⁶ Nguna gá 'yøt'e ma Papá'i, porque gue'a guá sänni ngue di nja'a.

Ra Jesús bi zohyø ja'i ya xa nyägui.

²⁷ Ra Jesús bi 'yēmyø ja'i:

—Nu'a ma Papá, bi däqui gätho yø cosa ngue ga manda. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi xanho'a rá Ts'unt'u Oja, sinoque hønse'a rá Papá di mpahmi. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi'a ra Papá, sinoque hønse'a rá Ts'unt'u di mpahmi. Nu ra ja'i da neprá Ts'unt'u Oja ngue da badi te'o na rá Papá, da zä da badi. ²⁸ Nu gätho yø ja'i ya xa nyägui ngue hingui hätt'i da 'yøt'e te gäma hya sännbi, dami n'uni ngue ga fäxahu n'namhma ngue da dini ha di nsäya ni tehu. ²⁹ Dami 'yøt'e ngue ni Hmuju. Dami hyaxhu na ra hya dí xän'nahu. A nugu, dí ya mantudi, hingrá n'yets'i nna ya. Nuna ra hya dí mmangä, da hyut'a ni mmuihu na. ³⁰ Nuya yø hya dadi mandagä gui 'yøthu, hinda un'ahu ya. Porque nu te dí xännbate, hingui henni gdi 'yøthu.

Ja rá ts'edi ra Jesús ngue nu te da zänni di nja 'mø ra pa ngue ra ts'äya, gue'a di nja'a.

12 ¹ Nuya yø pa ya, nuna ra Jesús co 'nēhyø xädi bi tocabi ngue bi thop'u ja yø nuatrigo 'mø ra pa ngue ra ts'äya. Nu'u yø xädi bi zä ngue tu manthuhu, janangue bi daxyø trigo, bi za. ² Mi nu yø fariseo te øtyø xädi ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu ni xädi gue di mpefi. Conque mmamp'u ja ra ley ngue nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, hingui sä ngue to di mpefi —bi 'yēmbi.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Xi'mø mi zähra thuhu n'na ndi ra David, co 'nē'u mi n'youi, ¿ua hinjam'mø gadi xähmu p'u ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e? ⁴ Nu ra David bi yurbu ja rá ngu Oja ngue bi zi yø thuhme xi t'uspa Oja ngue da nu. Bi zi ra David co 'nē'u mi n'youi. Conque nu'u yø thuhme'u, hinda unna nt'edi ra ley ngue to bi zä da zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'u yø thuhme t'uspa Oja. ⁵ ¿Ua hin gadi xähmu te mmamp'u ja ra ley, ngue yø mmäcja 'bup'u ja ra nija, nu'mø ra pa ngue ra ts'äya di mpefi, pe hinda t'ēmbi ngue ra ts'oqui øt'e ngue njap'u? ⁶ Nugä dí xi'ahu ya, ngue nuua ha guí 'buhmu, 'bucua n'na nc'ei tate ngue ra nija. ⁷ Pe hingui tinni

mmuihu hanja'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Dí nnegä ngue di nja ni nhuecatehu, porque guehna man'natho di muui'a ngue yø 'bøt'e guí ørcahu”, i ɛna. Porque nu'mø di ja ni nhuecatehu, nuya yø ja'i hin tema hya øt'e, hingui 'yemphu ngue ja yø ts'oqui 'mø.
⁸ A nu ra N'yohu bí 'yɛ mahets'i, ja rá ts'edi ngue nu'a go da zänni, gue'a di nja 'mø ra pa ngue ra ts'äya'a.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu xi 'yoträ 'yɛ.

⁹ Mi ma ra Jesús, i map'u ja rá nija yø judío. ¹⁰ Nup'u ja ra nija, mi 'bup'u n'na ra n'yohu xi 'yoträ 'yɛ. Yø ja'i honi ha di dinnbabi ra Jesús ngue da ma ma yapi, janangue bi 'yørpabi ra nt'änni ra Jesús, bi 'yembi: —¿Ua guí embi ngue ja ra nt'edi da t'øthe n'na ra därquehi 'mø ra pa ngue ra ts'äya?

¹¹ Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—¿Teni 'bɛ'a gui 'yøthu 'mø gdi sihu n'na ra dɛ'yo, 'nɛ da zop'u ja ra ots'i 'mø ra pa ngue ra ts'äya? Uangui 'bexque'a guá jats'i n'nahmantho, madague'a ra pa ngue ra ts'äya. ¹² Xi ra ja'i ya, ya fadi ngue man'na xammadi ra ja'i ngue ra dɛ'yo. Janangue madague'a dra pa ngue ra ts'äya, i jatho ngue da t'ørpa ra nho yø ja'i.

¹³ Ra Jesús bi 'yembra n'yohu mi'u rá 'yɛ:

—Dami majni 'yɛ ya —bi 'yembi.

Ra n'yohu p'uya bi macrá 'yɛ, pɛ 'bexpi zä rá 'yɛ mi 'u. Bi gohi tengutho ja'a man'na rá 'yɛ. ¹⁴ Mi zä mi nu yø fariseo ngue bi n'øthe ra Jesús, bi ma bá nhɛɛahya ngue honi ha di hyo ra Jesús.

Ya nt'ot'i te gä øtra Jesús.

¹⁵ Mi badi te mbennbabi yø ja'i ra Jesús, bi ma. Pɛ bi ntet'i xandøngu yø ja'i. Gä bi 'yøthe yø ja'i di hyenni. ¹⁶ Pɛ nuya yø ja'i øthe, di 'bepi ngue hinjonda xifi te ørpe. ¹⁷ Nuya te gä øtra Jesús, ya bi nja'a te ra hya bi manna pøngahya Isaías ngue Oja bi 'yɛna: ¹⁸ “Nuna 'bucua ya, guehna ma mɛfi ya xtä huanhni. ɛmmei dadi madi. Co nuna, i ja gampähä. Ga japi ngue di n'youi ra Espíritu Santo ya, n'namhma ngue di hatra ts'edi te da 'yøt'e. Guehna da xihyø ja'i hingyø judío na, ngue nuna Oja, da hyaspa ra güenda te ga 'yo yø ja'i. ¹⁹ Nuna, hindra nequisui na. Hingra hmafi di nya p'u ha di nya. Hin hapu da t'øde ngue di dama yahni p'u ja ra hnini. ²⁰ Da zerpabi yø ja'i hingui ha ra ts'edi. Di hatra ts'edi yø ja'i asta gue'mø bi zønna pa ngue di manda ua. ²¹ Gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi p'uya da 'yɛc'ei ngue gue'a da yan'a”.

Ra Jesús i embyø fariseo ngue ra zithu fäts'i.

²² Nuna n'na ra n'yohu madi gonebi 'nɛ madi xädäbi ra ts'onthi mi n'youi, bi ts'ixpu 'buhra Jesús ngue bi 'yøthe. Mi 'yøthe p'uya, bi zä bi

nya ra n'yohu 'nɛ bi zä bi nzø yø dä. ²³ Gä di 'yødyø ja'i bi nu te øtra Jesús, bi 'yɛnə:

—Pɛ guehna rá mbom'meto ra David ja ngue di thojpabi rá 'bɛfi na, uague hinga guehna.

²⁴ Mi 'yøhyø fariseo na te ra hya mmanyø ja'i, bi 'yɛnə:

—Nuna ra n'yohu i hma, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, pɛ gue gue'a ra zithu rá hmu yø ts'onthi fäts'i ngue njap'u.

²⁵ Pɛ ra Jesús, gä padi tema hya mbenyø ja'i, bi 'yɛmbuya:

—Xip'u ha di manda n'na ra dast'abi, nu'mø di ndunhyø ja'i, hinjam'mø da zä da zehyø hya. Xip'u ja n'na ra hnini ogue ja n'na ra ngu, nu'mø di nsuhyø ja'i 'bup'u, di n'uɛni. ²⁶ Njarbutho na ra hya dí xi'ahu ya. Xi'mø ngue di hejpase yø mɛfi ra zithu, ya rá 'bɛfise di ts'oni.

²⁷ Guí emhmø ngue ra zithu fäxqui ngue dí øthegä yø ja'i n'youi yø ts'onthi. A nu'mø ngue ngu'a, xi ni mmijudíohu tenna hya guí xännbatehu, ¿ua ra zithu fäx'mø øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi? A nuyá, ja di nɛqui p'uya ngue guí ya xädähu, hinguí padi te guí mmamhmø.

²⁸ A nugui, Oja bá penngagui ra Espíritu Santo ngue ga n'yo'be, da mæxqui ga øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Ja di nɛqui p'uya, ngue ya di manda ua Oja.

²⁹ Hingra zithu øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Xi n'na ra n'yohu xanzaqui, nu'mø to da dut'i, ya da zä to da yurbu ja rá ngu ngue da juppi te ja mbo. Di njadä p'uya, di tut'ä ra zithu di manda yø ts'onthi, janangue sä dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

³⁰ Nu ra ja'i hinguí nne ngue ma n'yo'be, guehna ra ja'i rá n'youi ma nsui'be na. Nu ra ja'i hinguí fäxqui ngue ga ør'be ra 'bɛfi, guehna ra ja'i di ts'onngatho ma 'bɛfi na. ³¹ Dami pahmu ya, ngue nu'a te gäma ts'oqui øtyø ja'i, da gue'a te gäma hya man'u ga ya yø ja'i, da zä ngue di mpunnbi. Pɛ nu ra ja'i ngue da nømman'u ra Espíritu Santo, ya hindi punnbabi Oja. ³² Janangue nu ra ja'i da nømman'u ra N'yohu bí 'yɛ mahets'i, i sä ngue di mpunnbi. Pɛ nu ra ja'i da nømman'u ra Espíritu Santo, ya hindi mpunnbi, ni xinga guehra pa dí 'yohu ya, ni xinga guehra pa di 'yɛp'u di mpunnbi.

Nu te ganho ra ndät'ä zu'a n'na ra za, gue'a di fa'a.

³³ Nu ra hoga za, ra hoga ndät'ä zudi. Pɛ ra za hinguí ho, hingra hoga ndät'ä zudi. Janangue nuyá, n'na ra za, nu te rá ndät'ä zudi, gue'a di fa'a ngue'mø ra hoga za ogue hin'na. ³⁴ Guí øthu tengutho yø c'ɛya ngue n'youi ra ndate yø ne. Porque hinguí sä guí mmamhmø n'na ra hoga hya. Nu te ra hya bí mihrá mmui ra ja'i, gue'a pønná ne'a. ³⁵ Nu ra hoja'i, ra hoga hya i mma, porque xanho rá mmui. Pɛ nu ra ja'i hinguí ho rá mmui, xants'o ra hya ja mbo rá mmui, gue'a pønná ne'a. ³⁶ Nugä dí xi'ahu ngue nu'mø ra pa dani hyaxra güenda Oja, nu te gäma ts'omhya pønni nehø, gä da that'ahu ra güenda. ³⁷ Nu'mø xanho ra hya

xcá māmhm̄, ya h̄in temā castigo gui thohm̄. Pɛ nu'm̄ xants'o rā hyā xcá māmhm̄, gue'a rā castigo gui thohm̄'a.

Yø ts'oc'ei äpyø milagro rā Jesús.

³⁸ Nu 'da yø fariseo conyø xännbäte ngue rā ley bi 'yɛmbra Jesús:

—Ague grā xännbäte, dí nne ga nnugähe ha gdi 'yøt'a n'na rā milagro para ngue dā fadi te'o'i —bi 'yɛmbi.

³⁹ M̄i dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nu yø ja'i 'buhya, ja yø ts'oqui ngue h̄ingui pā Oja, 'bet'o äcyø milagro dā nu, ja dā 'yɛc'eigui. Pɛ h̄in temā milagro ga øt'e ngue dā nu yø ja'i. Nu'a dā nōpā hm̄ya yø ja'i ya, gue'a te bi thohra pōngahya Jonás. ⁴⁰ Porque rā Jonás nhyu pa bá o rá mm̄i rā hua. Dī njarbutho'a rā N'yohu bí 'yɛ mahets'i ya, nhyu pa dā o häi. ⁴¹ Nu'm̄ rā pa dāni hyaxra güenda Oja, nuya yø ja'i m̄i 'bup'u ja rā hn̄ini Nínive dā nangui ngue di yāpya yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Porque yø ja'i m̄i 'bup'u ja rā hn̄ini Nínive, bi 'bätyø mm̄i 'm̄o m̄i 'yø'a rā hyā bi m̄anna Jonás. Conque m̄an'na dí tategä ya ngue rā Jonás, pɛ h̄ingui nne gui 'yøhm̄ rā hyā dí mm̄angä ya. ⁴² Dā gue'a n'na rā xisu m̄i ndast'abi p'u sur, nu'm̄ rā pa dāni hyaxra güenda Oja, dā nangui ngue di yāpya yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Porque nuna rā xisu nā, ndøyp'utho rá häi bí 'yɛhɛ ngue bi 'yøxra hyā m̄i pahra Salomón. Conque m̄an'na dí tategä ya ngue rā Salomón, pɛ h̄ingui nne gui 'yøhm̄ rā hyā dí mm̄angä ya.

Rā ts'onthi bá pengbu ja rá mm̄i rā ja'i.

⁴³ Nu rā ts'onthi 'm̄o bi hyep'u rā ja'i m̄i n'youi, bi 'yo rā ts'onthi p'u ja rā xequi mathoguitho xā 'yot'i, honi ha dī nsäya. Pɛ nu'm̄ h̄imb̄i d̄ini ha dī nsäya, i ɛna: ⁴⁴ “Ga pengä p'u ja mā ngu dá pōni”, i ɛna. Nu'm̄ bá pengbua, dā d̄innbabi rá mm̄i rā ja'i ngue h̄injongui 'bup'u, tengutho n'na rā ngu ngue mahoqui xanho, i njoqui. ⁴⁵ Dā mengbua, dā si m̄i yoto yø ts'onthi m̄an'na xants'o ngue'a rā ts'onthi rá m̄udi. Gä dā yurbu ja rá mm̄i rā ja'i ngue dī m'mup'u. M'mefa p'uya, m̄an'na dī m'mumman'u rā ja'i ngue'a te rā n'u m̄i sä m'met'o. Xquet'a nguna rā hyā thohyø ja'i 'buhya.

Bi m̄anna Jesús ndana gue'a dā bōni ngue dā 'yøt'e tengutho 'm̄o drā m̄eni.

⁴⁶ Rā Jesús tobe yaduitho yø ja'i 'm̄o m̄i zøhrā mamá conyø n'yohu. 'Bäp'u thi, i nnepe dā ts'ohra Jesús ngue dī nyaui. ⁴⁷ H̄indi 'bedi to bi xihra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ni mamá 'nɛ n̄i n'yohu 'bäcua thi. I nzo'i ngue gui nyaui 'na —bi 'yɛmbi.

⁴⁸ M̄i dahra Jesús, bi 'yɛntho:

—Ma ga xi'ahu ndana mā mamá, ndana mā n'yohu —bi 'yɛna.

⁴⁹ Bi macyø 'yε p'uya, bi 'yuhyø xädi, bi 'yembyø ja'i di mäts'i:
 —'Bucua ya yø ja'i di nnøpe ngue ma mamá, di nnøpe ngue ma
 n'yohu. ⁵⁰ Porque nuya yø ja'i di ho da 'yørpabi rá pähä ma Papá bí 'bu
 mahets'i, guehya entho ma n'yohu, ogue ma nju, ogue ma mamá —bi
 'yembyø ja'i.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra momhmudä.

13 ¹ Nu'a ra pa'a, ra Jesús bi bomp'u ja ra ngu mi 'bui, bi ma i
 mmip'u ja ra nenzabi. ² Pe mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'u ha
 'bui. Janangue bi yut'a n'na ra barco ja bá mip'u. Nu gätho mi'da yø ja'i
 'bu'a nenzabi. ³ Xangu yø hya bi xännbabi yø ja'i, honi te gui hyejpa yø
 hya xifi. Nguna n'na ra hya bi hyequi, bi 'yembyø ja'i:

—N'na ra n'yohu bi ma da ponna trigo. ⁴ Nup'u bi thogui ngue ponyø
 hmudä, bi zop'u ja ra 'yu 'da yø hmudä. Bi map'u yø ts'int's'u ngue bi za
 yø hmudä. ⁵ Mi'da yø hmudä bi moni, bi zop'u hingui pidi ra häi ngue o
 ra do. Guehya yø hmudä n'nahmantho bi bøts'e ngue hingui pidi ra häi
 p'u bi zo. ⁶ Hinga ya mbo pa yø 'yu. Nu'mø bá pøxra hyadi, bi 'yuhyø
 hmudä ya xi bøts'e. ⁷ Mi'da yø hmudä bi zop'u ja yø 'uini. Mi nte yø
 'uini p'uya, bi ts'onyø hmudä ngue bi hyøt'ambo. ⁸ Mi'da yø hmudä bi
 zop'u ja ra hoga häi, guehya emmei bi nja ya. Nu 'da yø hmudä, n'na
 ciento bi bøni ngue n'na mhmudä. Mi'da p'uya, hyate bi bøni ngue n'na
 mhmudä. Mi'da p'uya, 'däte ma'det'a bi bøni. ⁹ A nuyá, di nja ni gu
 ngue gui 'yøhma na ra hya dí mmangä ya —bi 'yembyø ja'i.

Ra Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i.

¹⁰ Ra Jesús bi guatyø xädi, bi 'yembi:

—¿Hanja ngue guí honi te gni hyejpa yø hya guí xihyø ja'i?

¹¹ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Nuya yø hya hingui fadi ha di manda Oja yø ja'i, nuna Oja bí 'bu
 mahets'i i nne na ngue da dinni mmuihu hanja ya yø hya ya. Pe nu'u
 mi'da yø ja'i, hinda dinyø mmui ya yø hya ya. ¹² A nu ra ja'i bi dinna
 mmui hanja ra hya ya, da mäs'Oja ngue man'na di badi. Pe nuya yø ja'i
 hingui ørpatho masu ya yø hya dí mma, nu'a zits'u ra hya bi badi, da
 thanbi. ¹³ Janangue dí honi te nná hyejpa yø hya dí xihyø ja'i. Porque
 yø ja'i nnu te dí øt'e, pe øtyø ja'i tengutho 'mø ngue hinte bi nu. Nuya
 yø hya bi 'yøde, tengutho 'mø ngue hin tema hya bi 'yøde, himbi dinyø
 mmui hanja na ra hya dá ma. ¹⁴ Nu te øtyø ja'i, ya bi nja'a ra hya bi
 'bet'o ra pøngahya Isaías ngue bi 'yena: “Yø ja'i da 'yøde hanja ra hya,
 pe hinda dinyø mmui hanja ra hya da 'yøde. Nu te da nu yø ja'i, hinda
 dinyø mmui yø ja'i hanja'a te da nu. ¹⁵ Porque nuya yø ja'i ya, i njot'i yø
 n'yomfeni. Entho xa ngotyø gu ngue hingui nne da 'yøhra hya. Entho xa
 ts'antyø dä ngue hingui nne da hyet'a te ja ngue da hyeti. Porque hingui

nne da dīnyø mmui hanja ra hya, 'nɛ hīngui nne di 'bätyø mmui ngue da 'yɛc'ɛigui, n'namhma ngue ga punnbabi yø ts'oqui", ɛn'Oja.

¹⁶ Pɛ ra mmɛnthi gá nthɛhɛ, porque nu te gá guí nnuhɛ, bi dīnni mmuihɛ hanja ra hya. Nu te ra hya gá 'yøhmɛ, guí pahmɛ ha rá nja ra hya. ¹⁷ Majuani dí xi'ahɛ, ngue yø pa xa thogui, xangu yø pøngahya Oja xa m'mui, yø hoga n'yohɛ xa m'mui, bi ne xta nnu'a te guí nnuhɛ ya, pɛ himbi zä bi nu. Bi ne xta 'yø'a ra hya guí øhmɛ ya, pɛ himbi zä bi 'yøde.

Ra Jesús bi mā te ni bōnya yø hya bi hyejpa ra momhmudä.

¹⁸ Nuya yø hya dadi hyejpabi ra momhmudä, dami 'yøhmɛ xanho hanja ra hya. ¹⁹ Nuya yø ja'i ngue hontho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue ra nen'yu p'u bi zo yø hmudä ya. Bi 'yøhra hya yø ja'i ngue ha di njap'u di zo rá 'yɛ Oja, pɛ himbi dīnyø mmui yø ja'i hanja ra hya. Bi map'u ra zithu p'uya, nuna ra hya xi 'yøhyø ja'i, bi japi ngue bi pumbɛni. ²⁰ Mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra häi hīngui pidi ngue mi o ra do p'u bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho. ²¹ Guehya yø ja'i himbi bent'i xanho ra hya ya. Zits'utho honi ngue ha di hyɛp'u ra hya. Nu'mø bi ts'ui ngue ra hya ɛc'ɛi, 'bexi cohyø mmui. ²² Mi'da yø ja'i p'uya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'u bi zo yø hmudä. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. Pɛ nu'a te yø 'befi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'befi ni ma yø mmui yø ja'i. Di ja ndummui honi ha di mmɛmmeti. Ya hin tema ntho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde. ²³ Pɛ mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra hoga häi p'u bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya, bi dīnyø mmui hanja ra hya. Bi 'yørpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pɛ 'bu'i'da yø ja'i ngue mathoguitho bi 'yørpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Bi nhyecra hya ngue bi nuans'ui ra trigo rá hmudä yø paxi.

²⁴ Ra Jesús bi hyoni te gui hyejpabi n'na ra hya bi xihyø ja'i. Bi 'yɛmbi: —Nuua ja ra ximhäi di manda Oja, ja nnope ngue rá huahi ua Oja bi thuhra hoga hmudä. ²⁵ Pɛ mi n'aha gätho yø ja'i, nu'a rá nsuiui ra mmɛhui bi yərbu ja ra nuatrigo ngue ra xui. Bi duprá mihyuii ra trigo. Bi ma p'uya. ²⁶ Mi nte yø trigo p'uya, ya ts'ats'i ngue di nja yø trigo. Ja bi nɛqui p'u ndana gue'a ra paxitho p'uya. ²⁷ Mi nu yø hmiqui ra mmɛhui te ja ra huahi, bi ma bá xihra hmu. Bi 'yɛmbi: “Ague grá Hmu, nu'mø mā tūhmɛ ni huahi, xanho ra hmudä dá tūhmɛ. ¿Hanja ngue n'youi yø paxi ra trigo ya'mø?” bi 'yɛmbi. ²⁸ Ra hmu p'uya bi 'yɛmbyø hmiqui yaui: “Gue'a mā nsuigä'be bi du'u yø paxi guí mmammī ya”. Yø hmiqui p'uya bi 'yɛmbra hmu: “¿Ua guí nne ga ma xat'ähe yø paxi n'youi ra trigo?” bi 'yɛmbi. ²⁹ Pɛ ra hmu bi 'yɛna: “Hin'na. Ogui xathu yø paxi n'youi ra trigo, porque nu'mø gá xathu yø paxi, 'nɛhra trigo da c'uts'i. ³⁰ Dami hyemhmaui hma 'dap'u di nte asta gue'mø bi thets'i. Ga

xicä yø mēfi ngue dā gacyø paxi, dā 'yøtyø tūt'i, dā t'udi. Nu'a rā trigo p'uya, dā 'bespu ja rā njutrigo'a”.

Bi nhyejpa rā hya n'na zi hmudä rā mostasa.

³¹ Mahømbi hyoni te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i rā Jesús. Bi 'yēmbi:
—Ma ga xän'nahü ha di njap'u di nxandyø ja'i dā zo rá 'yē Oja ya.
N'na rā n'yohü bi dup'u ja rá huahü n'na zihmudä rā mostasa. ³² Majuanü
ngue man'na zitchü nā rā hmudä nā ngue gätho mī'da yø hmudä i ja. Pē
nu'mø bi nte, man'na tate rā dat'o ngue gätho mī'da yø c'anü i ja. Nup'u
ja yø 'yet'o, ja ørbü yø 'bafi yø ts'int'sü.

Bi nhyejpa rā hya rā hojunü pē rā levadura ngue dí ixqui.

³³ Mahømbi hyonna Jesús te gui hyejpa mī'da yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yēmbi:

—Nu'a di nxandyø ja'i dā zo rá 'yē Oja bí 'bü mahets'i, gui nhyejpabi
tengutho rā íxi 'mø bi japi hyü t'ēni rā hojunü n'na rā xisu, astā gue'mø
di ixqui gā rā junü.

³⁴ Ngüya yø hya bi manna Jesús ngue honi te gui hyejpa yø hya xihyø
ja'i. Nu'mø i ya, zant'a honi te gui hyejpa yø hya xännba yø ja'i.

³⁵ Ngüna bi 'yøt'e, porque mī jatho ngue di nja ya yø hya bi manna
pøngahya Oja ngue bi 'yēna: “Ga honi te gdä hyejpa yø hya ga xihyø
ja'i. Ga xicä yø ja'i yø hya hinguü fadi hanja astā gue'mø mambá nhohra
ximhäi”, bi 'yēna.

**Bi manna Jesús te ga mbønya yø hya bi hyequi ngue yø paxi bi
nuas'ui rā trigo.**

³⁶ Mī juadi bi n'yēhmi yø ja'i rā Jesús, bi 'yüt'ambo rá ngu p'uya. Bi
guatyø xädi, bi 'yēmbi:

—Dami xicje te ga mbønya yø hya gā hyequi ngue yø mihyuui rā trigo
bi thup'u ja rā huahü.

³⁷ Rā Jesús bi 'yēmbi yø xädi:

—Nu'a bi duhra hoga hmudä, gue'a rā N'yohü bí 'yē mahets'i'a. ³⁸ Nu
rā huahü, ga mbøni ngue guecua ja rā ximhäi'a. A nu rā hoga hmudä, ga
mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'yē Oja. A nu'a rá mihyuui rā trigo, ga
mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'yē rā zithu'u. ³⁹ A nu'a rá nsuiui rā
mmēhui bi duprá mihyuui rā trigo p'u ja rá huahü, gue'a rā zithu'a. A
nu'mø bi thexyø trigo, ga mbøni ngue gue'mø bi gua'a nximhäi 'mø. A
nu'u yø mēfi dā hyexyø trigo, gue'u yø anxē'u. ⁴⁰ A nu'a rá mihyuui rā
trigo dā ma mapeti ngue dā t'udi, ga mbøni ngue gue'a rā ndate di nja
'mø bi gua'a nximhäi'a. ⁴¹ Porque rā N'yohü bí 'yē mahets'i dā menhyø
anxē p'u ha 'buhyø ja'i ya o rá 'yē. Dā ziqui gätho yø ja'i nuya xā japi
ngue øtra ts'oqui mī'da yø mmic'ēiui, dā ziqui gätho'u xants'o te ga 'yo.
⁴² Nuya yø ts'oc'ēi, dā hyørbü ja rā orno di dānzø. Ja di nzomp'u yø ja'i

'nɛ dadi guxtyø ts'i ngue ra ndate da zä. ⁴³ Pɛ nuya yø ja'i xa 'yøt'e te di manda Oja, di m'məp'u ha di manda yø Papá, dadi yoxni tengutho gui yotra hyadi. Di nja ni gu ngue gui 'yøhmə ya yø hya di mmangä.

Ra Jesús bi hyecra hya ngue ra menyu nt'ägui p'u ja ra häi.

⁴⁴ Nuya yø ja'i honi ha di zo rá 'ye Oja bí 'bə məhəts'i, guehya tengutho n'na ra ja'i bi dini ha nt'ägui xandəngu ra menyu ya. Mi zä mi dini ha o ra menyu, mə həmbi go'mi, di johya ngue'a te bi dini. Da mä te gä pəspəya ngue da dänna häi ha o ra menyu bi dini. Ya drä mmeti ra häi p'uya.

Ra Jesús bi hyecra hya ngue ra perla.

⁴⁵ Nuya yø ja'i honi ha di zo rá 'ye Oja bí 'bə məhəts'i, guehya tengutho n'na ra pəhø i 'yo ngue honyø perla, tate mandəngu drä muui.

⁴⁶ Nu'mø bi dinna perla mandəngu drä muui, da mä te gä pets'i, da dänna perla bi dini.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya yø hua bi the ra xit'a.

⁴⁷ Nuna Oja bí 'bə məhəts'i, nuya yø ja'i 'bəcua ja ra ximhäi di manda, tengutho yø hua bi the ra xit'a 'mø bi ma yø mahua p'u ja ra jathe. 'Dama 'dan'yo yø hua bí the. ⁴⁸ Nu'mø bá yuhra xit'a yø mahua, da juca nenthe p'uya, da mi ngue da huanhni. Yø hoga hua i pets'i, pə yø hua hingui ho i ei. ⁴⁹ Di njarbutho'a te ra hya di nja 'mø bi gua'a nximhäi ya. Da ma yø anxə ngue da sicyø ts'oc'ei p'u ha di 'buhyø ja'i xanho te ga 'yo. ⁵⁰ Yø ts'oc'ei da hyərbə ja ra orno di dānzø. Ja di nzomp'u 'nɛ ja di guxpə yø ts'i ngue ra ndate di sä.

Bi nhyecra hya ngue ra nyogui xädi connə 'da'yo xädi.

⁵¹ Bi 'yānyø ja'i ra Jesús, bi 'yembɪ:

—¿Ua tini xanho ni mmuihə ya yø hya dā māngä ya, uague hin'na? —bi 'yembɪ.

Yø ja'i p'uya bi 'yənə:

—Ahá, grá Hmu, tinma mmuigähe hanja ra hya guí mmanya —bi 'yembɪ.

⁵² Ra Jesús məhəmbi 'yembyø ja'i:

—Nu ra xännbate ngue ra ley, nu'mø da gohi ngue mə xädi, mə'da'yo di xädi ha di zo rá 'ye Oja, ya man'na xangu yø hya da badi. Da gohi tengutho n'na ra n'yohu xangu te pəspə ja rá ngu, jap'u yø cosa ngue yø nyogui, ximmi jap'u yø cosa ngue mə'da'yo.

Nu'u yø mmənguħu ra Jesús hingui ɛc'ei te øt'e.

⁵³ Ra Jesús həntho bi juadi bi xihyø ja'i ya yø hya bi hyequi, bi ma p'uya. ⁵⁴ Mi zəmp'u Nazaret ja ra hnini bá nte. Bi map'u ja ra nija ngue

bí xännba ra hya yø ja'i. Nuya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya bi ma, gä di 'yøtho, di n'yembi:

—¿Hague go ga mba'a te ra hya pahna? ¿Hague ga nzä øtyø milagro?

⁵⁵ Conque guehna rá ts'unt'u ra yaxi na. Nuna rá mamá p'uya, gue'a ra Maya. Yø n'yohu p'uya, gue'a ra Jacobo, 'nehra José, 'nehra Simu, 'nehra Judas. ⁵⁶ Yø nju p'uya, gä 'dadua ra hnini dí 'buhmu. Xina, ¿hapu go bá ha'a te ra hya xännbate na? —di n'yembyø ja'i.

⁵⁷ Janangue yø ja'i embi ngue to bi zä man'yohu na ra Jesús. Hingui ørpatho masu yø ja'i te xifi. Pe ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Gätho yø pøngahya Oja n'nanni ni 'yehē, gä hnu mansu. Pe nu'u yø mmenguhu yø pøngahya, hingui nnu mansu. Ni xinga gue'u to 'bup'u ja rá ngu ra pøngahya di nnu mansu.

⁵⁸ Ya himbi 'yøt'e xangu yø milagro p'u ja ra hnini p'uya, porque yø mmenguhu hingui ec'eitho ya yø hya bi ma.

Ra Herodes embi ngue nuna ra Jesús, gue'a ra Xuua mi øtra nxixya.

14 ¹ Nu'u yø pa'u, nup'u ja ra häi Galilea mi ndast'abi ra Herodes. Ra Herodes mi 'yøde te manyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. ² Ra Herodes bi 'yembyø ja'i ja yø 'befi p'u ha 'bui:

—Nugä dí ena ngue xpi bennate'a ra Xuua mi øtra nxixya. Janangue sä øtyø milagro —bi 'yena.

Ja mmangua ha bi nja ya ngue bi du ra Xuua mi øtra nxixya.

³ Nu'mø yø pa bi thogui, ra Herodes bi manda bi mbentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi upi ngue nuna ra Xuua ya xi xihra Herodes ngue hingui ho di m'muhmi rá 'bepo Herodías nuna mará xisu'a rá n'yohu Lipe. ⁴ Nuna ra Xuua xi 'yembra Herodes: “Hin'yu ra nt'edi guí m'muhmi ni 'bepo”, xi 'yembi.

⁵ Ra Herodes mi sihna ra hya na, bi ne xta hyo ra Xuua, pe himbi zä porque ra Herodes bi zu yø ja'i. I padí ngue gätho yø ja'i i mma ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua. ⁶ Pe mi zøhrá pa bi nsännigo ra Herodes. Nuna rá t'ixu ra Herodías bi yarbu 'buhyø ja'i xi petra Herodes ngue sännigo, bi muhra hnei p'uya. Ra Herodes di ho te øtra hmute. ⁷ Ra Herodes bi 'yembra hmute: “Nu'mø tema cosa gui 'yäqui, nugä ga 'da'i”, bi 'yembi. ⁸ Ra hmute p'uya bi ma bá änná mamá te 'be'a da 'yädi. Mi xihrá mamá te da 'yäp'u ya, bi ma ra hmute, bi 'yembra Herodes: “Dami 'dacrä ya ra Xuua nuna mi 'yøtra nxixya, dá o ra mohi”, bi 'yembi.

⁹ Mambi dutrá mmui ra dast'abi 'mø mi 'yø'a te sifi. Pe ya xi xihra hmute ngue di unni te da 'yäpi. Yø ja'i 'bup'u mi 'bui, gä xi 'yøde te xi ma. Bi manda p'uya ngue bi t'unna hmute'a te ädi. ¹⁰ Bi 'yet'i to bá hejpa rá ya ra Xuua p'u ja ra fädi p'uya. ¹¹ Bá jät'a n'na ra mohi, bi t'unna hmute. Ra hmute p'uya, bi däprá mamá.

¹² Mì bahyø xädi ra Xuua ngue bi du, bi ma bá ha ra ánima ngue bi 'yägüi. M'mefa p'uya, nu'a te bi nja, bi ma bá xihra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihme cut'a mahuahì ma'yohu.

¹³ Nuna ra Jesús mì zä mì badi ngue ya bi du ra Xuua, bi 'yo ra barco i ma n'nanni hapu hinjo'o yø ja'i. Pe yø ja'i bi badi hapu i ma, mandøngu dyø ja'i bi denni nì netra nenthe. Nup'u ja yø hnini thogui, ja nexpu mì'da yø ja'i ngue tet'i. ¹⁴ Mì zøhra barco bá o ra Jesús, bi bønì. Pe ya mandøngu dyø ja'i 'bup'u. Ra Jesús bi huëcyø ja'i p'uya, bi 'yøthe yø därkehi bi zispabi yø ja'i. ¹⁵ Nu'mø ya nì ma di nde p'uya, nu'u yø xädi ra Jesús bi guarbu 'bäi, bi 'yëmbi:

—Ya bi nde, 'ne nua dí 'buhmu ra dapo ua. Dami 'yëhyø ja'i n'namhma da map'u bí ja yø hnini, da dänse ra hme da zi —bi 'yëmbi.

¹⁶ Bi 'yëmbyø xädi ra Jesús:

—Hingui ja ngue da ma yø ja'i da tai te da zi. Dami unhnu ra hme da zi yø ja'i —bi 'yëmbi.

¹⁷ Nu'u yø xädi p'uya bi 'yëmbi:

—Pe høndi cut'a yø thuhme dí hagähe, 'ne yoho yø hua.

¹⁸ Ra Jesús bi 'yëmbyø xädi:

—Bí 'dacju ua yø thuhme conyø hua —bi 'yëmbi.

¹⁹ Bi 'bepyø ja'i p'uya ngue bi mip'u ja ra 'batha. Bi hyan'u cut'a yø thuhme 'ne'u yoho yø hua. Bi hyanma hets'i p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thuhme p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpabi yø ja'i. Daguehyø hua bi dat'i. ²⁰ Bi nsihme xanho yø ja'i, gä bi nniya. Mì juate ra ts'ihme yø ja'i p'uya, nu'u yø xädi ra Jesús bi peti 'de'mayo canasta yø thuhme bi bongui. ²¹ Nu'u yø ja'i bi nsihme'a ra ora'a, cut'a mahuahì ma'yohu bi nsihme. Himma cut'i ra güenda yø xisu 'nehyø basi.

Ra Jesús nì 'yo maxøts'e ra dehe.

²² Mente ëhyø ja'i ra Jesús, bi xihyø xädi ngue di m'met'o da 'yo ra barco di ma man'na nguadi ra zabi. ²³ Høntho bi juadi bi 'yëhyø ja'i ra Jesús, bi map'u bí ja ra nyuni bá mat'Oja. Mì dähra nde, bi 'buse p'u ja ra nyuni ra Jesús. ²⁴ Pe ra barco ya bi 'yo made ra zabi. Nup'u ja ra zabi, bi nangra ndate ndahi ngue di cosra barco. Asta pa maya yø funthe.

²⁵ Mì zu'i hyu xudi p'uya, nuna ra Jesús bi map'u bí 'buhyø xädi nì 'yo maxøts'e ra dehe. ²⁶ Nu'mø nì ma da zømp'u 'buhyø xädi, mì hyandi ngue mmap'u nì 'yo maxøts'e ra dehe. Bi zu p'uya. Nu'a ga nzu p'uya, bi 'yëna:

—Bá ëcua ra ndahi.

²⁷ Pe ra Jesús bi zofo 'bexque'a, bi 'yëmbi:

—Go guecä, 'yoguí suhu —bi 'yëmbi.

²⁸ Ra Bedu p'uya bi 'yëmbra Jesús:

—A nu'mø ngue gue'e grá Hmu, dami 'yøt'e ngue da zä ga n'yogä maxøts'e rä dehe. Ga sōngä p'u gará ěhe.

²⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Gue bá 'yo 'mø —bi 'yēmbi.

Rā Bedu p'uya bi gap'u ja rā barco, ni 'yo maxøts'e rä dehe ngue da zōmp'u bá ěhra Jesús. ³⁰ Pē nu'a ga 'yo rā ndahi, i tōnhni, bi nsu p'uya. 'Bexpī mudi bi yu'a mbonthe. Xøgue rá mafi bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grá Hmu, dami juxcagui.

³¹ 'Bexpī macrá 'yē rā Jesús, bi gøts'i. Bi 'yēmbi:

—Ague n'yø, ěhanja ngue guí yobēni? Gue zits'ũtho guí ěc'ēigui.

³² Høntho bi yut'ambo rā barco rā Jesús, 'bexpī nsäya rā ndahi. ³³ Nuya mi o rā barco p'uya bi ndantyoħmu p'u 'bähra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue gue'e rá Ts'unt'u'i Oja.

Nup'u ja rā häi Genesaret bi 'yøthe yø dārquēhi rā Jesús.

³⁴ Mi zøn'a nenthe ja rā häi Genesaret. ³⁵ Mi bahyø ja'i 'bu'a rā xequi'a ngue ya 'bup'u rā Jesús, ndap'u bi zä, bi n'yonnbase rā hya yø ja'i ngue bá ěhe. Di nxifi ngue da zixyø dārquēhi p'u 'bähra Jesús. ³⁶ Yø ja'i bi 'yäpra mate rā Jesús ngue squerangue rá nyani rá he da dārpa bi yø dārquēhi, 'bexque'a sä ha ěmbi.

Ja 'da yø costumbre xä nzänse yø ja'i ĥingui nnu manho rā Jesús.

15 ¹ Nuya yø fariseo 'nēhyø xännbate ngue rā ley ngue yø mmengu Jerusalén bi guarbu 'bähra Jesús ngue ørpa rā nt'änni. Bi 'yēmbi:

² —ěHanja ni xädi ngue festho rā hya bi zogahu yø ndiua? Porque ĥingui pecra ts'oqui ja yø 'yē, ngue di nxu'yē hante di nsihmē.

³ Mi dahra Jesús, xquet'a bi 'yørpa rā nt'änni ya yaui, bi 'yēmbi:

—Da gue'ahu, xiya yø hya di manda Oja, ěhanja ngue guí festhohu, ngue nuya yø hya xcá sänsehü, gue'a gadi ja ndummui guí øthü'a?

⁴ Porque Oja bi xihyø ja'i, bi 'yēmbi: “Dami su ni papá, dami su ni mamá”. Mahømbi 'yēmbi: “Nu rā ja'i da zanná papá, oque da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'nē da tho”, bi 'yēmbi yø ja'i Oja. ⁵ Pē ya xcá xännbahü yø ja'i ngue rā ja'i da zä da 'yēmbra papá oque rá mamá: “Nugä papá, nugä mamá, ya ĥinda zä ga 'da'i te guí siui ya. Porque nu te gä dí pets'i, guehna Oja dadī unni”. ⁶ Nu'mø nguna rā hya bi manna ja'i p'uya, ya ĥin gadi japhu ngue di jammansu rá papá oque rá mamá rā ja'i. Ja di nēqui p'uya ngue nuya yø hya di manda Oja, guí ěhmü ngue ĥinte di muui. Porque nuya yø costumbre xä nzänyø ndiua, guehya guí ěhmü ngue ja ts'editho gui 'yøthü ya. ⁷ Ni xirbu guí ěna ngue guí ěc'ēihü Oja. Go guí øthü na te rā hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue Oja bi 'yēna: ⁸ “Nuya yø ja'i 'bucua, nu'mø bi nya, xøgue ěna majuanī ngue nnu mansugui. Pē ĥimma juani ngue yø mmui ga

ndannegui. ⁹ Ya h̄inte n̄i b̄ontho ngue thannegui ȳo ja'i. Nu te ḡama hya x̄annbate, x̄angu ȳo hya x̄a nz̄anse ngue ẽmbi d̄i m̄anda Oja", bi 'ȳen'Oja.

Nu te si ra ja'i h̄inga gue'a di ts'onnb̄a r̄a n'yomf̄eni r̄a ja'i'a.

¹⁰ Ra Jesús bi zonhȳo ja'i, bi 'ȳẽmbi:

—Dami 'ȳohmu x̄anho ya ȳo hya ḡa mm̄anḡa ya. Dami 'ȳet'amm̄uih̄u.

¹¹ Nu ra ja'i ẽtra ts'oqui, h̄inga gue'a te si ra ja'i ḡa 'ȳotra ts'oqui. Nu'a ḡa 'ȳotra ts'oqui ra ja'i, gue'a r̄a ts'omhya p̄onn̄a ne r̄a ja'i'a.

¹² Ȳo x̄adi r̄a Jesús bi guarb̄u 'b̄ai, bi 'ȳẽmbi:

—¿Ua guí pad̄i ngue mb̄ocue ȳo fariseo 'm̄o m̄i 'ȳohna r̄a hya guí xifi? —bi 'ȳẽmbi.

¹³ Ra Jesús ẽntho 'm̄o m̄i dad̄i:

—Nu'a m̄a Pap̄aḡa bí 'bu mah̄ets'i, nu'u ȳo ja'i h̄ingui o r̄a 'ȳe, da zijpu ha 'b̄uhȳo ja'i. ¹⁴ Dami hȳegui, o s̄a guí s̄uh̄u. N̄uya guehya ȳo x̄ad̄a x̄annb̄abi r̄a hya m̄i'da ȳo mm̄inx̄ad̄aui ya. Nu'm̄o bi nth̄eui r̄a ots'i, nup'u da zo r̄a x̄annbate, ja da zop'u ȳo x̄adi.

¹⁵ Ra Bedu bi 'ȳẽmb̄a Jesús:

—Dami xicje te ḡa mb̄onya ȳo hya ḡa hȳequi ngue te si ra ja'i.

¹⁶ Ra Jesús bi 'ȳẽmbi:

—¿Ua xquet'a h̄ingui t̄inni mm̄uih̄u hanja ya ȳo hya d̄i mm̄anḡa?

¹⁷ ¿Ua h̄ingui pah̄mu ngue nu te ḡama cosa si ra ja'i, mbo r̄a mm̄ui r̄a ja'i n̄i ma, p̄e pigui te si ra ja'i? ¹⁸ P̄e nu r̄a hya p̄onn̄a ne r̄a ja'i, mbo r̄a n'yomf̄eni r̄a ja'i n̄i 'ȳehra hya. Nu'm̄o x̄ants'o r̄a hya bi m̄anna ja'i, guehna r̄a ts'oqui na. ¹⁹ Porque mbo r̄a n'yomf̄eni r̄a ja'i bi m̄ihra ts'o n'yomf̄eni, r̄a nthote, r̄a n'yots'om'm̄ai, r̄a m̄f̄e, r̄a fehni, r̄a ts'ate. Ḡa mbo r̄a n'yomf̄eni r̄a ja'i n̄i 'ȳehra ts'omhya. ²⁰ Nuna r̄a hya n̄aya, guehna r̄a ts'oqui ẽtȳo ja'i na. P̄e nu'm̄o h̄ingui x̄u'ȳe r̄a ja'i 'm̄o bi ns̄ihm̄e, h̄inga gue'a r̄a ts'oqui'a.

Nu'a n'na r̄a xisu ngue h̄ingra judío bi 'ȳäpr̄a m̄ate r̄a Jesús ngue da m̄ats'i.

²¹ M̄i b̄omp'u m̄i 'b̄uhra Jesús, i map'u ja n'na r̄a h̄ai ja r̄a hn̄ini Tiro conna hn̄ini Sidón. ²² Nup'u ja r̄a hn̄ini bi z̄onna Jesús, m̄i 'b̄up'u n'na r̄a xisu h̄ingra judío, mar̄a mm̄engu p'u ja r̄a h̄ai Canaán. Bi ma r̄a xisu p'uya, n̄i mafi, bi 'ȳẽmbi:

—Ague gr̄a Hmu, r̄a mbom'meto'i r̄a David, dami hūegagui. Nu ma t'ixu d̄i si, n'youi r̄a ts'onth̄i. P̄e ẽmm̄ei di ẽni, dami 'ȳothets'u —bi 'ȳẽmbi.

²³ P̄e r̄a Jesús h̄ingui th̄atho. Ȳo x̄adi p'uya bi 'ȳẽmb̄a Jesús:

—Dami 'ȳorp̄abi nts'edi'a te xi'i, porque r̄a nx̄unanyatho ngue nuerc̄ah̄u.

²⁴ Ra Jesús bi 'ȳẽmb̄a xisu:

—Nugä bá pengagui Oja ngue høndyø judío ga fäts'i. Porque yø judío entho yø de'yo ya xä n'uëni, ngue hñjongui fädi.

²⁵ Pë rä xisu bi guarbä 'bähra Jesús ngue bi ndantyøhmu, bi 'yëmbi:

—Ague grä Hmu, dami fäxquits'ä.

²⁶ Rä Jesús bi 'yëmbra xisu yaui:

—Pë nü'mø ngue 'bet'o go ga fäxa'i, 'në hñgrä judío, ya sutho 'mø da thanbä rä hme yø basi, ngue yø fo'yo di t'unni.

²⁷ Rä xisu p'äya bi 'yëmbi:

—Ahä, grä Hmu, gue'a guí mma. Pë yø fo'yo, gue'ä yø xëmhmë täp'ä ja rä mēxä sihmë yø hmu si'ä.

²⁸ Rä Jesús bi 'yëmbra xisu yaui:

—Ague grä xisu, guí ec'eiguí xandønho ngue da zä di nja'a te guí mma. Janangue di nja ya.

Nu'a rá t'ixu rä xisu mi n'youi rä ts'onthi p'äya, 'bexque'a bi zä.

Rä Jesús bi 'yøthe xangu yø därequehi.

²⁹ Mi thohrä Jesús, i mpa man'na nguadi rä zabi Galilea. Nup'ä ja rä nyuni bi zöni, bi mi. ³⁰ Xandøngu yø ja'i bi zømp'ä 'bui. Bi zispa yø därequehi xä nnunts'i, yø xädä, yø gone, yø do'ye, yø dogua, xangu mi'da yø därequehi bi ts'ispabi rä Jesús ngue bi 'yøthe. ³¹ Mi nü yø ja'i te øtra Jesús ngue bi zä bi 'yøthe yø därequehi, di 'yødyø ja'i. Yø gone bi zä bi nya, bi zä yø do'ye, bi zä yø dogua. Bi nzø yø dä yø xädä. Mi nja'a p'äya, gätho yø ja'i bi 'yēspabi Oja nuna thanne yø judío.

Rä Jesús bi 'uñ'i goho mahuahí ma'yohu.

³² Bi zonhyø xädi rä Jesús, bi 'yëmbi:

—Dadi huēcä yø ja'i 'bucua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohu ya. Dí pa'a njuani ngue ya hñ'yä te da zi yø ja'i. Nugä hñdñ nne ga et'i ngue da ma yø ngu 'në hñdñ sihmë, porque da güennbä ja rä 'yu.

³³ Nu'ä yø xädi bi 'yëmbi:

—Pë çhapu go ga hñnbahä te da zi ya yø ja'i 'bucua? Porque xandøngu. A nuua dí 'buhmu, rä dapo ua.

³⁴ Bi 'yänyø xädi rä Jesús, bi 'yëmbi:

—çHangu yø thuhmë guí hahä 'mø?

Nu'ä yø xädi p'äya bi 'yëmbi:

—Høndi yoto yø thuhmë ja ua, 'në zi yoho yø hua.

³⁵ Bi manda rä Jesús ngue bi mihyø ja'i. ³⁶ Bi hyän'ä yoto yø thuhmë p'äya conyø hua. Bi ja mammadi Oja ngue ya di nsihmë yø ja'i. Bi xenyø thuhmë p'äya, bi unyø xädi ngue di 'darpa yø ja'i da zi. ³⁷⁻³⁸ Nu'ä yø ja'i bi nsihmë, goho mahuahí ma'yohu. A nü yø xisu 'nëhyø basi hñgui cäträ güenda'ä. Pë gä bi nniya. Mi juate rä ts'ihmë yø ja'i, nü'ä yø xädi rä Jesús bi peti yoto canasta yø thuhmë bi bongui. ³⁹ M'mefa p'äya, rä

Jesús bi 'yēhyō ja'i. Bi ma p'uya, bi 'yo ra barco, bi zomp'u ja ra häi ni hu ngue Magdala.

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne da nup'u da 'yøt'a n'na ra milagro.

16 ¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo conyø saduceo bi ma bá sāmhya ra Jesús. Di 'bepi ngue da 'yøt'a n'na ra milagro nu mahets'i, para ngue di nēqui ngue rá m'menhni Oja na ra Jesús. ² Ra Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'mø ngue ra nde, guí ēmhmu: “Xta nho ra tiempo ya, porque ja yø zøgui”. ³ Nu'mø xudi p'uya, guí ēmhmu 'mø: “Nuya hīndi ho ra pa ya, porque ra nduhmi ra c'ammahets'i ngue ja ra gui”, guí ēmhmu. Guí ēna ngue guí pahmu xanho te ga mbøn'a te bí ja maya. Pe nuya guí ēna ngue hīngui pahmu te ga mbønya te gāma hya guí nnuhu yø pa dí 'buhmu ya. ⁴ Yø ja'i 'buhya, yø ts'oc'ei ngue hīngui pa Oja. 'Bet'o nne da nu yø milagro, ja da 'yēc'eigui. Pe hīn tema man'na ma milagro di nja ya, hīnda hōnt'a te bi thohra Jonás da nōpa hmeya yø ja'i ya.

Bi zop'u yø ja'i p'uya, bi ma.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di mfädi xanho, nuya yø hya xännbate yø fariseo 'nēhyø saduceo, hīnda dennbabi yø hya.

⁵ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, nu'u yø xädi ra Jesús xi pumbēni ra thuhmē xta hyats'i ngue da zi. ⁶ Ra Jesús bi 'yēmyø xädi:

—Dami mfähmu ya, mamī sih'a ra íxi di unyø fariseo ya, conyø saduceo.

⁷ Di n'yēmbi n'na ngu n'na'u yø xädi p'uya:

—Rá nzequi xicju ya ngue hīxtá ha ra thuhmē ga sihu.

⁸ Bi bahra Jesús te di nxihyø xädi, bi 'yēmbi:

—Gue guí ēna dí xi'ahmu ngue hīxcuá ha ra thuhmē gui sihu. ¿Ua hīngui 'yo ni mmuihu na ra hya dí mmangä 'mø? Masque madi zits'u guí ēc'eigahu. ⁹ ¿Ua hīngui 'yo ni mmuihu ya yø hya dí mmangä? ¿Ua hīngui mbēmhm'a te guí nnuhu p'u nná mähä? Xi'mø ra pa ngue hōndi cūt'a nthuhmē i nsihmē cūt'a mahuahī ma'yohu, ¿ua hīngui mbēmhmē njammi canasta yø thuhmē bi bongui? ¹⁰ Xi'mø ra pa ngue hōndi yoto yø thuhmē i nsihmē goho mahuahī ma'yohu, ¿ua hīngui mbēmhmē njammi canasta yø thuhmē bi bongui? ¹¹ ¿Hanja ngue hīngui 'yo ni mmuihu ngue hīngra thuhmē dí mma ngue dí xi'i ngue guí mfähmu ngue ra íxi di unyø fariseo 'nēhyø saduceo?

¹² Ya bi dīnyø mmui'u yø xädi te mmanna Jesús, ngue hīngra íxi pe ra thuhmē'a xifi ngue di mfädi. Sinoque nu'a ra hya xifi, ngue hīndi xä'u yø hya xännbate yø fariseo 'nēhyø saduceo.

Bi manna Bedu ngue ra Jesús, gue'a ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi'a.

¹³ Nup'u ja ra xequi ja ra hnini Cesarea ngue Filipos, mi zomp'u ra Jesús. Bi 'yányø xädi p'uya, bi 'yembi:

—Nugä drä N'yohu dá ε mahets'i, éte'o enyø ja'i ngue guecä? —bi 'yembi.

¹⁴ Nu'u yø xädi p'uya bi 'yembi:

—'Bu i'da yø ja'i embi ngue gue'e grá Xuua gmi øtra nxixya. Mi'da yø ja'i p'uya, embi ngue gue'e grá Elías. Mi'da p'uya, embi ngue grá Jeremías. Mi'da p'uya, embi ngue 'bui toni pongahya Oja.

¹⁵ Ra Jesús mahømbi 'yembyø xädi:

—Xi'ahu p'uya, éte'ogä p'u gni bemhmu ngue guecä?

¹⁶ Mi dahra Bedu, bi 'yembi:

—Nu'i, gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'u'i Oja nuna majuaní ngue 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yembi:

—Ra mmenthi gá nthui grá Simu, rá ts'unt'u'i Jonás. Porque hinjonni ja'i bi ben'na'i ra hya guí mma, sinoque guesε na ma Papá bí 'bu mahets'i bi ja'i gá manna ra hya na. ¹⁸ Nugä dí xi'i ya, gue'e gni hu ngue grá Bedu, i nne da ma ngue tengutho n'na ra do ngue dap'u fots'i, hinjongui ani. Gue'e grá mudi 'yεc'ei ya ngue gätho mi'da yø ja'i da 'yεc'eigui m'mefa. Nu to gä da 'yεc'eigui da dapra ndate i ja. ¹⁹ Di nja ni cargo p'u ha di manda Oja ya. Gue'e rá representante'i Oja bí 'bu mahets'i. Nu'a ra hya gui unna nt'edi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya hingui unna nt'edi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhäi, hingui sä da 'yøtyø ja'i.

²⁰ Mi juadi bi manna ra hya na, bi xihyø xädi p'uya ngue hinjonni ja'i da xifi ngue guehna ra Cristo na.

Ra Jesús bi ma ngue da tho, 'nε bi ma ngue di bennate.

²¹ Ra Jesús bi xihyø xädi ngue ja ts'editho di ma Jerusalén, ja dani ma ma'uni p'u. Di unyø mmäcja 'nεhyø xännbate ngue ra ley, 'nεhyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija. Da hyo, pe rá hyu pa p'uya di bennate. ²² Ra Bedu p'uya, bi zica n'nanni ra Jesús, bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, 'yo da ne Oja ngue da ngu'a gui thogui.

²³ Mi 'bätra Jesús, bi 'yembra Bedu:

—Dami 'uegue, rá mēfi'i ra zithu. Porque nu'i guí orcathogui. Hinga gue'a rá ts'änni Oja so ni mmui di nja. Sinoque gue'a te yø hyase yø ja'i so ni mmui di nja.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue hinjam'mø da gohyø mmui'a ga 'yεc'ei.

²⁴ Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Nū to nne da denngui, hinguī sā ngue da zānse te da n'yo. Hinha di gohrá mmui, maḍague'a da thop'u ja ra pont'i. ²⁵ Nū ra ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna ra ja'i di m'mehrá te na. Pe nū ra ja'i hinguī cohrá mmui'a ga 'yēc'eigui, maḍa tho conná ngueque, guehna ra ja'i di nyanná te na. ²⁶ Porque hīnte da dahra ja'i, maḍague'a da 'yōt'e ngue rá mmeti gā ra ximhāi 'nē di m'mehrá te. Nī xinda hangū ra mēnyu da gutra ja'i, hinda zā da yānná te. ²⁷ A nū'mø bá ēhē mahōn'a ra N'yohu bí 'yē mahets'i, dí hatra ts'edi Oja, da n'youi yø anxē. Di unyø nzābi n'na ngu n'na yø ja'i, da gut'i te xa 'yōt'e, xanho ogue xants'o. ²⁸ Majuani dí xi'ahu ngue nuya 'da 'bucua ya, hinda du, asta gue'mø da nū ngue da hya ra ts'edi ra N'yohu bí 'yē mahets'i di manda ua.

Bī mpä'a te guī nequi ra Jesús.

17 ¹ Mī tho'a n'nato mā pa, nūna ra Jesús bi zixra Bedu 'nēhya mī yonc'ei di n'yohu, ra Jacobo 'nēhra Xuua. Bī mēp'u bí ja n'na ra nyūnī xanhets'i ngue di m'muse. ² Ja bá nup'u yø xādi p'uya ngue bī mpä'a guī nequi ra Jesús. Nū rá hmi, di yoxni tengu ra hyadi. Rá he p'uya, ra mbøse asta di yoxni. ³ Bī nū yø xādi p'uya ngue 'bāp'u ra Moisés conna Elías ngue yaui ra Jesús. ⁴ Ra Bedu bi 'yembra Jesús:

—Ague grá Hmu, ya xanho ngue dí 'būhmū ua. Xiya, ¿ua guí nne ga hēcāhe hyu yø t'unnigu, n'na'i, n'na ra Moisés, n'na ra Elías? —bi 'yembi.

⁵ Tobe yadra Bedu 'mø mī go'mra guī p'u ha 'bui. Xøgue di yoxni ra guī. Bi 'yø p'uya ngue nup'u ja ra guī ja bá nyap'u Oja, bi 'yēna:

—Nūna 'bucua ya, guehna mā Ts'ant'u dadī madi. Co nūna ya i ja gampähä. Nuya yø hya da manna ya, dami 'yēt'ammuihu —bi 'yembi.

⁶ Mī 'yøhyø xādi nā ra hya bá man'Oja maya, bī m'memfo hāi p'uya, pe mathoguitho bī nsu. ⁷ Nup'u ha 'boni, bi guatra Jesús. Bi dots'i n'na ngu n'na, bi 'yembi:

—Dami nangüi, 'yo guí nsui —bi 'yembi.

⁸ Mī hyetyø xādi p'uya, ya hījon guī 'bāp'u'u yoho yø n'yohu xi nū. Ya 'bāse p'u ra Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue ní gap'u ja ra nguani p'uya. Ra Jesús bi 'yembyø xādi:

—'Yo to guī xifi te gā nui ya, asta gue'mø bi hnu ra N'yohu bí 'yē mahets'i ngue di bennate.

Ra Jesús bī mā ngue ra Elías ya bá ēhē, bi xihyø ja'i ngue di nsä porque ya bá ep'u ra Cristo.

¹⁰ Nuya yø xādi ra Jesús bi 'yānna n'na ra hya, bi 'yembi:

—¿Hanja nā ra hya mmanyø xānnbate ngue ra ley, ngue ra Elías embi ngue jatho da 'bet'o hante ngue da ehra Cristo?

¹¹ Mī dahra Jesús bi 'yembi:

—Majuani ngue ra Elías mi jatho ngue rá mūditho da ɛhɛ da xihyø ja'i ngue di nsä. ¹² Pe dami pahmu ya ngue nuna t'embɪ ra Elías, ya bá ɛhɛ. Pe himbi n'yo yø mmui yø ja'i te'o na. Janangue nu hangu ra n'u bi ne da japi, gä bi nja. Xquet'a di njarbutho ra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i ya, di anyø ja'i.

¹³ Nu'u yø xädi p'uya bi n'yo yø mmui'a ra hya mmanña Jesús ngue nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya, guehna bi t'embɪ ngue ra Elías.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na nc'ei mi n'youi ra ts'onthi.

¹⁴ Mi zøp'u 'buhyø ja'i ra Jesús, bi guat'a n'na ra n'yohu bi ndantyøhmɪ p'u 'bäi, bi 'yembɪ:

¹⁵ —Ague grá hmu, nu ma ts'unt'u dí si n'youi ra n'u ngue ra ataque, janjuani ngue di uni. Nu'mø bi gu, høt'a sibi, ja'mø hørba ja ra dehe. Dami huegagui ma ts'unt'u, gui 'yøthe ts'u. ¹⁶ Ya xtá xihni xädi ngue xtá 'yøthe ts'u, pe hinxä nzä xa 'yøthe.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yembɪ gätho yø ja'i 'bup'u:

—¿Astá njam'mø da zønna pa gui 'yɛc'ɛigahu? ¿Ua guí ɛna ngue hangu ra pa ga set'ahɛ? Bá si ua ra ts'unt'u, ga øthegä —bi 'yembɪ.

¹⁸ Nuna ra Jesús bi xihra ts'onthi n'youi ra ts'unt'u ngue bi hyep'u. Ra ts'unt'u p'uya 'bexpi zä ra n'u mi hembɪ. ¹⁹ M'mefa p'uya, bi 'yänse n'nanni yø xädi ra Jesús, bi 'yembɪ:

—¿Hanja ngue hinxä nzä xtá øthegähe ra ts'unt'u mi n'youi ra ts'onthi?

²⁰ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Hinxä nzätha, porque hin gadi segura ni mmuihu ngue da zä ra därquɛhi. Majuani dí xi'ahɛ, nu'mø ngue di ja zits'u ni nt'ɛc'ɛihɛ, madague'a tengutho ga nnoho n'na zi hmudä ra mostasa, ya da zä gui 'yemphɛ ra nyuni ja nu: “Dami 'uecua guí ja grá nyuni, i ma man'na nguadi”, gui 'yemphɛ, ra nyuni p'uya da 'uegue. Hinte gui hyemphɛ 'mø di ja'ahɛ zits'u ra nt'ɛc'ɛi. ²¹ A nuna tengu ra ts'onthi mi n'youi ra ts'unt'u, para ngue da zä da hyep'u ra ja'i n'youi, mahyonitho ngue da mat'Oja ra ja'i 'nɛ da 'yeträ mmui.

Mahømbi manña Jesús ngue da tho, pe bi ma ngue di bennate.

²² Mente 'youi p'u ja ra häi Galilea yø xädi ra Jesús, bi 'yembɪ:

—Nu ra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i, di ndäpyø ja'i ngue da hyo. ²³ Nu'mø bi hyo p'uya, di bennate'a rá hyu pa.

Nuna ra hya bi xihyø xädi, emmei bi du yø mmui.

Ra Jesús bi gutra menyu njui p'u ja ra nija.

²⁴ Ní n'youi yø xädi ra Jesús, bi zømp'u ja ra hnini Capernaum. Nu'u yø n'yohu juhra menyu p'u ja ra nija p'uya, bi 'yembra Bedu:

—Xi nī xännbatehū n'yø, ÷ua hinda gutra menyu njui p'ua ra nija? —bi 'yembi.

²⁵ Ra Bedu p'uya bi 'yembra n'yohu juhra menyu:

—Ahá, da gutra menyu ra xännbate.

M'mefa p'uya bi ma ra Bedu p'ua bí ja ra ngu 'buhra Jesús. Hante ngue di nya ra Bedu, ra Jesús bi 'yembi:

—Ague Simu, ÷te guí mmanya? Xi yø dast'abi 'bucua ja ra ximhäi, ÷ndana gue'a jumbabi ra menyu i jui, gue'u yø basi jumbi, ua gue gue'u yø ja'i n'nan'yo jumbi? —bi 'yembi.

²⁶ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yembi:

—Gue'u yø ja'i n'nan'yo njumba ra menyu —bi 'yembi.

Mahombi 'yenna Jesús:

—Janangue nu'u yø basi Oja hingui ja ngue da gutra menyu'u. ²⁷ A nuyá, para ngue hinda zucju yø ja'i, ni map'ua ja ra zabi ya. Damí hyaxra xone t'egui, guá the n'na ra hua. Nu'a rá mudi ra hua guá haqui, nup'ua ja rá ne ra hua, gui tinnabi ra menyu di op'ua. Di zua p'uya ngue gui jutra menyu t'äcä p'ua ja ra nija, co 'ne'a ra menyu t'ä'i gui jut'i.

Ra Jesús bí xännba yø xädi ndana ma datho da hnu mansu.

18 ¹ Nu'a ra ora'a, bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yembi:
—Ague grá Hmu, ÷ndana hant'a ni mmui ngue ma datho da hnu mansu p'ua ha di manda Oja bí 'bu mahets'i?

² Ra Jesús bi zohna n'na ra ts'unt'u mi 'bäp'ua, bi 'bämbu made ha 'bui.

³ Bi y'embyø xädi p'uya:

—Majuani dí xi'ahu, nu'mø hingui pähni n'yomfenihu, gui cohmu tengutho ra ts'unt'u 'bucua ya, hinda cu'ahu p'ua di manda Oja bí 'bu mahets'i. ⁴ A nuyá, nuna ma datho da hnu mansu p'ua di manda Oja ya, guehna ra ja'i da 'yøt'e ngue hinde di muui, di mmutho tengutho ra ts'unt'u 'bucua ngue hinda 'yani. ⁵ Nu ra ja'i di ja mmansu n'na ra basi tengu na 'bucua ya, nguna da 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue da 'yøt'a, tengutho 'mø ngue go di jammansu gra ja'i.

Ra Jesús di japa nts'edi yø xädi ngue da zu da 'yøtra ts'oqui.

⁶ Nu'u yø basi ec'eigui ndap'ua bi zä, tengutho na ra basi 'bucua ya, nu ra ja'i da japi ngue da hyegagui p'ua yø basi ec'eigui, ra ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui ra ja'i, man'na xanho ngue da t'ennbu ja ra jathe ra ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na ra njuni ngue da gu'mi. ⁷ Xan'utho te ja ua ja ra ximhäi, porque hinda 'bedi tema cosa ga 'yøtra ts'oqui yø ja'i. Porque ngutho siempre øtra ts'oqui ra ja'i, pe hague ngu ra castigo da tho ra ja'i nu'a di japi ngue øtra ts'oqui rá mmic'eui.

⁸ Janangue nu'mø guí ɛna ngue rá ts'oqui ni 'ye oque rá ts'oqui ni gua p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyequi, 'yei yap'utho. Man'na xanho ngue gará do'ye oque gará dogua 'mø gá cərbu ha gui m'mahmi Oja, hinda gue'a ngue di ja yoho ni 'ye oque di ja gá yoho ni gua 'ne ngutho gui mmap'u ja ra sibi para zantho. ⁹ Nu'mø guí ɛna ngue rá ts'oqui ni dā p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyahni dā, gui 'yei yap'utho. Man'na xanho ngue dā n'natho ni dā 'mø gá cərbu ha gui m'mahmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gá yoho ni dā 'ne ngutho gui mmap'u ja ra nidu di dānzø.

Bi hyecra hya ra Jesús ngue n'na ra de'yo bi 'uegue.

¹⁰ 'Yo guí ɛmhmæ ngue hĩte di muui yø basi. Nugā dí xi'ahæ ngue nup'u mahets'i bí 'buhma Papá, nu'u yø anxæ zamp'u ha 'bui, gue'u faxyø basi'u. ¹¹ Nu ra N'yohu bí 'ye mahets'i, bi 'yehæ ngue da yanyø ja'i xa m'medi.

¹² A nuyá, xi'mø ngue di 'bui to di si n'na ciento yø de'yo, 'ne da 'ue'a n'na nde'yo, uangui da zop'u'u goho 'dāte ma'de'ma guto nde'yo p'u ja ra dapo di 'yo. Da ma da honná nde'yo xá 'uegue. ¹³ Nu'mø bá timp'uya, man'natho di johya ngue bá tin'a n'na nde'yo xí 'uegue, hinda gue'u goho 'dāte ma'de'ma guto nde'yo hĩngui 'uegue. ¹⁴ Njarbutho ni Papáhu bí 'bu mahets'i ya, hĩngui nnepe ngue di mm'me'a n'na mbasi ya yø basi 'bucua.

Jatho ngue di punnbabi rá mmic'eĩui ra ja'i.

¹⁵ Nu'mø hĩngui ho te øt'a ni cu, dami zofo, jaca n'nani ngue gui nyasæui. Dami xifi ngue hĩngui ho te øt'e. Nu'mø bi ne bi 'yø'a ra hya guí xifi, ya xanho. Ya gá nhojpau ni cu. ¹⁶ Pe nu'mø hĩmbi ne bi 'yøde te guí xifi, dami hyon'i yonc'eĩ oque hyu nc'eĩ gui sits'i, da 'yøde hapu gui nyau ni cu, ngue guí nne gui nhojpau. ¹⁷ A nu'mø hinda ne da 'yøde te da xi'u gui sits'i, dami dā ra güenda p'u ja ra nija 'mø. A nu'mø hinda ne da 'yø'a te ra hya da sip'u ja ra nija p'uya, gui 'yø'ni güenda ngue nuna ni cu tengutho 'mø hĩgra 'yec'eĩ oque tengutho 'mø drá nguthäi.

¹⁸ Dí xi'ahæ ngue go gyø representantehu guehna Oja bí 'bu mahets'i. Nuna ra hya gui unhnæ ra nt'edi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya hĩngui unhnæ ra nt'edi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhäi, hinda sä da 'yøtyø ja'i.

¹⁹ I ja man'na ra hya ga xi'ahæ ya. Nuua ja ra ximhäi, nu'mø bi the yø hya yo nc'eĩ ngue 'da'igu da 'yäp'a Oja, Oja di un'a te da t'äpi. ²⁰ Porque nup'u ha di mpeti yø ja'i ec'eĩgui, madague'a høndi yonc'eĩ oque hyu nc'eĩ di mpeti, pe nup'u ha 'bui, ja dí 'bucä p'u.

²¹ Ra Bedu p'uya bi 'yembra Jesús:

—Ague grá hmu, xi mā cu ya ga 'bu'a ngue hĩngui ho te ørque, ɛnja mmĩndi ga punnbĩ? ɛGue astā nyoto nnĩdi?

²² Mĩ dahra Jesús, bi 'yembĩ:

—Nugä h̄inte dí xi'i ngue h̄ondi nyoto nn̄idi ja ngue guí punnbi.
Sinoque dí xi'i nja mm̄indi guí punnbi, yoto yø hyate ma'det'a nn̄idi ja
ngue guí punnbi.

Ra Jesús bi hyecra hya ngue n'na ra h̄miqui h̄in'yu rá mpunnbi.

²³ Janangue jatho gui punnbabi ni mm̄ic'eīh̄u, porque nuna Oja bí 'b̄u mah̄ets'i, mah̄eȳpi n'na ra dast'abi ngue ørpa ra güenda yø h̄miqui hangū tupi. ²⁴ Mi d̄u'mi bi 'yørpa ra güenda yø h̄miqui, bá ts'innbabi n'na nc'eī ngue yø miyonetho rá m̄enyu mi tupi. ²⁵ Pe nuna ra h̄miqui bá ts'i, h̄in'yu ra m̄enyu di gutrá güenda. Ra dast'abi p'uya bi m̄anda ngue da bá ra h̄miqui, 'n̄e da b̄äprá xisu, 'n̄e da b̄äpyø basi, 'n̄e da b̄äpi hangū pets'i ngue di gutrá güenda. ²⁶ Pe ra h̄miqui p'uya bi ndantyøhm̄u p'ua 'b̄ährá hm̄u. Bi 'yäpra m̄ate, bi 'ȳemb̄i: “Ague grá hm̄u, dami t̄ogbagui ts'ua m̄ente ga t̄ingä ni m̄enyu ga jut'a'i”, bi 'ȳemb̄i. ²⁷ Nu'a ra hm̄u p'uya bi hūecra h̄miqui, bi punnbabi rá güenda mi tupi. Bi thøgue.

²⁸ Pe nuna ra h̄miqui bi ma mapunnbi rá güenda, h̄ontho bi ma mathøgue, bi nth̄eui m̄an'na nc'eī ngue mi tupi zits'ua rá m̄enyu. Bi bennb̄uya bi dorpa rá 'yuga. Bi 'ȳemb̄i: “Gui jurcagui m̄a m̄enyu gui tuqui, uague h̄in'na”, bi 'ȳemb̄i. ²⁹ Nu'a ra n'yoh̄u mi ndupate zits'ua ra m̄enyu p'uya, bi ndantyøhm̄u p'ua 'b̄ä'a tupi, bi 'yäpra m̄ate, bi 'ȳemb̄i: “Dami t̄ogbagui ts'ua m̄ente ga t̄ingä ni m̄enyu, ga jut'a'i”, bi 'ȳemb̄i. ³⁰ Pe nu'a ra n'yoh̄u mi thuprá m̄enyu p'uya, h̄imb̄i ne xta ndø'ma tupi. Sinoque bi bent'i, bi zix̄a f̄adi ast̄a gue'mø di japi da gutrá m̄enyu tupi.

³¹ Mi nu mi'da yø h̄miqui'a te bi 'yørb̄uya, bi d̄är'm̄an'ua yø mm̄ui'a te bi japrá mm̄ic'eīui. Bi ma'ua p'uya bá xiprá hm̄u te bi 'yøt'e. ³² Nuna ra hm̄u p'uya, bi m̄anda bá ts'of̄o mah̄on'a, bi 'ȳemb̄i: “Grá ts'oc'eī n'yø. Conque nu hangū m̄a m̄enyu gm̄i tuqui, gä d̄a pun'na'i ngue gä 'yäcra m̄ate. ³³ Uangui xta nz̄a xqui punnbabi ni amigo mi tu'i tengutho d̄a pun'na'i”, bi 'ȳemb̄i. ³⁴ Nu'a ra hm̄u, janjuani ngue mbøc̄ue. Bi m̄anda p'uya ngue bi ts'ix̄a f̄adi rá h̄miqui ast̄a gue'mø da gutrá m̄enyu tupi.

³⁵ Di ja'ah̄u p'ua m̄a Papágä bí 'b̄u mah̄ets'i ya, h̄indi pun'nah̄u, ngue'mø h̄inni mm̄ui gdi punnbabi te øt'a ni c̄uh̄u.

Bi xännba yø ja'i ra Jesús ngue h̄in'yu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

19 ¹ Ra Jesús mi juadi bi m̄anya yø hya ya, nup'ua Galilea mi 'yo, bi ma m̄an'na nguadi ra dathe Jordán, i m̄pa p'ua ja ra häi Judea. ² Pe xandøngu yø ja'i bi d̄enni. Nup'ua bi zøni, bi 'yøthe yø ja'i m̄adi hȳenni.

³ Bi guat'i'da yø fariseo p'ua 'b̄ah̄ra Jesús, porque honnbi ha di z̄adi ngue h̄inda gue'a ra hya da m̄a. Bi 'ȳemb̄i:

—¿Ua ja ra nt'edi ngue di nxummi rá xisu n'na ra n'yoh̄u h̄ont'a bi z̄a m̄a hya di api, uague h̄in'na?

⁴ Mi dah̄ra Jesús, bi 'ȳemb̄i:

—¿Ua hìn gadi xähmü'a te ra hya nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro, ngue nü'mø mambá nhohra ximhäi, Oja bi hocra n'yohu 'nē bi hocra xisu?

⁵ Oja bi 'yēna: “Janangue ra n'yohu sop'ü rá papá, sop'ü rá mamá ngue 'bühmi rá xisu. Nuya yo nc'ēi ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hinguí yo nc'ēi, sinoque entho n'na nc'ēitho”. ⁶ Janangue nuyá, nuya yo nc'ēi bi pen'na Oja, hìn'yü ra nt'ēdi ngue to di xunnbabi.

⁷ Yø fariseo p'üya bi 'yēmbi:

—¿Pē hanja na ra Moisés ngue bi 'yēmbi i sä da 'yøtra sucua ra n'yohu ngue di nxummi rá xisu 'mø?

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna ra Moisés bi unna nt'ēdi ngue da nangra sucua ngue ra nxuni, pē ngue mandø nnaxitho yø n'yomfēni yø ja'i, janangue bi njap'ü. Pē nup'ü rá müdi, hinga ngu'a ra hya bá sännba Oja da 'yøtyø ja'i. ⁹ Pē nugä dí xi'ahü, ngue yø n'yohu di nxummi yø xisu 'nē hinga n'yots'om'mäi di üpi, nü'mø hømbi nthatra n'yohu, da mē man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu. A nü'mø bi nthatra xisu bi t'ei, ya ra ts'oqui øt'ui ra n'yohu bi mē.

¹⁰ Nu'ü yø xädi p'üya bi 'yēmbi:

—Man'na xanho ngue hīndi nthatra ja'i 'mø —bi 'yēmbi.

¹¹ Pē ra Jesús mahømbi 'yēna:

—Nuna ra hya dí mma, hinguí nne da ma ngue da gätho yø ja'i di ja ngue di nthati. Sinoque nuya yø ja'i, Oja nnepe ngue di nthati, guehya dí mmangä ya. ¹² I 'bühyø n'yohu ngue hinguí sä di nthati. Porque 'bühyø n'yohu ya i mi'a ngue hīnda zä di m'mührá xisu. Ximmi 'bühyø n'yohu ngue m'moqui. Ximmi 'bühyø n'yohu hīndi nthati para ngue da zäp'ü da 'yørpe xanho rá 'befi Oja bí 'bü mahets'i. Pē nü to ēna ngue da zä di nthati, ya da 'yøt'e tengutho ra hya dí mma.

Bi xi Oja ra Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'ü 'bühra Jesús, i nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi 'nē da xi Oja ngue di japyø basi. Pē nuya yø xädi ra Jesús bi hejpa yø ja'i ba zi yø basi. ¹⁴ Ra Jesús, bi 'yēmbi yø xädi:

—Dami hyehmü yø basi da thocua dí 'büi. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'yē Oja, xquet'a njarbü ya yø basi ya.

¹⁵ Ra Jesús bi japyø 'yē p'ü ja yø ya yø basi. M'mefa p'üya, bi map'ü ja ra xequi mi 'büi.

Ra mmēmmeti hīmbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁶ N'na ra n'yohu bi guarbü 'bähra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá hoga xännbate, ¿dana ra nho exa ja ts'edi ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacrä 'da'yo te para zantho? —bi 'yēmbi.

¹⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí padí te guí mm̃anya, ngue guí enguí x̃anhogä? Porque h̃onse Oja x̃anho. Nu'm̃o guí nne ya ngue di 'da'i r̃a 'da'yo te Oja, damí 'ỹot'u ỹo hya di m̃anda Oja 'm̃o.

¹⁸ R̃a n'yohu p'uya bi 'ỹena:

—Xi'u ỹo hya di m̃anda Oja p'uya, ¿ndana gue'a ya ỹo hya guí mma?

Mí dahra Jesús, bi 'ỹembi:

—'Yo gr̃á hyote. 'Yo gr̃á 'yots'om'm̃äi. 'Yo gr̃á b̃e. 'Yo to guí s̃ännba r̃a fehni. ¹⁹ Damí su ñi papá, damí su ñi mamá. Damí mahni mm̃ic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mā madi'i.

²⁰ Mí dahra n'yohu p'uya, bi 'ỹena:

—Nuya ỹo hya guí xicya, ya g̃ä xtá øt'e ast̃a gue'm̃o mar̃á ngüegui. Xiya, ¿ndana guehna r̃a hya di 'b̃edi ngue h̃indí øtya? —bi 'ỹembi.

²¹ P̃e r̃a Jesús bi 'ỹembra n'yohu yaui:

—Nu'm̃o guí nne ngue g̃ätho gui 'ỹot'a te ñi 'yup'u gui 'ỹot'e, ñi ma ya, damí pä te g̃ä guí pets'i. Damí unna m̃enyu ỹo hyoya. Nu'm̃o g̃ä 'ỹot'e te dí xi'i ya, ya bí ja ñi m̃meti mah̃ets'i p'uya. Bá ep'u ya, g̃a mm̃ep'u nña mag̃ä —bi 'ỹembi.

²² P̃e m̃i 'ỹohra n'yohu ña r̃a hya bi sifi, m̃ambi d̃udrá mm̃ui. B̃i matho, porque mar̃á nd̃omm̃em̃meti.

B̃i m̃anna Jesús ngue Oja, h̃inte h̃embi.

²³ R̃a Jesús bi 'ỹembyø x̃adi:

—Nu ỹo mm̃em̃meti, guehya dí mma ngue x̃anhenñitho ha di n'uni da zo rá 'ye Oja bí 'b̃u mah̃ets'i ya. ²⁴ Ya fadi ngue r̃a cameyo, h̃injam'm̃o da z̃ä da thop'u ja rá x̃agu n'na r̃a 'yofani. P̃e dí xi'ah̃u ngue m̃an'na x̃and̃on h̃enñitho ngue n'na r̃a mm̃em̃meti di n'uni da zo rá 'ye Oja.

²⁵ Nuna r̃a hya b̃i m̃anna Jesús m̃i 'ỹøhyø x̃adi, m̃an'natho b̃i nsu ỹo n'yomf̃eni p'uya. Di n'ỹembi:

—R̃á nzegui ya h̃injonni ja'i da z̃ä di nyanña te ya'm̃o —di n'ỹembi.

²⁶ Bi hỹetyø x̃adi r̃a Jesús, bi 'ỹembi:

—Nu'a ngue ỹo ja'itho, h̃inda z̃ä da z̃änse ha di nyanyø te. P̃e Oja h̃inte h̃embi, nu te nne da 'ỹot'e, da z̃ä ha di japi.

B̃i m̃anna Jesús ngue di tocabi r̃a nho'u ỹo ja'i n'youi p'u ñi ma.

²⁷ Nuna r̃a B̃edu bi 'ỹembra Jesús:

—Nug̃ähe, ya xtá sohme p'u te g̃ä dí peshe ngue dí ten'nahe. ¿Te 'b̃e'a ja ngue di tocag̃ähe 'm̃o?

²⁸ Mí dahra Jesús, bi 'ỹembi:

—Majuani dí xi'ah̃u ngue nu'm̃o r̃a pa dañi gom'na'yo g̃ätho ỹo cosa i ja, gue'a r̃a pa'a ngue r̃a N'yohu dí 'ye mah̃ets'i da mip'u ja rá nthuts'i, di m̃anda te di nja. A nu'ah̃u p'uya ngue guí tenngah̃u, nup'u ha di h̃ø'i 'd̃e'm̃a yoho ỹo nthuts'i, ja guí mm̃ih̃mu p'u ngue guí nts'ut'abih̃u p'u ha di 'b̃u'u 'd̃e'm̃ayo 'b̃ui ỹo mbom'm̃eto r̃a Israel. ²⁹ Nu to g̃ä xp̃á nzohyø

ngu, xpá nzohyø cu, xpá nzohyø papá, xpá nzohyø mamá, xpá nzohyø xisu, xpá nzohyø basi, xpá nzohyø hãì ngue tennngui, pɛ yø ciento nniditho gá ngu'a te da dinì ngue'a te gá xpá nzogui. Ra pa di 'yɛp'ɥ p'ɥya, di t'unna te para zantho. ³⁰ Xangu yø ja'i hnu mansu ua, pɛ nu'a ra pa'a, ts'utho da hnu mansu p'ɥ. Xangu yø ja'i hingui hnu mansu ua, pɛ nu'a ra pa'a, ja dani hnu mansu p'ɥ.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya yø nzäbi tãhyø mɛfi.

20 ¹ Nuna Oja bí 'bɥ mahɛts'i da gutra nzäbi. Tengutho n'na ra n'yohu bi ma mxuditho ngue da honyø mɛfi da tacyø uva. ² Bi gohmi ra cohi yø mɛfi ngue nu'a n'na pa ra 'bɛfi, da gut'i co n'na ra mɛnyu ni hu ngue ra denario. Bi mɛnhyø mɛfi p'ɥ bí ja rá huahi p'ɥya. ³ Mi zɥ'i guto xudi p'ɥya, mahømbi ma tai ra mmɛhui. Bi dimp'ɥ ja ra tai mi'da yø ja'i ngue hinte pɛfi. ⁴ Bi 'yɛmbɥya: “Ni mɛ ra 'bɛfi ma huahigä n'yø. Ga jut'aui'a te ni 'yup'ɥ guí tahmi”, bi 'yɛmbi. Nu'a bi si ra 'bɛfi p'ɥya, bi ma ra 'bɛfi. ⁵ Mi hyuxyadi p'ɥya, mahømbi ma tai ra mmɛhui. Bi nthui p'ɥ mi'da yø ja'i ngue hinte pɛfi. Mahømbi 'yɛtra 'bɛfi rá huahi. Mi zɥ'i hyu nde, mahømbi ma tai ra mmɛhui. Bi nthui mi'da yø ja'i ngue hinte pɛfi. Mahømbi 'yɛtra 'bɛfi rá huahi. ⁶ Mi zɥ'i cɛt'a nde, mahømbi ma tai ra mmɛhui. Hømbi nthui mi'da yø ja'i ngue hinte pɛfi. Bi 'yɛmbɥya: “¿Hanja ngue xcá ndethohu ua n'yø, hincá mɛhmɥ?” bi 'yɛmbi. ⁷ Bi 'yɛn'ɥ zo p'ɥya: “Xtá ndedähe ua ngue hinjon xa xicje ra 'bɛfi”, bi 'yɛmbi. Ra mmɛhui p'ɥya bi 'yɛmbi: “Ni mɛ ra 'bɛfi ma huahigä 'mø. Ga jut'aui'a te ni 'yup'ɥ guí tahmi”, bi 'yɛmbi. ⁸ Mi dähra nde p'ɥya, nuna ra mmɛhui bi xihrá hmiqúi nuna di mandabi yø mɛfi, bi 'yɛmbi: “Damì zonhyø mɛfi ya, gui jutyø nzäbi. Rá madi gui unyø nzäbi'ɥ yø mɛfi rá nzeguitho xa nzømp'ɥ ja ra 'bɛfi. A nu'a xa mɛfi gä ra pa, rá nzeguitho gui unyø nzäbi'ɥ”, bi 'yɛmbi. ⁹ Mi njutyø nzäbi ya yø hmiqúi xi yutra 'bɛfi cɛt'a nde. Bi juarpa yø pa, bi unni 'da'a n'na ra mɛnyu ngue ra denario. ¹⁰ Mi tocabi bi t'unyø nzäbi ya yø hmiqúi xinde ra 'bɛfi p'ɥya. Bi 'yɛna ngue man'na xangu yø nzäbi xti t'unni porque xi mɛfi gä ra pa. Pɛ mi t'unyø nzäbi, høndä n'na ra mɛnyu ngue ra denario bi t'unni. ¹¹ Mi hyanyø nzäbi p'ɥya, bi zähra mmɛhui. ¹² Bi 'yɛmbi: “Nuya yø n'yohu 'bucua, rá nzeguitho bi zømp'ɥ ja ra 'bɛfi ya. Conque n'na oratho bi mɛfi, ¿hanja ngue 'da'igu gá jurcahe? Nugähe p'ɥya xtá sägähe ra n'ɥ gä ra pa ngue xa mpa ra hyadi”, bi 'yɛmbi. ¹³ Nu'a ra mmɛhui p'ɥya bi 'yɛmbrá hmiqúi nyau: “Ague n'yø, nugä hingra nts'oc'ɛi dí øt'ahɥ. Uangui xtá nyahɥ ngue nu'a n'na pa ra 'bɛfi, ga jut'aui co n'na ra mɛnyu ngue ra denario. ¹⁴ Damì hyanni nzäbi'a n'na zi pa xcá mɛfi, ni ma p'ɥya. Nuna ma mɛfi rá nzeguitho xa nyutra 'bɛfi, dí nne ga jut'i tengutho dá jut'a'i. ¹⁵ ¿Ua gadi mandagui? ¿Ua hin'yɥ ra nt'edi ngue ga sänse te dí nne ga ørpabi ma

mēnyu? ¿Ua gue gadi seyabi ni mmic'eiui ngue'a ra nho dí nne ga ørpe?" bi 'yenna mmēhui.

¹⁶ Janangue nuyá, nuya yø mēfi rá nzequi xa nyutra 'bēfi ya, guehya rá mudi di t'unyø nzäbi ya. A nuya yø mēfi rá mudi xa nyutra 'bēfi, guehya rá nzequitho di t'unyø nzäbi ya. Mandøngu dyø ja'i bi ts'ofø, pē ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

Mahømbi manna Jesús ngue da tho, pē di bēnnate.

¹⁷ Ra Jesús ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, pē bi zica n'nanni'u 'dē'ma yoho yø xädi, bi 'yēmbi:

¹⁸ —A nuyá, ya nnä mähä Jerusalén. Nuna ra hnini na, nu ra N'yohu bí 'yē mahets'i di ndäpyø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley. Nuya p'uya, guehya da zänmbi ngue da dü. ¹⁹ Di däpyø ja'i hīngyø judío. Da denni, di uni, 'nē di cuatrá pont'i ngue da hyo. Pē rá hyu pa di bēnnate.

Ra Jesús bi sifi ngue ra Jacobo 'nēhra Xuua di nja yø cargo xtä nhets'i.

²⁰ Nuna ra Jacobo 'nēhra Xuua, guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo ya, 'dap'u 'youi rá mamá, bi guarbu 'bähra Jesús. Bi ndantýøhmu na ra xisu, bi xifi ngue da 'yørpa ra mate na ra hya nne da xifi. ²¹ Ra Jesús bi 'yēmbi:

—¿Tema mate guí nne ga øt'a'i? —bi 'yēmbi.

Ra xisu p'uya bi 'yēmbra Jesús:

—Dí nne ngue nup'u ha guí mmi ngue guí ndast'abi, guí unna nt'ēdi ya yoho ma ts'unt'u 'bucua, ngue n'na di mihni n'yēi, n'na di mihni gaha.

²² Pē mi dahra Jesús, bi 'yēmbyo ts'unt'u:

—Ague n'yø, hīngui pādī te rá nsäui na ra hya guí ähmi. ¿Ua da zä gui thohmi'a ra n'u ja ngue ga thocä? Porque nugä mathoguitho ja ngue di ungä yø ja'i —bi 'yēmbi.

Bi 'yēnyø ts'unt'u p'uya:

—Ahá, da zä ga sägä'be ra n'u.

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'u ja ngue gui säui, tengutho ra n'u ja ngue ga thocä. Mathoguitho di un'aui yø ja'i tengutho ja ngue dí ungä yø ja'i. Pē nuna ra hya guí mmammi, hīndi tocagui ngue go ga sänni to di mip'u ja ma n'yēi, oque to di mip'u ja ma gaha. Ma Papá'a ya xa nzänni to di mi n'na ngu n'na ma hyo.

²⁴ Nuna ra hya ähya yo nc'ei di n'yohu, bi mbøcue 'mø mi bahya mi 'dēt'a yø xädi ra Jesús. ²⁵ Pē ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yēmbi:

—Ya guí pahmu ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mī'da yø ts'ut'abi 'bup'u ja yø hnini, gä di manda yø ja'i. Nu te di manda yø ts'ut'abi ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a. ²⁶ Pē nu'ahu, 'yo guí nne ngue guí mandathohu yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xtä nhets'i rá cargo da mēfi, guehna ra ja'i

jatho ngue di mpefi da mäxyø mmic'eiui na. ²⁷ A nu'ahu ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mefihu na. ²⁸ Conque ra N'yohu bi 'ye mahets'i, himbi 'yehē ngue n'narbu da mi di mandatho. Sinoque bi 'yehē ngue di mpefi da mäxyø ja'i. 'Ne hinga hōndra 'bäxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yāni xandøngu yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

- ²⁹ Mi bomp'u ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi ntet'i xandøngu yø ja'i.
- ³⁰ Nup'u ja ra 'yu i nthogui, mi hup'u yoho yø xädä. Mi bahyø xädä ngue guehna ra Jesús ja ngue da thop'u hudi. Bi muhra hmafi p'uya, bi 'yembi:
- Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huega'be —bi 'yembi.
- ³¹ A nu'u yø ja'i mi 'bup'u huihyø xädä, di hejpi ngue hīndi mmafi. Pe yø xädä p'uya, ena man'na ma'bepi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yembi:
- Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huega'be.
- ³² Ra Jesús bi m'mäi ngue øde hmat'i. Bi zonhyø xädä p'uya, bi 'yembi:
- ¿Te guí nne ngue di nja'au?
- ³³ Yø xädä p'uya bi 'yembi:
- Ague grá Hmu, dí nne ngue di nzø mā dā'be.
- ³⁴ Bi huecyø xädä na ra Jesús. Bi dospabi yø dā, pe 'bexpi nzø yø dā. Janangue bi mähä ra Jesús.

Ra Jesús bi yurbu ja ra hnini Jerusalén, pe espabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

- 21** ¹ Nu'mø ya ni ma da zomp'u ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'u ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbutho ra hnini Betfagé. Ra Jesús bi 'yet'i yoho yø xädi. ² Bi 'yembi:
- Ni me nu ja ra hnini bí ja nu. Nu'mø gá cut'ui ra hnini, gui timmi p'u da nthat'i n'na ra burru, n'youi rá basi. Bá xoqui ngue guá siui ua.
- ³ Nu'mø to di hec'au ngue gui xocui ra burru, gui xihmi ngue honna Hmu. Pe dami xihmi ngue hīnda ya'atho di ndäpi.
- ⁴ Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja na te ra hya bi manná pōngahya Oja ngue bi 'yēna: ⁵ “Dami xihmu yø ja'i 'bup'u ja ra hnini Sión, gui 'yemphu: Nuua guí 'buhmu, ya bá ep'u ni ndast'abihu da zøcua. Pe hīngra tūnhni ga 'yo ni dast'abihu, bá huxa n'na ra burru ngue rá basi n'na ra mbo'oni ngue ra ndu, gui 'yemphu”.
- ⁶ Nuya yoho yø xädi ra Jesús bi map'u bi 'yet'i ngue bá si ra burru, bá n'youi rá basi. ⁷ Mi zop'u 'buhra Jesús, yø tūhu yø ja'i bi gaspa yø burru ngue bi nōpa nts'ut'i. Bi hyuxra burru ra Jesús, bi ma. ⁸ Xangu yø ja'i di tūns'yø tūhu ngue pōp'u ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús. Mi'da yø ja'i p'uya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pōp'u ja ra 'yu. ⁹ O made p'u ni ma

yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'befa 'da. Pɛ yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i ɛna:

—Nuna Oja, di japhna rá m'menhni 'bucua, guehna tate naya. Guehna rá mbom'meto ra David. Oja di japi. Maguese na Oja bí 'bu mahets'i.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi yurba ja ra hnini Jerusalén. Gä bá yuns'yø ja'i ngue bi nu. Di 'yembyø ja'i:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yø?

¹¹ Mi'da yø ja'i p'uya bi 'yɛna:

—Nuná ya, guehna ra Jesús, rá pøngahya Oja na, guehna ra mmengu Nazaret ja ra häi Galilea na.

Ra Jesús bi 'yetyø ja'i mi mpäp'u ja ra nija.

¹² Nuna ra Jesús bi map'u ja rá nija Oja. Nu'u yø ja'i mi mpäp'u thinnija, da gue'u madi ntäi, gä bi 'yet'i. Nuya yø ja'i di pøspa yø menyu yø ja'i yap'u ni 'yɛɛ, bi 'yennba yø mɛxa. 'Nɛ bi 'yennba yø nthuts'i'u pä yø paloma. ¹³ Bi 'yembyø ja'i:

—Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue ɛn'Oja: “Nuna ma ngungä, ni hu ngue ra ngunga mhmat'Oja na”. Pɛ nu'ahu, guí øthu ngue ja di mpeti ua yø bɛ.

¹⁴ Nup'u ja ra nija, bi guatyø xädä 'nɛhyø dogua p'u 'bähra Jesús ngue bi 'yøthe. ¹⁵ Pɛ yø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley, mi nu yø milagro øtra Jesús, 'nɛ bi 'yøde te mmanyø basi p'u ja ra nija, ngue ɛnyø basi: “Nuna rá mbom'meto ra David i tate na”, ɛnyø basi. Janangue bi mbøcuɛ. ¹⁶ Bi 'yembra Jesús:

—¿Ua hinguí øde te mmanyø basi? Dami hejpi.

Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ahá, dí øde. Pɛ, ua hin gadi xähmu'u yø hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, uangui ja nt'ot'i p'u te øtyø basi ya, ngue ɛna: “Nu yø t'ubasi, dague'u sutho, gä japi ngue da 'yets'a'i”, uangui ɛna.

¹⁷ Bi zop'u yø ja'i p'uya, i map'u ja ra hnini Betania, ja bá n'oxpu.

Ra Jesús bi øtra za ngue ra igo.

¹⁸ Mi hyaxpuya, hømbá pengui, i ma Jerusalén. Nup'u ja ra 'yu p'uya, nuna ra Jesús bi zä ngue tu manthuhu. ¹⁹ Bi hyanda n'na nza ra igo p'u ja ra nen'yu. Bi ma bá nu 'mø ngue di zudi. Pɛ hinte mi zudi, sinoque høntho xi c'amyø xi. Ra Jesús bi 'yembra za:

—Ya hinni mantho di nzuhni ndät'ä ya grá za —bi 'yɛmbi.

'Bexpì m'manhna za ngue da 'yot'i. ²⁰ Mi nu yø xädi ra Jesús ngue ya fudi øtra za, di 'yøtho hanja. Bi 'yännbaya, bi 'yɛmbi:

—¿Hague nja ngue n'na zihmantho ya nne da 'yøtra za? —bi 'yɛmbi.

²¹ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø xädi:

—Majuani dí xi'ahu, a nu'mø guí ɛc'ɛihu xanho ngue gue'a nnu manho Oja ngue di nja'a te guí xihmu, 'nɛ hinguí yøbeni ni mmuihu, hinga

hønt'a te gá nuhú dá japá ra za da zä gui 'yøthú, sinoque da zä gui 'yemphú ra nyuní ja nu: “Damí 'uegue grá nyuní, í map'ú ja ra jathe”, gui 'yemphú. Ra nyuní p'úya da 'uegue, dí map'ú gui ximhmú ngue dí ma. ²² Janangue nu'mø te guí äphú Oja, damí 'yēc'ēihú ngue dí 'da'ahú Oja te guí äphú. Oja p'úya, da 'yøt'e ngue dí nja'a te gui 'yäphú.

Nu'ú yø n'yohú 'bet'o ngue yø judío bi 'yänna Jesús ngue to bi unna nt'ēdī te øt'e.

²³ Mí zømp'ú ja ra nija ra Jesús, bi xännba ra hya yø ja'í. Mente xännbate p'úya, bi guatyø hmu yø mmäcja conyø n'yohú 'bet'o ngue yø judío, bi 'yembra Jesús:

—Ague n'yø, çhanja te guí øt'e? ¿To bi 'da'í ra nt'ēdī'a te guí øt'e?

²⁴ Mí dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nugä xquet'a ga øt'ahú n'na ra nt'änní ya. Pe gue gui xicju hanja'a ra hya ga än'nahú, n'namhma ngue xquet'a ga xi'ahú to bi 'dacä ra nt'ēdī'a te dí øt'ä ua. ²⁵ Xiya, çte'o bi unna nt'ēdī ra Xuua ngue bi xixyabí yø ja'í? ¿Ua Oja bi unna nt'ēdī, uague yø ja'ítho rá nt'ēdī'a te bi 'yøt'e?

Yø ja'í p'úya, dí n'yänní te di dadí. Dí n'yembi:

—¿Tení 'be'a ga xihmú ya 'mø? Nu'mø ga xihmú ngue Oja bi unna nt'ēdī te bi 'yøtra Xuua, da 'yēnju p'úya: “Xina ra hya bí manna Xuua conná ngueque, çhanja ngue hīngä 'yēc'ēihú 'mø?” da 'yēnju p'úya. ²⁶ A nu'mø ga xihmú ngue yø ja'ítho bi unna nt'ēdī te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'í. Porque gätho yø ja'í ec'ēi ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua.

²⁷ Mí dahyø ja'í p'úya, bi 'yembra Jesús:

—Hīndí pacähe to bi unna nt'ēdī'a te bi 'yøtra Xuua.

Mí dahra Jesús, bi 'yembyø ja'í:

—Ya hīngä xicju na ra hya dí än'nahú, ní xīnga guecä ga xi'ahú to di 'dacra nt'ēdī na te dí øt'e.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya yoho yø ts'unt'ú.

²⁸ Ra Jesús bi 'yembyø ja'í yaui:

—¿Tengu p'ú gdí bēmhmú na ra hya ga mmangä ya? N'na ra n'yohú di si yoho yø ts'unt'ú. Da 'yemba n'na'ú yø ts'unt'ú: “Ague ts'unt'ú, ní ma ra 'befi p'ú ja ma huahīgä”, da 'yembi. ²⁹ Nu'a ra ts'unt'ú t'etra 'befi, da 'yēntho: “Nugä hīnga mma”, da 'yembrá papá. Pe m'mefa p'úya di pährá n'yomfení, da ma ra 'befi t'et'í. ³⁰ Nu'a man'na rá ts'unt'ú p'úya hōnda xifi ngue da ma ra 'befi. Nuna ra ts'unt'ú p'úya dí n'unní ngue da ma ra 'befi, da 'yembi: “Ahá papá, ga mmagä 'mø”, da 'yembi. Pe himma juaní ngue da ma. ³¹ Xiya, çndana guehna ya yoho yø ts'unt'ú ngue bi 'yøt'e te dí manda rá papá?

Mí dahyø ja'í p'úya, bi 'yēna:

—Gue'a ra ts'unt'u rá mudi bi ts'ofu, bi 'yot'e te di munda rá papá —bi 'yembi.

Mahombi 'yenna Jesús:

—Majuani dí xi'ahu, ngue yø nguthäi 'nehyø xisu ngue yø 'yots'om'mäi, man'na m'met'o da zo rá 'ye Oja'u ngue'ahu. ³² Porque ra Xuua bi 'yotra nxixya, bá ehe bi xän'nahü ra 'yu njuantho, pe hinga 'yec'eihu te bi ma. Pe nuya yø nguthäi 'nehyø xisu ngue yø 'yots'om'mäi, bi 'yec'ei te bi manna Xuua. Pe nu'ahu, madague'a gui nnuhu te otyø ja'i di pähyø n'yomfeni ngue hep'u ra nts'o ga 'yo, pe hinga ne xqui pähni n'yomfenihu ngue xqui 'yec'eihu te bi manna Xuua.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra huahi ngue ra jomhmi.

³³ Dami 'yøhmü ha rá nja na ra hya ga hyecä ya. N'na ra n'yohu bi 'yot'a n'na rá nua'uva. Bi fõt'e gä rá häi. Bi hoqui hapu da de'myø uva 'mø bi nja. 'Ne bi hocra n'nøque hapu da mihra mähui. Bi hyoni to da gonhui rá huahi, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmehui'a te di tocabi. Bi ma yap'utho ra mmehui p'uya. ³⁴ Mi zonna pa da thacyø uva p'uya, nuna ra mmehui bi menhyø hmiqui ngue da tu yø uva di tocabi. ³⁵ Pe nu'u yø mefi mambi 'bup'u bí ja rá huahi, bi bennbabi yø hmiqui ra mmehui ngue bi üni. Bá ho 'da, bá pando 'da. ³⁶ Ra mmehui p'uya man'na xangu yø hmiqui hombi mennbu bí ja rá huahi. Pe nu'u yø mefi ya mambi 'bup'u ja rá huahi, mahombi anyø mefi bi zomp'u 'bui.

³⁷ Rá nzegui p'uya, nuna ra mmehui ya rá ts'unt'use bi mennbu bí 'buhyø mefi conhui rá huahi. Bi 'yena: “Nuyá, ma ga penhnä na ma ts'unt'u ya. Nu'mø bi nu yø mefi p'uya, da nu mansu, porque ma ts'unt'u na”, bi 'yena. ³⁸ Pe nu'mø mi zomp'u 'buhyø mefi na rá ts'unt'u ra mmehui, yø mefi di n'yembi: “Nuna ya, guehna ra ts'unt'u ja ngue da gohmi ra huahi naya. Ma ga hohu ya, n'namhma ngue ya ma mmetihu ra huahi”, di n'yembi. ³⁹ Bi bennbabi rá ts'unt'u ra mmehui p'uya, bi gujmaxøts'e ra huahi, ja bá hop'u.

⁴⁰ Nuna ra Jesús, bi 'yänyø ja'i, bi 'yembi:

—Xi'mø ya bi nja ya yø hya dí xi'ahu ya, iteni 'be'a da 'yotra mmehui 'mø bi zomp'u 'buhyø mefi conhui rá huahi?

⁴¹ Bi 'yenyø ja'i 'mø mi dadi:

—¿Te 'be'a da jap'u 'mø? Gä da hyo'u yø mefi ngue yø dondo, hindi huequi. Nu'a rá huahi p'uya, n'nan'yo mi'da yø mefi hõnda gonhui ra huahi. Nuya yø mefi da gonhui rá huahi p'uya, nu'mø bi zonna pa da thacyø uva, di dāpra mmehui'a te di tocabi.

⁴² Ra Jesús mahombi 'yembyø ja'i:

—Gui pahmu xanho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna ra do brá 'bebo p'u

brá fuhra jado na. Nguna ra hya xa nzän'Oja ngue di nja ya. A nuju p'uya, dí emhma ngue mazihotho te ot'Oja", enna hya.

⁴³ Janangue nuyá, mi ja ngue xqui sohú rá 'ye Oja, pe ya hin'na ya. Nu'u yø ja'i da zo rá 'ye Oja ya, gue'u yø ja'i da 'yøtra nho i nne Oja da 'yøtyø ja'i. ⁴⁴ Nu ra ja'i da zoxma xøts'e ra do, da føhra ja'i. A nu'mø da dähra do ngue da zoxra ja'i, da xeni.

⁴⁵ Nu'u yø hmu yø mmäcja 'nēhyø fariseo mi 'yøhna ra hya bi hyecra Jesús, bi n'yo yø mmui ngue go sihna ra hya na. ⁴⁶ 'Bexque'a bi ne xti bentra Jesús ngue xta ngot'i. Nja ngue bi zupí xti mbøcue yø ja'i, janangue himbi bent'i. Porque gätho yø ja'i embi ngue rá pøngahya Oja na ra Jesús.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra dants'ihme di nja.

22 ¹ Ra Jesús mahømbi hyoni te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i. Bi 'yembi:

² —Nuna Oja bí 'bu mahets'i di mbita yø ja'i ngue da zo rá 'ye. Entho n'na ra dast'abi di mbita yø ja'i ngue da nu ra ngo 'mø bi nthatrá ts'unt'u. ³ Bi menhyø mēfi ngue da si yø ja'i nuya xa mbita ngue da nu ra nthati. Pe nu'u yø ja'i bá ts'i, himbi ne bá ehē. ⁴ Mahømbi menhmi'da yø mēfi p'uya, bi 'yembi: “Ga 'youi, bá xihmi yø ja'i ya xtá mbitagä, ngue ya xtá nsä tengue da ts'i. Ya xtá ho ma ndani xi noqui. Ya xtá nsä xanho. Bá xihmu ngue da ehē da nu ra nthati”, bi 'yembyø mēfi. ⁵ Pe yø ja'i bi ts'i himbi ne bá ehē. Nu'a n'na nc'ei bi ma dra 'befi rá huahi. Man'na nc'ei p'uya, di sigue ngue mpätho. ⁶ Mi'da yø ja'i p'uya bi bentyø nzite xi menhna ndast'abi, bi uni, bi hyo 'da. ⁷ Ra dast'abi p'uya bi 'yemmei bi mbøcue. Bi menhyø soldado ngue da ho'u yø ja'i bi ho yø nzite. Bá urpabi yø hnini ya yø hyote. ⁸ Mahømbi 'yembyø mēfi p'uya: “Nugä ya xtá nsä ngue ra nthati di nja, pe nu'u yø ja'i ya xtá zofo, hinni 'yup'u ngue xtabá thocua'u. ⁹ Pe nuya ni mähä p'u ja yø 'yu ya. To bi zä ma ja'i gui nthehu, bá xihmu ngue da ehē da nu ra nthati”, bi 'yembi. ¹⁰ Nu'u yø mēfi p'uya bi map'u bí ja yø 'yu bi sifi. Nu hangu yø ja'i bi nthēui, gä bá si. Bá si yø ts'oc'ei, bá si yø hoja'i. Janangue bi yuhyø ja'i p'u ja ra ngu.

¹¹ Ra dast'abi p'uya, mi yut'ambo rá ngu ngue da nu yø ja'i xi ts'ofu. Bi nu p'uya ngue 'bup'u n'na nc'ei hingui he rá he tengutho yø he yø ja'i sännigo ngue ra nthati. ¹² Bi 'yembuya: “Ague n'yø, ehague xqui cutua ya? 'Nē hingui he ni he tengu he yø ja'i nuya sännigo ngue nnu ra nthati”, bi 'yembi. Pe nuna ra n'yohu hinte ga ndatho. ¹³ Ra dast'abi p'uya bi 'yembyø mēfi: “Nuna ra n'yohu 'bucua, dami turpau yø gua 'nēhyø 'ye. 'Yemmi p'u thi ja ra 'bexui, ja di nzomp'u, 'nē ja di guxp'u yø ts'i”, bi 'yembi. ¹⁴ Porque xangu yø ja'i bi ts'ofu, pe ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

I nnepyø nsuiui ra Jesús ngue da 'yembi hinguí ja ts'edi di njutra menyu i njuí.

¹⁵ Yø fariseo p'uya bi nhëcahya ha di japi ngue da juipatho häi te ga ya ra Jesús para ngue da zäp'u di yapa m'mefa. ¹⁶ Janangue bi menhyø n'yohu p'uya, bi mähä 'da yø ja'i ra Herodes ngue bá nyaui ra Jesús. Bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue grá hoga n'yohu, porque gä pønmanho ra hya guí mma. Majuani ngue guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdä n'yohu. Ni xingui su'a te mbën'na'i yø ja'i. Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohu gui yaui, pe hinguí su gui xifi ndana ra hya majuani. ¹⁷ A nuyá, dí nne guí xicje ya, lua xanho ngue di njutra menyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yembi.

¹⁸ Pe ra Jesús ya patho te mbënnbäbi yø ja'i nguehna ra nt'änni ørpe, i sämhyatho. Bi 'yembuya:

—¿Hanja ngue guí sämhyagahü? ¹⁹ Dami 'yurcahu ra menyu nu'a gadi umhmu 'mø bi gup'ahu ra menyu ra dast'abi.

Bi unna menyu p'uya ngue da nu. ²⁰ Mi nu ra menyu ra Jesús, bi 'yembi:

—¿To rá hmi na n'youi ra menyu ja ua? ¿To rá thuhu na ra thuhu n'youi ra menyu?

²¹ Mi dahyø ja'i yaui ra Jesús, bi 'yembi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yembi.

Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yaui:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthu ya, dami unhnü ra menyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'uya, dami unhnü'a te di tocabi.

²² Nuna ra hya i dahra Jesús, mi 'yøhyø nsuiui, di 'yøtho, ya himbi zä ha xti japi te mbënnbi. Bi zop'u p'uya.

Bi manna Jesús ngue di bennate yø ánima.

²³ Nu'a ra pa'a p'uya, bi ma 'da yø saduceo, nuya embi ngue hinda bennate yø ánima. Bi 'yembrä Jesús:

²⁴ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u ra hya ngue ena: nu'mø bi du n'na ra n'yohu, 'ne hinda m'muhyø basi, nu rá xisu ra ánima da zogui, nu'a rá n'yohu ra ánima gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'muhyø basi tengutho 'mø xti m'muhyø basi ra ánima. ²⁵ A nuyá, nuua dí 'buhmu ya, xi'mø ga emhmu ngue di 'bu'i yoto ma'yohu ngue edadi ncu. Nu'a ra n'yohu ma da, di nthati. Pe da 'yehra pa da du, 'ne hinda m'muhyø basi. Janangue nu'a rá n'yohu ra ánima m'mefa bi m'mui, go di nthatui ra 'danxu'a. ²⁶ Pe xquet'a da du ra n'yohu 'ne hinda m'muhyø basi. Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du ra ndø, asta gue'mø bi du gä yoto ma'yohu. ²⁷ Mi zädi ngue bi m'muhami gä yoto ma'yohu na ra xisu p'uya, xquet'a 'nehse ra xisu da du. ²⁸ A nuyá,

xi'mø rā pa dāni bēnnate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto ma'yohu rá mmeti rā xisu? Porque gā bi m'muhmī.

²⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi ja'i yaui:

—Hinguí padī ha rá nja rā hya guí mmamhmu. Porque hinga guép'u gā ndinni mmuih'a te rā hya nt'ot'i p'u ja rā Maca Libro. 'Nē hinguí pahmu hangū rá ts'edi Oja i ja. ³⁰ A nu'mø bi bēnnate yø ánima, da gohi tengutho yø anxē Oja bí 'bū mahēts'i, ya hīndi nthatyø ja'i. ³¹ Nūna te rā hya nt'ot'i p'u ja rā Maca Libro, ja dī nēqui p'u ngue di bēnnate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u rā hya bi mān'Oja ngue bi 'yēna: “Guecā drā Ojagā ngue rā Abraham. Drā Ojagā ngue rā Isaac. Drā Ojagā ngue rā Jacob”, bi 'yēn'Oja. ³² Ja dī nēqui p'uya ngue nup'u 'bū Oja, hinguí tu yø te yø ánima.

³³ Mī 'yøhyø ja'i nā rā hya xānnbate rā Jesús, yø ja'i di 'yøtho.

Nūya yø hya dī mānda Oja, bi mānna Jesús ndana rā hya mā datho ja ts'edi da 'yøtyø ja'i.

³⁴ Mī 'yøhyø fariseo ngue rā Jesús bi dapra hya yø saduceo, bi nhēca hya p'uya ngue honi ha di japra hya da xihra Jesús. ³⁵ Nu'a n'na'u yø fariseo xānnbate rā ley, bi ma bá sāmhyā rā Jesús, bi 'yēmbi:

³⁶ —Ague grā xānnbate, xi'u yø hya nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, ¿ndana rā hya exa mā datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

³⁷ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nūna rā hya guí ānngui, guehna rā hya ngue ēna: “Dami ja ndummui ngue mathoguitho guí mahmu Oja co gātho nī mmuihū. Hōnt'a guí mbēmhmū'a”. ³⁸ Nūna rā hya naya, guehna exa mā datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i naya. ³⁹ Nūna rá yoho rā hya dī mānda Oja p'uya, 'nē di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna rā hya ngue ēna: “Dami mahni mmic'ēiui, tengutho gni ne ngue dī ma māmadī'i”, ēna hya. ⁴⁰ Guehya yoho yø hya 'bet'o ya ngue gātho mī'da yø hya dī mānda Oja. Porque nūya gā mī'da yø hya bi 'yotra Moisés co 'nēhyø pōngahya Oja, hōntho xānnbabi yø ja'i ha dī mā Oja, co 'nēhyø mmic'ēiui dī mādi.

Rā Jesús bi xihyø ja'i ngue rā Cristo hīngrā ja'itho.

⁴¹ Nup'u 'būhra Jesús, tobe 'bārpuho yø fariseo. ⁴² Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Xi'a t'ēmbi rā Cristo, ¿ua guí pahmu to rá ts'unt'u'a?

Yø fariseo p'uya bi 'yēna:

—Nu'a rā Cristo, gue'a rá mbom'meto rā David —bi 'yēmbi.

⁴³ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Pē ¿hanja nā rā hya bi bēnnabi rā Espíritu Santo rā David 'mø? Porque rā David, bi mā ngue rá Hmu'a rā Cristo. Rā David bi 'yēna:

⁴⁴ “Nūna Oja, nu'mø mī zojbagui mā Hmu, ngūna rā hya bi xifi, bi 'yēmbi: Dami micua ja mā n'yeigā ya, asta gue'mø gā øt'e ngue guí

manda gätho'u ni nsuiui", bi 'yembi. ⁴⁵ Ja di nequi p'uya ngue ra David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutu ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nequi ngue hinga ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

⁴⁶ Ni xinga n'na nc'ei xta mbadi te xti dahya yø hya bi manna Jesús. Bi mu'a ra pa'a p'uya ngue nuya yø nsuiui ra Jesús bi zu ngue nimantho xta 'yörpabi yø nt'anni.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue hinda 'yøt'e tengutho øtyø xännbate ngue ra ley 'nēhyø fariseo.

23

¹ Ra Jesús bi zofo gätho yø ja'i co 'nēhyø xädi, bi 'yembi: ² —Nu'u yø xännbate ngue ra ley 'nēhyø fariseo, guehya embyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue di nxännbate te ga mbønna ley bi 'yotra Moisés. ³ Janangue nuya yø hya di manda ngue gui 'yøthü, dami 'yēc'eiü. Nu'mø te di 'bep'ahü ngue gui 'yøthü, dami 'yøthü. Pe 'yoguü øthü tengutho ga 'yo ya yø xännbate ya, porque nuyá, nu'a ra hya xännbate, hinga gue'a øt'a. ⁴ A nuna ra ley xännba yø ja'i ngue da 'yøt'e, hinjongui hät'i da 'yøt'e. Porque entho ra ndate 'beni di dutyø ja'i, pe yø ja'i hingui hät'i da duts'i. Ni xinga n'na rá saha di nne di mfäxte ngue di tøxra 'beni. ⁵ Nu te gä øt'e, ga 'yøt'e ngue hontho di 'yexpu ha 'buhyø ja'i. Porque di ho te øt'e, ngue nup'u ja yø dē 'nep'u ja yø guyni, xa cuatyø súcua ngue nt'ot'i rá hya Oja. 'Nē di ho ngue söt'a häi yø he. ⁶ Nup'u ha øt'a ngo yø ja'i, da guep'u ja yø nija, huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'u. ⁷ 'Nē di ho ngue nup'u ja yø täi, di respeta yø ja'i ha gui zengua. 'Nē di ho 'mø t'embi ngue yø xännbate.

⁸ Pe nu'ahü, 'yo guü nne gui 'yexu ngue di hu'ahü yø ja'i ngue gyø xännbatehü. Porque n'natho ni xännbatehü 'bui, gue'a embyø ja'i ngue ra Cristo'a. A nu'ahü, gä gadi ncuthohü. ⁹ Nuua ja ra häi, 'yo toni ja'i gni hutu ngue ni Papáhu. Porque nu'a ni Papáhu, hōnda n'na i 'bui, pe mahets'i bí 'bui. ¹⁰ 'Yo guü nne da 'yøt'e ngue yø hmu'ahü yø ja'i. Nu'a da 'yøt'e ngue yø hmu yø ja'i, hōndra Cristo'a ra hmu. ¹¹ Nu ra ja'i di mpefi ngue fäxrá mmic'eiui, guehna tate na ngue gätho'ahü. ¹² Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'utho hnu mansu'a. Pe nu'a øt'e ngue hingui hnu mansu p'u ga mbeni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

Ra Jesús bi ma te øtyø xännbate ngue ra ley, da guehyø fariseo.

¹³ Ague gyø xännbatehü ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihü. Go guü cothü ra 'yu, hin gadi japhü yø ja'i ngue da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i. Ni xinga gue'ahü guü nne gui sohü rá 'ye Oja. Nu'u yø ja'i nne ngue da zo rá 'ye Oja, hin gadi japhü.

¹⁴ Ague gyø xännbatehü ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihü. Porque guü tunnbaü yø

ngu yø 'danxu. Guí hāt'i ngue guí ěmbi gui xānnbāhū te pets'i. Pē para ngue guí corpahū yø dā yø ja'i, ndø ya'atho guí mmat'Ojahū. Pē nuyá, māthoguitho rā castigo gui thohmū ngue guí njahū p'ū.

¹⁵ Ague gyø xānnbātehū ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thohmū, ngue himma juani gyø hoja'ihū. Ndap'ū bi zā gui 'yohū ua ja rā hāi, gui 'daxhū yø jathe ngue gui homhmū yø ja'i dā dēnnā hyā guí xānnbātehū. Nu'mø ya gá 'bāthū n'na rā ja'i ngue dā dēnnā hyā guí xānnbātehū, nūnā rā ja'i gui 'bāthū, dā gohi ngue ndoble rā castigo dā thop'ū ja rā nīdu ngue'ahū.

¹⁶ Nu to gā guí xānnbātehū rā hyā 'nē hinguí pahmū teni bōnnā hyā guí mmāmhmū, hague ngu rā n'ū gui thohmū. Porque nūya yø ja'i di yat'a n'na rā hyā ngue dā 'yøt'e, 'nē bi 'yēxā ntestigo rā nija, guí xānnbātehū yø ja'i ngue hinguí ja ts'edi di nja'a rā hyā bi mānnā ja'i. Pē nū rā ja'i ēxā ntestigo rā oro ja mbo rā nija, guí xihmū rā ja'i ngue ja ts'editho dā 'yøt'a te rā hyā bi mā. ¹⁷ Pē ngue mā'bedi nī mmūihū, hinguí timhmū teni bōnnā hyā guí mmāmhmū. ¿Ua guí ěmhū ngue mīts'ū tātē rā oro ngue rā nija, nūnā øt'e ngue xānduxqui rā oro? ¹⁸ Xquet'a nūya yø ja'i ēxā ntestigo rā altar ngue temā hyā di yātrā ja'i dā 'yøt'e, guí xānnbāhū rā ja'i ngue hinguí ja ts'edi dā 'yøtrā ja'i'a rā hyā bi mā. Pē nū'mø ngue bi 'yēxā ntestigo rā ja'i'a rā 'bøt'e xā jāxpū ja rā altar, guí xihmū rā ja'i ngue ja ts'editho dā 'yøtrā ja'i nā rā hyā bi mā. ¹⁹ Pē ngue mā'bedi nī mmūihū, hinguí timhmū teni bōnnā hyā guí mmāmhmū. ¿Ua guí ěmhū ngue mīts'ū tātē ja rā ts'edi rā 'bøt'e ngue rā altar, ngue'a gā nduxqui rā 'bøt'e? ²⁰ Pē nū rā ja'i ngue ēxā ntestigo rā altar hinga hōndrā altar ēxā ntestigo, sinoque ēxā ntestigo'a te gā ja p'ū ja rā altar. ²¹ A nū rā ja'i ngue ēxā ntestigo rā nija, hinga hōndrā nija ēxā ntestigo, sinoque gue'a Oja 'būp'ū ja rā nija ēxā ntestigo rā ja'i. ²² Xi mmāngu rā ja'i ēxā ntestigo māhēts'i, gue'a rá nthūts'i Oja ēspabi ntestigo. Dā guesē Oja p'ūya, porque go bí hūp'ū bí ja rá nthūts'i māhēts'i'a.

²³ Ague gyø xānnbātehū ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thohmū, ngue himma juani gyø hoja'ihū. Nu'a rā diezmo gadi unhnū Oja, gadi unni te gā guí timhmū astā rā xac'āndehe gadi unhnū rā diezmo Oja. Dā guehrā anís, dā guehrā comino gadi unhnū rā diezmo Oja. Ya xānho ngue ngūnā guí øthū, pē nūp'ū ja rā ley, i mmāmp'ū mān'na rā hyā ngue ja ts'editho gui 'yøthū. Porque nt'ot'i rā hyā ngue māhyonitho gui n'yo mānhohū, 'nē di nja nī nhuecātehū, 'nē majuanī ngue gā dā gue'a te gdi n'yohū. Guehnā rā hyā ja ts'editho ngue gui 'yøthū naya, dā guehrā diezmo dāmi siguetho guí unhnū Oja. ²⁴ Nūya te gāma hyā guí xānnbātehū, 'nē hinguí pahmū te nī bōnī. Go gui ørpahū masū ya yø hyā zits'ūtho ja ts'edi, pē nūya yø hyā mā dātho ja ts'edi ngue gui 'yøthū, hinga ēguí ørpahū masū xānho ya.

²⁵ Ague gyø xännbatehü ngue rä ley conyø fariseo, hague ngu rä n'ü gui thohmü, ngue himma juani gyø hoja'ihü. Porque maxøts'etho di nequi ngue gyø hoja'ihü, pe mbo ni mmuihü, gyø behü ngue hont'a te pes'yø ja'i so ni mmui gui hyännbahü. ²⁶ Ague gyø fariseohü, hingui tinni mmui teni bøn'a guí øthü. 'Be da bo mbo ni mmuihü, n'namhma ngue 'nehma xøts'e ni do'yohü di nequi ngue xtanho.

²⁷ Ague gyø xännbatehü ngue rä ley conyø fariseo, hague ngu rä n'ü gui thohmü, ngue himma juani gyø hoja'ihü. Porque nu'ahü, tengutho yø panteón, ngue mazihotho gui nequi maxøts'e ngue mat'axqui, pe mbo yø panteón mandø nts'otho ngue yup'u yø do'yo yø ánima. ²⁸ Guí njathü p'üya, maxøts'etho di nequi ngue xanho te gni 'yohü, pe mbo ni mmuihü, madits'u ha dadi nequi p'u'a tengue majuaní, høndra nts'o i ja mbo ni mmuihü.

²⁹ Ague gyø xännbatehü ngue rä ley conyø fariseo, hague ngu rä n'ü gui thohmü, ngue himma juani gyø hoja'ihü. Nüya yø pøngahya Oja xa tho manjam'mø, go gadi hojpahü yø panteón. Nüya yø ánima xa 'yøtra nho, asta xcá japhü yø døní yø do 'bäp'u ha o yø ánima. ³⁰ Guí emhmü p'üya: “Nu'mø xcabá m'muhmü'u yø pa bá m'muhma mboxitahü, hinxca fäxü ngue xca hohü yø pøngahya Oja”, guí emhmü. ³¹ Pe nu'mø ngue nguna rä hya guí mmamhmü, ya guí pahmü xanho ngue yø basi'ahü yø hyote nüya bi hyopyø pøngahya Oja. ³² ¿Te guí tømhmü ya? Dami 'yøthü nts'edi tengutho xa 'yøt'a m'met'o ni mboxitahü.

³³ Guí 'buhmü tengutho yø c'ëya ngue n'youi rä ndate. ¿Ha di zä gui mpomhmü rä castigo p'u ja rä nidü? ³⁴ A nüyá, ga penhnä yø pøngahya p'u ha guí 'buhmü, ga penhnä p'u yø bamhya, ga penhnä p'u yø xännbate. Nu 'da'u p'üya gui hyohü, gui cuathü rä pont'i. Mi'da p'üya, gui umhmü p'u ja yø nija. Mi'da p'üya guí cuhmü, nu'mø bi 'dagui ngue di ma mi'da yø hnini, guí mma guá homhmü. ³⁵ Janangue nup'u ha guí 'buhmü, Gä ja da ma mä pen'nahü p'u rä castigo i ja ngue di nja ngue yø hoja'i xa tho. Da fup'u bá tü rä hoja'i Abel asta guep'u i ntü rá ts'unt'u rä Berequías, nuna rä Zacarías bi hyo ni mboxitahü p'u ha guí nhyacui rä nija rä altar. ³⁶ Majuaní dí xi'ahü ya, ngue nuna rä castigo ja ngue di nja, nguna da thogui gätho yø ja'i 'buhya.

Rä Jesús bi där'man'u rá mmui 'mø mi hyandra hnini Jerusalén.

³⁷ Ague gyø mmenguhü Jerusalén, gue'e gui hophü yø pøngahya Oja, da gue'u yø mamhya Oja bi 'ben'nahü gui pündothohü. Xangu yø nnidi dá ne ngue ga pen'nahü tengutho rä øni 'mø di petyø basi ngue di huit's'i conyø zahua, dadi ja'ahü p'u. Pe hingá nehü. ³⁸ A nüyá, da hyc'ahü p'u Oja ya. ³⁹ Dí xi'ahü ngue ya hinni mantho gui nnuju asta gue'mø da 'yehra pa gui 'yemhmü: “Di japrá m'menhni Oja bá penhua”, gui 'yemhmü.

Bi manna Jesús ngue bá ep'u ra pa da xotra nija.

24 ¹ Nuna ra Jesús mi bomma xots'e ra nija, ya ja ngue da ma. Bi guatyø xädi ngue uti te ja ra nija. ² Ra Jesús bi 'yembi:

—Ya guí nnuhu te ja ra nija ya. Pe ga xi'ahu'a te majuaní. Nuna ra nija naya, bá ep'u ra pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxädi, hin hapu nmi nequi ra nija.

Bi manna Jesús te di nja hante rá nzegui yø pa.

³ Nup'u ni hyandra nija, ja ni gop'u ra nyuni bí ja ra mbonza ja yø olivos. Ja i mep'u yø xädi ra Jesús. Bi mip'u bi zoni. Bi guatyø xädi p'uya ngue yasui, bi 'yembi:

—Dí nne gui xicje njam'mø di nja ya yø hya guí mma, ngue da xotra nija yø ja'i. 'Né dami xicje tema hmeya di nja'mø guá ehe, da gue'mø bi gua'a nximhäi, te 'be'a ma hmeya di nja.

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø xädi:

—Dami mfähmu xandønho, 'yo guí nne ngue to da hyä'ahu. ⁵ Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yembyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yembi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'uya. ⁶ Nu'mø gá 'yøhmü ngue ya ja yø datunhni, oque gui 'yøhmü ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä guí suhu. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pe hinga gue'u yø hmeya'u ngue rá nzegui. ⁷ Da nangyø nación ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø dast'abi. Di nja yø thuhu, di nja yø guehi. Di 'yan'ahäi ndap'u bi zä. ⁸ Ja da fup'u ra n'u ja ngue da tho'a m'mefa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue da zä ra n'u, da ts'ui.

⁹ Da ma madä'i ngue da ma ma'uni'ahu, 'né da tho'ahu. Ndap'u bi zä da zu'ahu yø ja'i ngue guí ec'eigahu. ¹⁰ Xangu yø ja'i da hyep'u yø nt'ec'ei. Asta di dase yø mmi'yec'eiui da zui. ¹¹ Xangu yø fehni pøngahya di m'mui, da 'yena ngue Oja di bennbabi ra hya da ma. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a. ¹² Nu'mø ya bi zehra nts'o, xangu yø ja'i da 'yespu'a gui mahyø mmi'yec'eiui. ¹³ Pe nu ra ja'i hinda hyegagui, xinda hangu ra n'u da thogui, gä da zeti, guehna ra ja'i di nyanná te na. ¹⁴ Hante ngue da zegui te ja ngue gä di nja, da ma ma'yoní na ra hoga 'da'yo hya gä rá nguni mximhäi n'namhma ngue gätho yø ja'i da badi ha di njap'u di nzo rá 'ye Oja.

¹⁵ Xquet'a gui nnuhu ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Daniel, ngue nup'u ja ra xequi maduxquibi, ja di ts'omp'u yø ja'i. (A nuyá, nu ra ja'i di xädi, di n'yo rá mmui 'mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.)

¹⁶ Nu'mø gá nuhu ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bup'u ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'u ja yø xanthø. ¹⁷ Nu ra ja'i di tøhma xots'e rá ngu, 'yo di ena ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui.

¹⁸ Nu ra ja'i di 'yo ra 'befi, hĩndi ma rá ngu ngue da ca rá tuhu, sinoque da 'dagui n'nahmantho. ¹⁹ Pe hucate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, oque di sudyø basi. ²⁰ Dami 'yãphũ Oja ngue nuya yø hya ja ua, hĩnda gue'mø ra pa ngue xta nse di nja, ni xinga gue'mø ra pa ngue ra ts'äya di nja. ²¹ Porque xandøn'utho te da thohyø ja'i'a ra pa'a. Nu te di nja, hĩjam'mø xa njap'u asta gue'mø mambá fũ'a nximhäi. 'Nɛ ya hĩnni mantho da hnu ngue mahøndi njap'u. ²² Nuna Oja, ya xa nzänni ngue hinga ya'atho yø pa di nja na ra ndate na. A nu'mø ngue ya'atho di nja, ya hĩjonda bongui. Pe da 'yøt'e ngue da thotho, porque Oja di mahya yø ja'i ya xa huanhni.

Ra Jesús bi ma ngue di n'yo xangu yø ja'i da ne ngue da hyätya yø ja'i ya ɛc'ei.

²³ Nu'u yø pa'u, 'yo sä guí ɛc'eiũ ya yø ja'i da 'yɛn'ahũ: “Nũua, ja bí 'bũcua ra Cristo”, oque da 'yɛn'ahũ: “Nĩnguehnũ ja bí 'bũhnũ”, da 'yɛn'ahũ. ²⁴ Porque xangu yø ndøbethani di n'yo ngue da 'yɛmbyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, oque da 'yɛmbi: “Go guecä rá pøngahyagä Oja ya”, da 'yɛna. 'Nɛ da zä da 'yøtyø milagro. Nuya yø milagro da 'yøt'e, guehya da ne ngue di hyätyø ja'i nuya yø thanhni Oja ya. ²⁵ Pe nuyá, dadi 'bet'o'ahũ ya yø hya ja ngue di nja m'mefa.

²⁶ Nu'mø toni ja'i da 'yɛn'ahũ: “Nũnũ bí ja ra dapo, ja bí 'bũhnũ ra Cristo”, da 'yɛn'ahũ, 'yo sä gui pähä p'u ha da si'ahũ. Oque da 'yɛn'ahũ: “Nũp'u bí ja n'na ra cuarto ma'yagui, ja bí 'bũp'u”, da 'yɛn'ahũ, 'yo sä guí ɛc'eiũ. ²⁷ Porque nu'mø bi zønna pa da ɛhra N'yohũ di 'yɛ mahɛts'i, gätho yø ja'i da nu. Tengutho ra huei 'mø bí yot'i, gä handyø ja'i ndap'u bi zä. ²⁸ Nũp'u ha di 'bũhyø ja'i ni 'yup'u da thaspa ra güenda, ja di njap'u ra castigo.

Bi manna Jesús ngue mahønda ɛcua ja ra ximhäi.

²⁹ Nu'mø bi tho'u yø ndate di nja, di m'mexui ra hyadi 'nɛhra zana. Da tähyø sø bí ja mahɛts'i. Nu te gä bí ja maya, gä di pädi ha thogui. ³⁰ Nũnũ maya, di nja ra hmɛya ngue ra N'yohũ di 'yɛ mahɛts'i. Ndap'u bi zä dara zonyø ja'i 'mø bi thandra N'yohũ di 'yɛ mahɛts'i, da n'youi ra gui. Da nu yø ja'i ngue maguese, porque mathoguitho ja rá ts'edi. ³¹ Ngu di nya ra corneta, nu'u yø anxe da n'youi, da menhni gä rá nguni nximhäi, ngue di perpabi yø ja'i nuya xa huanhni.

Bi nhyejpabi ra hya n'na nza ra igo.

³² Dami pahmu na ra hya ga hyecä ya, ngue gdä hyejpabi ra hya n'na nza ra igo. Nu'mø ya bi c'amyø 'yɛza ngue bi 'dogui, gui pahmu p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi. ³³ Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gä nuhu ngue bi nja ya yø hya dí xi'ahũ ya, dami pahmu ngue ya xma nguerputho ga ma ɛhe. ³⁴ Nuya yø hmɛya dí xi'ahũ ya, dami pahmu

ngue guehya di nja ya hante ngue da du yø ja'i 'buhyø pa ja p'uya. ³⁵ Nu te bí ja maya, 'nēcua ja ra häi hinguí zai. Pe nuna ra hya dí mmangä, ja para zantho na.

Hinguí fadi tema pa da ep'u ra N'yohu di 'ye mahets'i.

³⁶ I pase Oja tema pa di nja ya yø hya dí xi'ahu. Ni xingyø anxø di padi, ni xinga gueque dí padi tema pa di nja, madague'a ngue rá Ts'unt'ugui Oja. ³⁷ Tengutho bá nja'mø yø pa mambá m'muhra Noé, xquet'a ngu'a di nja'a ra pa da ehra N'yohu di 'ye mahets'i ya. ³⁸ Porque nu'a ra pa'a, mi sihmø yø ja'i, madi nthati 'da, ja t'äpyø t'ixu 'da. Pe himbi unna güenda yø ja'i te ja ngue di nja, asta ja gue'mø ra pa mi yurbu ja ra barco ra Noé. ³⁹ Ja bi bahyø ja'i te ja ngue di nja'mø ya jap'u ra ndate 'ye bi juadi gätho yø ja'i. Mahøndi njarbutho yø ja'i 'mø bá ehra N'yohu di 'ye mahets'i ya. ⁴⁰ Nu'a ra pa'a, yoho yø N'yohu 'dap'u dadi mpefi. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi. ⁴¹ Yoho yø xisu 'dap'u di nc'uni. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi.

⁴² Janangue dami ndø'matehu, porque hinguí padi tema pa, tema ora da ep'u ni Hmuhu. ⁴³ Dami pahmu na ra hya ja ua, ngue n'na ra mmennigu, nu'mø da badi tema ora da zøhra bø p'u ja rá ngu'a di nxui, di mfädi xanho, hendi n'aha. Porque hendi n'uni da sojpa rá ngu ngue da fē. ⁴⁴ Xquet'a dami njathu p'uya, dami ndø'matehu. Porque nu'a ra ora ngue hinte di so ni mmuihu, xi'mø gue'a ra ora da zøhra N'yohu di 'ye mahets'i'a.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya yoho yø hmiqúi, n'na ra hmiqúi ngue ra 'yøde, n'na ra hmiqúi ngue hingrá 'yøde.

⁴⁵ Gä xi'ahu te 'be'a da 'yøtra ja'i bi dinna mmui hanja ra hya, nu te sifi da 'yøt'e, gue'a da 'yøt'a. Guehna tengutho n'na ra hmiqúi ngue da ma mafäti te'o 'bup'u ja rá ngu rá hmu. Nu'mø bi zønna ora di nsihmø yø ja'i mafäti, da 'uini. ⁴⁶ Ra mmenthí di nthøui ra hmiqúi nuna da 'yøt'e te di 'beprá hmu. Nu'mø bi zøhrá hmu da dini ngue dadi mpefi.

⁴⁷ Majuani dí xi'ahu ngue nu te gä pesrá hmu, gä di fätrá hmiqúi. ⁴⁸ Pe nuna ra hmiqúi ngue ra ts'oc'ei, da 'yemp'u ja rá mmui ngue him'be da zøhrá hmu. ⁴⁹ Da müdi da mütyø mmimhmiqúiui. Da ma ra hminhni p'uya. ⁵⁰ Nu'a rá hmu ra hmiqúi p'uya, nu'a ra pa ra ora ngue hinguí tø'mrá hmu, da gue'a ra ora da zø'a. ⁵¹ Nu'a rá hmu p'uya, mathoguitho da mei, pets'i ngue da xeni. Di 'yemp'u ni gohyø ja'i himma juani yø hoja'i. Ja di nzomp'u p'uya, 'nē ja di guxpø yø ts'i.

'Det'a yø hmute i hyejpa ra hya ra Jesús.

25 ¹ Nuya yø ja'i ya o rá 'ye Oja, gui nhyejpabi 'det'a yø hmute bi duxyø nyot'i ga zø conna aceite. Guehya ndø'mate ngue di hyunna novia 'mø bi zøhrá ndø bá ep'u. ² Nuya 'det'a yø hmute p'uya,

cut'a'u yø m'memmui, ximmi cut'a'u yø njammui. ³ A nu'u cut'a yø hmute ma'bedi yø mmui, bi duxyø nyot'i, pe himbi dux hman'na ra aceite da hyom'mø bi guahra aceite ga zø yø nyot'i. ⁴ A nuya yø hmute ngue yø njammui bi duxyø nyot'i, pe bi dux hman'na ra aceite da hyoni. ⁵ A nu'a ra novio nthø'mi p'uya, hinha ni 'yani. Mi nnetha yø hmute p'uya, gä bi n'aha. ⁶ Mi zo made ra xui p'uya, bi t'øde ngue bá enna hmafi n'na nc'ei, bi 'yena: “Bá ecua ra novio ya. Ga 'yo ni ma güi c'athu”, bi 'yembyø hmute. ⁷ Mi nangui gätho yø hmute, ya mi ts'utho zø yø nyot'i, bi ne xta xirpa man'na ra aceite ngue di nzø xanho. ⁸ Nuya cut'a yø hmute ma'bedi yø mmui bi 'yembya yø hmute ngue yø njammui: “Dami 'dacjets'u ni aceiteui, porque ma nyot'igähe ya nne da huët'i”, bi 'yembi. ⁹ Pe nu'u yø hmute ngue yø njammui, entho 'mø mi dadi: “Hinda zä'a, porque nu'mø ga 'da'ähe ra aceite gui homhmu, m'mefa ya hin'yu te di nzø ma nyot'ihe. A nuyá, man'na xanho ni mähä p'u bí 'bä ra aceite, bá tanna aceite gui hyomhmu”, bi 'yembi. ¹⁰ Bi ma ra than'aceite'u yø hmute ma'bedi yø mmui p'uya. Pe ra novio ya bi zøhø. A nuya yø hmute ya xi nsä, 'da i yathu mbo ra ngu ra novio ya. Bi nøtra goxthi p'uya. ¹¹ Mi ma n'nøt'e ra goxthi p'uya, ja bi zø'u mi cut'a yø hmute xi ma ra than'aceite, bi 'yembuya: “Ague grá hmu, dami xogahe ra goxthi”, bi 'yembi. ¹² Pe ra novio bi 'yembi: “Majuani dí xi'ahu ngue nugä hinda pa'ahu”, bi 'yembi. ¹³ Dami njathu p'uya, ya xqui nsähu 'mø ra pa da ep'u ra N'yohu di 'ye mahets'i. Porque hinguí pahmu tema pa, tema ora da ehe.

Bi hyecra hya ra Jesús ngue ra menyu bi ma mafäti yø mefi.

¹⁴ Nuna Oja bí 'bu mahets'i di manda yø ja'i ua, gui nhyeipi tengutho n'na ra n'yohu ja ngue da ma n'na ra häi yap'utho. Bi zonhyø mefi ngue di däprä menyu, da 'yörpabi rá 'befi mente ra pa da ma. ¹⁵ N'na ngu n'na yø mefi bi unna menyu hangu da zä da 'yörpabi rá 'befi. Nu'a n'na ra mefi bi unni cut'a mahuahí ra menyu. Man'na ra mefi p'uya, bi unni yo mahuahí ra menyu. Man'na ra mefi p'uya, bi unna n'na mahuahí ra menyu. Mi däprä menyu yø mefi na ra hmu, bi ma yap'utho p'uya. ¹⁶ Nuna ra mefi bi ndäpi cut'a mahuahí ra menyu, bi 'yörpa rá 'befi ra menyu bi t'unni. Mi cut'a mahuahí ra menyu bi dähä. ¹⁷ Nuna ra mefi bi ndäpi yo mahuahí ra menyu, bi 'yörpa rá 'befi ra menyu bi t'unni. Mi yo mahuahí ra menyu bi dähä. ¹⁸ Pe nuna ra mefi bi ndäpa n'na mahuahí ra menyu, bi 'ya'ma n'na ra ots'i. Ja bi gärpa p'u rá menyu rá hmu. ¹⁹ Mi ma ya'atho yø pa p'uya, bi zøhrá hmu yø mefi. Bi 'yörpabi ra güenda'a ra menyu xi däpi. ²⁰ Rá müdi bi zo'a rá mefi xi däpi cut'a mahuahí ra menyu. Gä bi däprä hmu'a 'det'a mahuahí ra menyu mi hä. Bi 'yembi: “Ague grá hmu, cut'a mahuahí ra menyu gä däqui, pe jaua mi cut'a mahuahí ra menyu dá taha”, bi 'yembi. ²¹ Nu'a ra hmu p'uya bi 'yembrá mefi: “Ya xanho grá hoga mefi, hinga nhyetho. Gä pømmanho

co nu'a zits'u ra menyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na xangu ga fät'a'i ya. Nuya hangu ra pa di nja'i mpähä ya", bi 'yembi. ²² Bi zø'a ra mēfi xi ndäpi yo mahuahī ra menyu p'uya. Bi 'yembrá hmu: "Ague grá hmu, yo mahuahī ra menyu gá däqui, pe jaua mi yo mahuahī ra menyu dá taha, ya goho mahuahī'a ya", bi 'yembi. ²³ Ra hmu p'uya bi 'yembrá mēfi: "Ya xanho grá hoga mēfi, hingat nhyetho. Gá pømmanho co nu'a zits'u ra menyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na xangu ga fät'a'i ya. Nuya hangu ra pa di nja'i mpähä ya", bi 'yembi. ²⁴ Rá nzequitho bi zø'a ra mēfi xi ndäpa n'na mahuahī ra menyu p'uya. Bi 'yembrá hmu: "Ague grá hmu, nugä dí padī ngue guí ya manzaqui. Guí ä'a te hinxca taha. Guí xoc'a te hinxca pēfi. ²⁵ Janangue nugä dí su'i. Dá cät'ä häi ni menyu. Pe nuyá, jaua na te ni mmeti ya", bi 'yembi. ²⁶ Nu'a ra hmu p'uya bi 'yembrá mēfi: "Ua go grá ts'omēfi n'yø, gue grá ndø danhyei. Guí engui ngue dí äcä'a te hinxat taha. Guí engui ngue dí xocä'a te hinxat pēfi. ²⁷ Uangui xta nzä xqui dä ma menyugä p'u ja ra banco. Nu'mø ma søhø, uangui xti ndäcrä nzäbi ma menyu", bi 'yembi. ²⁸ Nuna ra hmu p'uya bi 'yembyø mēfi 'bup'u: "Nuna ra mēfi 'bucua, dami hyannbaui'a n'na mahuahī ra menyu ha. Dami unnui ra menyu'a ra mēfi ha 'det'a mahuahī ra menyu. ²⁹ Porque nu'a ra mēfi ya xangu ra menyu ha, gue'a man'natho ma t'unni'a. Pe nu'a ra mēfi zits'utho ha, da thannbabi'a zits'u ra menyu ha. ³⁰ A nuna ra mēfi hinguī nne te da mēfi, dami 'yemhmu p'u thi na. Ja di nzomp'u 'nē ja di guxpø yø ts'i", bi 'yembi.

Gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi da thaspa ra güenda.

³¹ Nuna ra N'yohu di 'yē mahets'i, 'mø bá ehē ngue di ndast'abi, da n'youi yø anxē. Nup'u da mi, ja di njap'u ra ts'ut'abi. ³² Gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi ja di mpeti p'u di hutī. Di 'ueque n'na ngu n'na yø ja'i tengutho ra mändē'yo 'mø sicyø chivo p'u ha 'buhyø de'yo. ³³ Nu'u yø de'yo di go'a n'yēi, nu'u yø chivo di go'a ngaha. ³⁴ Nu'a ra dast'abi da 'yembyø ja'i di gop'u ja rá n'yēi: "Bí 'yehmū ua dí 'bui, di jap'ahū mā Papá. Porque ngu'a bá sänni ngue di nja hante ngue di nhohra ximhäi, ngue nuua ha dí manda ja guí m'muhmu ua. ³⁵ Porque nugä dá ntū manthuhū, pe gá 'dacjū ra hme dá si. Nu'mø mā nthuthe, gá 'dacjū ra dehe dá si. Nu'mø mā n'yo n'nanni n'na ra häi, gá 'dacjū ra ts'äya. ³⁶ Nu'mø hin'yū ra ulu ga he, gá 'dacjū ra ulu dá he. Nu'mø mā hyenni, gá ma güi zenguagahū. Nu'mø mā o ra fädi, gá ma güa nuju", da 'yembi. ³⁷ Nuya yø ja'i ya bi nhohyø ts'oqui, da 'yembra Hmu: "Ague grá Hmu, ñjam'mø dá nu'ahe ngue gui tū manthuhū, 'nē dá 'da'ahe ra hme gá si? ñJam'mø dá nu'ahe ngue guí tūthe, 'nē dá 'da'ahe ra dehe gá si? ³⁸ ñJam'mø dá nu'ahe ngue gá n'yo n'nanni n'na ra häi, 'nē dá 'da'ahe ra ts'äya? ñJam'mø dá nu'ahe ngue hin'yū ra ulu gui hye, 'nē dá 'da'ahe ra ulu gá hye? ³⁹ ñJam'mø dá nu'ahe ngue gá hyenni, ogue gá 'yo ra fädi, 'nē dá ma di zengua'ahe?" ⁴⁰ Nu'a ra dast'abi da 'yembyø ja'i:

“Majuani dí xi'ahú, ngue nu'a te gá gá 'yörpahú ya ma cugä 'bucua, madague'a hinguí nnu mansu yø ja'i, pe nu te ra 'bäxte gá 'yörpahú ya, go gá fäxcahú'a”, da 'yembi.

⁴¹ Ra dast'abi p'uya da 'yembyø ja'i ni gop'u ja rá gaha: “Dami 'uehmú ua dí 'bui, porque hinguí nnu manho'ahú Oja. A nuyá, guí mmähä ra castigo ja ra sibi i ja para zantho. Guehna ra sibi bi zän'Oja ngue di ma ra zithu co 'nē'u yø anxē tenni. ⁴² Porque nugä, nu'mø ma ntu manthuhú, hingat 'dacju ra hme xcá si. Nu'mø ma ntunthe, hingat 'dacju ra dehe xcá si. ⁴³ Dá n'yo n'nanni n'na ra häi, pe hingat 'dacju ra ts'äya. Ja'mø hin'yú ra ulu ga he, pe hingat 'dacju ra ulu xcá he. Bi nja ra ora dá hyenni, 'nē dá o ra fädi, pe hingat ma güi zenguagahú”. ⁴⁴ Mi da'u yø ja'i ts'o p'uya, bi 'yembra Hmu: “Ague grá Hmu, ¿njam'mø dá nu'ahé ngue guí tu manthuhú, 'nē hinda 'da'ahé ra hme xqui si? ¿Njam'mø dá nu'ahé ngue guí tütthe, 'nē hinda 'da'ahé ra dehe xqui si? ¿Njam'mø dá nu'ahé ngue gá n'yo n'nanni n'na ra häi, 'nē hinda 'da'ahé ra ts'äya? ¿Njam'mø dá nu'ahé ngue hin'yú ra ulu guí hye, 'nē hinda 'da'ahé ra ulu xqui hye? ¿Njam'mø dá nu'ahé ngue gá hyenni, oque gá 'yo ra fädi, 'nē hinda ma xcabi zengua'ahé?” ⁴⁵ Ra dast'abi p'uya da 'yembi: “Majuani dí xi'ahú, ngue nu'mø hin tema 'bäxte guí 'yörpahú ya yø ja'i 'bucua hinguí nnu mansu yø ja'i, go gueque hinguí nne guí fäxcahú”, da 'yembi. ⁴⁶ Nuyá yø ja'i ya, guehya da ma ra castigo para zantho ya. A nu'u yø ja'i ya bi nhohyø ts'oqui, di t'unna te para zantho.

Yø nsuiui ra Jesús ya sänni ngue da hyo.

26 ¹ Ra Jesús, mi juadi bi ma gätho ya yø hya ya, bi 'yembyø xädi: ² —Guí pahmu ngue manyo patho di nja ra ngo ngue ra pascua ya. Da gue'mø edi ja ra ngo da ma ma dä ra N'yohú bí 'yē mahets'i ngue da ma ma cuati ra pont'i.

³ Nu'u yø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohú 'bet'o ngue yø judío, gä bi mpeti p'u ja rá ngu ra Caifás, nuna ra 'bet'o mmäcja. ⁴ Ja bi nhēca hya p'u, bi zänni ha di japi ngue di bentra Jesús da hyo. ⁵ Nuna ra hya bi zänni, di n'yembi:

—Hinga gue'mø era ngo di mbent'i, n'namhma ngue hinda nangyø ja'i, da yani —di n'yembi.

N'na ra xisu bi xispa ra aceite rá ya ra Jesús.

⁶ Nuna ra Jesús, ya 'bup'u ja ra hnini Betania ja rá ngu ra Simu nuna xi 'yøthe m'met'o ngue mi 'ya rá do'yo. ⁷ Nuna ra Jesús, ya sihme p'u ja ra mēxa. Nu'a ra ora'a, bi yut'ambo n'na ra xisu ni du n'na ra m'mo aceite ngue ra alabastro. I yup'u ra aceite mazihotho ga yuni, xandøngu rá muui. Bi xispabi ra aceite rá ya ra Jesús. ⁸ Nu'u yø xädi ra Jesús mi nu te øtra xisu, bi mbøcue p'uya, bi 'yembi:

—¿Hanja ngue bi ma ma'ʉnitho na ra aceite na? ⁹ Xandøngu rá muui na, xta nzä xta 'bä ngue xti t'unna mēnyu yø hyoya.

¹⁰ Mi 'yøhra Jesús te mmanyø xädi, bi 'yēmbi:

—Oguí suhmū na ra xisu 'bucua, porque xanho te ørque. ¹¹ A nuya yø hyoya guí mmamhmū, hangū ra pa guí nnuhū ya yø hyoya. Pē nugä hinga nzamhmū ua. ¹² A nuna ra aceite bi xisca mā ya na ra xisu, ya bi nja'a te mi ja ngue xti nja'mø dá n'yägui. ¹³ Majuani dí xi'ahū ngue nup'u ha da hmanā hoga 'da'yo hya gä rá ngūni nximhäi, xquet'a 'nē'a te bi 'yørcagui na ra xisu, da hma. Gue'a di fēn'a.

Ra Judas di cutyø hya ha di japi ngue di dä ra Jesús.

¹⁴ Nuna ra Judas Iscariote, guehna n'na nc'ei'u 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi ma bá nyau i yø hmu yø mmäcja. ¹⁵ Bi 'yēmbi:

—¿Hangū ra mēnyu guí nne gui 'dacjū n'namhma ga dä'ahū ra Jesús? —bi 'yēmbi.

Nu'u yø mmäcja p'uya, 'däte ma'det'a yø mēnyu ngue ra t'axi bi unni. ¹⁶ Janangue nuna ra Judas, bi hyoni ha di japi ngue di dāpyø mmäcja ra Jesús.

Yø xädi ra Jesús bi hoqui te da zi'a ra nde bi nsännigo ngue ra pascua.

¹⁷ Ya fuhra ngo nguehya yø pa ts'i ra thuhmē hingu i n'youi ra íxi. Bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hapū guí nne ga hocähe ra nzibde gdä nsännigohū ngue ra pascua ya? —bi 'yēmbi.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbyø xädi:

—Ni mē nu bí ja ra hnini ya, gui sōmmi p'u ja rá ngu n'na ra n'yohū. Gui 'yēnui: “Ra xännbate i ena: Ya bi zōnna ora ya. Nua ja ni ngu ja ga sägähe ua ra ngo ngue ra pascua, comma xädi, en'a mma”, guí 'yēnui.

¹⁹ Nuya yø xädi mi yaui ra Jesús, bi 'yøt'e te bi xifi. Nup'u ja ra ngu bi zōni, ja bi hojpū ra nzibde ngue ra pascua.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue padī ndana rá xädi ja ngue di dä.

²⁰ Mi dahra nde p'uya, nuna ra Jesús, gätho'u 'de'ma yoho yø xädi, gä 'bup'u ja ra mēxa. ²¹ Mente sihmē p'uya, bi 'yēmbyø xädi:

—Nuyá, dí xi'ahū ngue 'bucua n'na nc'ei ngue jugatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dāgui.

²² Nuya yø xädi ra Jesús emmei bi du yø mmui na ra hya bi xifi. Bi mudi bi 'yänni 'da mi'da p'uya te'o na i mma, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, ¿ua go guecä'a guí mmanya? —bi 'yēmbi.

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nuna dí com'me mā mohi ua dí sihmē ya, guehna di dägä naya.

²⁴ Majuani ngue ra N'yohū bí 'yē mahets'i, da tho'a te ra n'u ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue di nja. Pē hague ngu

ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dāgui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho gue'mø hin xtabá m'mui.

²⁵ Nuna ra Judas ja ngue di dā p'uya, bi 'yembi:

—Ague grā xānnbate, lua go guecā na ra hya guí mmanya? —bi 'yembi.

Mi dahra Jesús, bi 'yemthobi:

—Ahá, go gue'e tengutho guí mmanya.

Ra Jesús bi xihyø xādi ngue di nzibde.

²⁶ Mente sihmē p'uya, bi hyajman'na ra thuhmē ra Jesús. Mi ja mammadi Oja p'uya, bi xenna thuhmē, bi unyø xādi ngue da zi. Bi 'yembi:

—Dami sihu ra thuhmē ja ua ya. Nuna, guehna ma do'yogā na.

²⁷ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mi ja mammadi Oja, bi unyø xādi ngue da zi 'da'its'u. Bi 'yembi:

—Dami si gātho'ahu naya. ²⁸ Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna ma jigā na. Porque guehna ra hmēya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nhohyø ts'oqui. ²⁹ A nuyá, dí xi'ahu ngue ya hinni mantho 'dap'u ga sihu rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zonna pa ngue ma'da'yo honga sihu p'u ha di manda ma Papá.

³⁰ Mi juate ra nsihmē p'uya, bi duta n'na ra thuhu ngue espabi Oja. Bi ma p'uya, i map'u bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'u m'mefa yø xādi.

³¹ Ra Jesús bi 'yembyø xādi:

—Gātho'ahu ya, gui sogahu p'u'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Ga øt'ā ngue da du ra mändeyo. Yø deyø p'uya di n'uēni”, i ena. ³² Pe nu'mø dá bennate, gani mpagā Galilea ja gani tøp'ahu p'u.

³³ Ra Bedu p'uya bi 'yembi:

—Madague'a ngue gātho da zoc'a'i p'u ya mi'da ma n'yohu, pe nugā hinga soc'a'i —bi 'yembi.

³⁴ Ra Jesús bi 'yembra Bedu:

—Majuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, nu'mø tobe hīndi mahra øni, ya xqui cønga nhyūndi, guí mma ngue hinguí paqui —bi 'yembi.

³⁵ Pe ra Bedu p'uya mahøn'a ena:

—A, nu'a, hin'na'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tui, pe nugā hinga cøn'a'i —bi 'yembi.

Gātho'u mi'da yø xādi p'uya, 'da'igu bi ma.

Ra Jesús bi mat'Oja p'ua ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní.

³⁶ Nuna ra Jesús bi mähä yø xädi, bi zømp'ua ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní. Nup'ua bi zøni, bi 'yembi:

—Dami mihmi ua ya, mente ga thocä mits'ua ni nguehna ngue ga ma mat'Oja —bi 'yembi.

³⁷ Bi thohmits'ua ni nguep'ua ra Jesús, bi me ra Bedu 'ne bi me'ua yoho yø ts'unt'ua ra Zebedeo. Bi mudi bi dār'man'ua rá mmui ra Jesús, mathoguitho ngue bi du rá mmui. ³⁸ Bi 'yembyø n'youi p'uya:

—Janjuani ngue tu ma mmuigä, nup'ua nnä sä, ya ja ngue 'bexca tu. Dami cohmi ua ya, pe 'yogui ahmi. Ma ga ä ma t'ahahu —bi 'yembi.

³⁹ Ra Jesús bi thohmits'ua ni nguep'ua. Bi m'memfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yena:

—Ague ma Papá'i, nu'mø guí nnu manho, dami yangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thocä. Pe hinga nu'a go ga sännä gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sänni, gue'a di nja'a —bi 'yena.

⁴⁰ Mi juadi bi mat'Oja p'uya, bí 'yep'ua 'bu'ua hyu yø xädi. Pe bi dini ngue ya mi aha. Bi 'yembra Bedu p'uya:

—¿Ua xinga n'na ora di sä guí 'yä ni t'ahahu n'yø? ⁴¹ Dami mat'Oja, 'yogui ahmu. Nu'mø hinga mat'Ojahu, nthambenitho hinda gue'a gui 'yøthu. I nne ni mmui ngue gui 'yøthu na ra hya dí mmangä, pe emmei cuen'ni do'yohu.

⁴² Mahombi zop'ua yø xädi, bi mengbu xpi 'yehē ngue bá mat'Oja. Bi 'yena:

—Ague ma Papá'i, nu'mø ya hinguí nnu manho ngue gui nyangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thogui, di nja'a te ni pähä 'mø.

⁴³ Mambá pengbaya, mahombi dinyø xädi ngue mi aha, porque emmei ne tha. ⁴⁴ Mahombi zop'ua p'uya, bi ma'a rá hyu ndi ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngut'a ra hya xi Oja. ⁴⁵ Mahombi 'yep'ua 'buhyø xädi p'uya, bi 'yembi:

—Gue mahonguí ahmi n'yø. A nuyá, ya bi zønna ora ngue di ndäpyø ts'oc'eí ra N'yohu bí 'yē mahets'i ya. ⁴⁶ Dami nangüi. Ya bá ecua na di dāgui, ma ga ma c'athu.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴⁷ Mente nzohyø xädi ra Jesús, bi zøhna ra Judas rá n'youi'ua 'de'ma yoho yø xädi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gu yø juai, bá gu yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija. ⁴⁸ Nuna ra Judas, ya xi xihyø ja'i tema senya da 'yøt'e, xi 'yembi: “Nu'a ra n'yohu ga zenguagä ya, 'ne ga surpa rá hmi, gue'a guí homhmu'a p'uya. Dami benthu”, xi 'yembi. ⁴⁹ Janangue mi zømp'ua 'bähra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yembi:

—Xcade grá xännbate —bi 'yembi.

Bi zurpa rá hmi p'uya. ⁵⁰ Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Ague amigo, ya da guehra ora jap'u di nja'a te gni 'yɛhya.

'Bexque'a bi bentyø ja'i ra Jesús. ⁵¹ Mi ma ma bent'i ra Jesús, bi guxrá juai'a n'na nc'ei rá xädi. Bi zennbabi rá 'yɛhe ra 'bet'o mmäcja, bi hyejpabi rá gu. ⁵² Ra Jesús bi 'yɛmbra zete:

—Dami fos'ni juai. Porque ra ja'i hote conna juai, xquet'a conna juai ja ngue di du. ⁵³ ¿Ua hinguí padí ngue nu'mø ga äpä ma Papá ngue da mäxqui, da penngagui tho'i 'de'ma yo'bui yø anxɛ ngue da mäxqui? ⁵⁴ Pɛ nu'mø ngu'a ga øt'e, ya hinda zä di nja'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro 'mø. Porque nu te dí thocä ya, ya nt'ot'i ngue ngu'a di nja.

⁵⁵ Ra Jesús bi 'yɛmbyø nzite:

—¿Ua guí emhmɛ ngue drä begä, ngue guí cɛhu yø juai, 'nɛ guí cɛhu yø za ngue guí benngahɛ? Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä ra hya yø ja'i p'u ja ra nija. Uanguí xtä nzä ngue ja xqui benngahɛ p'u.

⁵⁶ Pɛ nu te guí ørcahɛ ya, ya bi nja'a te ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja p'u ja ra Maca Libro —bi 'yɛmbi.

Gä bi zop'u yø xädi ra Jesús ngue bi 'dagui.

Nuya yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi rá güenda rá Jesús.

⁵⁷ Nuna ra Jesús bi ts'ixpu 'buhra Caifás, nuna ra 'bet'o mmäcja. Nup'u ja rá ngu na ra mmäcja na, ja bi mpeti p'u yø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija. ⁵⁸ Pɛ ra Bedu ni 'befa ya'atho p'u ni ma yø ja'i ni zi ra Jesús. Mi zømp'u ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi yat'ambo ra dathi. 'Dap'u bi mihmi yø policía. I tømí tengu da thohra Jesús.

⁵⁹ Nu'u yø hmu yø mmäcja co 'nɛ'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, 'dap'u bi mpeti ngue bi nhɛca hya, honi ha di japyø fehni, da 'yɛmbi ngue ni 'yup'u da du ra Jesús. ⁶⁰ Pɛ hinguí tini ha di japra hya, madague'a xangu yø ja'i bi manyø fehni ngue di yapra Jesús. M'mɛfa p'uya, mahømbi guar'mi yonc'ei ngue di yapí. ⁶¹ Bi 'yɛmbi:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, bi 'yɛn'a n'na ndi: “Nugä da zä ga xorpabi rá nija Oja, 'nɛ nhyu patho gdá hojman'na ra nija ma'da'yo”, bi 'yɛna.

⁶² Bi m'mähra 'bet'o mmäcja p'uya ngue bi 'yɛmbra Jesús:

—¿Te guí mmanna ra hya guí nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin tema hya gdi thadi? —bi 'yɛmbi.

⁶³ Pɛ ra Jesús hinte ga ndatho. Ra 'bet'o mmäcja p'uya mahømbi 'yɛmbi:

—Nuna Oja i 'bui, dami 'yɛxa ntestigo, dami xicje njuani ya ngue'mø majuani gue'e grá Cristo rá Ts'unt'u'i Oja.

⁶⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ahá, go guecä tengutho ra hya guí mmanya. 'Nɛ dí xi'ahɛ, gui nnuhu ra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i dani mmip'u bí ja rá n'yɛi Oja nuna jase

rá ts'edi. 'Nɛ da 'yɛhra pa ngue hɔnda ɛhɛ, di 'yɛ mahɛts'i da n'youi ra guí.

⁶⁵ Mí 'yøhra mmäcja na ra hya bi manna Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncuɛ. Bi 'yɛmbyø ja'i p'uya:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, thenmahya Oja na. Nuya mfadi ya ngue hin tema man'na ma testigo dí homhmu ya. Ya gá 'yøsehɛ ya ngue thenmahya Oja. ⁶⁶ Xiya, ɛte guí mmamhmu na ra hya bi manya? —bi 'yɛmbyø ja'i.

Yø ja'i p'uya bi 'yɛna:

—Nuna, ni 'yup'u ngue da tho na.

⁶⁷ Yø ja'i p'uya bi zospabi rá hmi ra Jesús 'nɛ bi mat'i. Mí da p'uya bi memba rá hmi. ⁶⁸ Yø ja'i bi 'yɛmbra Jesús:

—Nu'i guí mma ngue grá Cristo, dami pahya te'o bi mɛp'a'i ya —bi 'yɛmbi.

Bi manna Bedu ngue hinguí padi te'o ra Jesús.

⁶⁹ Ya hup'u ja ra dathi ra Bedu. Nuna n'na ra xisu ngue ra gani p'u ja ra ngu bi guarbu hu ra Bedu. Bi 'yɛmbi:

—'Nɛ'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Galilea.

⁷⁰ Ra Bedu p'uya, nuna ra hya bi ma, gä bi 'yøhyø ja'i mi 'bup'u ngue bi 'yɛna:

—Hin'na, hindí pacä tema hya guí nne gui xicya.

⁷¹ Ra Bedu p'uya i map'u bí ja rá goxthi ra dathi. Mí nu man'na ra xisu p'uya, mahømbi 'yɛmbyø ja'i 'bup'u:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, xquet'a rá n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁷² Ra Bedu p'uya asta bi 'yɛxa ntestigo Oja ngue bi 'yɛna:

—Hin'na, hindí pacä na ra n'yohu guí mmanya.

⁷³ Mí tho hman'na ts'ɛquits'u p'uya, nu'u yø ja'i 'bup'u, bi guatra Bedu, bi 'yɛmbi:

—Majuani ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nɛqui ngue ni mmenguha'a, xøgue nt'ødetho'a te gni ya —bi 'yɛmbi.

⁷⁴ Mí dahra Bedu p'uya, mahømbi 'yɛna:

—Da jacä ra castigo Oja 'mø ngue himma juani te dí xi'ahɛ. Pɛ nuna ra n'yohu guí xicju, hindí pacä te'o na.

Mí juadi bi manna ra hya na, bi mmahra øni. ⁷⁵ Ra Bedu p'uya bi zo rá mmui na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yɛmbi: “Tobe hindi mahra øni, ya xqui cønga nhyundi, guí mma ngue hinguí paqui”, xi 'yɛmbi. Ra Bedu p'uya, asta ra zondummui bi bøn'athi.

Bi ts'ixpu 'buhra Pilato ra Jesús.

27 ¹ Mí nɛcahäi p'uya, bi mpeti gätho yø hmu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija. Bi nhɛcahya ngue sänni ha di japi

da hyo ra Jesús. ² Bi dutra Jesús ngue bi zixpu 'buhra Pilato mará gobierno.

Ra Judas bi nhyose.

³ Nuna ra Judas xi da ra Jesús, mi badi ngue ya bi nhecahya yø ja'i ngue da hyo ra Jesús, bi där'man'u rá mmui p'uya. Bi map'u bí 'buhyø hmu yø mmacja co 'ne'u yø n'yohu di manda p'u ja ra nija. Bi cospabi'u 'däte ma'det'a yø menyu ngue ra t'axi xi unni. ⁴ Bi 'yembi:

—Ra ts'oqui dá øt'ä ngue dá dä'ahu na ra n'yohu hinte ndupate ngue da tho —bi 'yembi.

Pe nu'u yø mmäcja p'uya, bi 'yembra Judas:

—Nu'a guí mmanya, ya hinda mportagähe'a ya. Ya guí nnuse p'u te guí øt'e.

⁵ Nuna ra Judas bá enyø menyu p'u ja ra nija. Bi ma p'uya, bi datrá 'yuga conna nthahi i nzadi ngue bi du.

⁶ Nup'u ja ra nija p'uya, nu'u yø hmu yø mmäcja bi hyaxra menyu xi 'yenna Judas, di n'yembi:

—Nuyá, hinguí sä ngue ga uanspahü ra menyu ngue ra ofrenda naya, porque rá nzabi'a to bi da ra ja'i ngue da tho na.

⁷ Bi nya p'uya, bi zanni ngue nuna ra menyu, da dän'a n'na ra häi ni hu ngue ra njats'øye. Bi ne ngue nuna ra häi da däi, ja da 'yap'u yø ja'i da du, ngue hingyø mmengu p'u. ⁸ Janangue nuna ra häi naya, gui hutyo ja'i ngue ra Ji. ⁹ Ya bi nja na te ra hya xi manna pøngahya Jeremías ngue bi 'yena: “Bi njo'u 'däte ma'det'a yø menyu ngue ra t'axi. Guehna ra nzäbi xi zanyø judío ngue da gut'i. ¹⁰ Nuna ra menyu na p'uya, guehna i thänna häi ni hu ngue ra njats'øye na. Ya bi nja tengutho ra hya bi 'bejpagui Oja ngue di nja”, bi 'yenna Jeremías.

Nuna ra Jesús ya 'bäp'u 'buhra Pilato mará gobierno.

¹¹ Ra Jesús bi ts'ixpu 'buhra gobierno. Ra gobierno p'uya bi 'yembra Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Ahá, go guecä tengutho ra hya guí mmanya.

¹² Nu'u yø hmu yø mmäcja p'uya co 'ne'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, ga di yapra Jesús. Pe ra Jesús hinte ga ndatho te sifi. ¹³ Ra Pilato bi 'yembra Jesús:

—¿Ua hinguí øde te gäma hya guí nyap'a'i ya?

¹⁴ Pe ngutho ra Jesús hinguí thadi. Janangue ra gobierno di 'yøtho ngue hin tema hya ga ndatho.

Bi manda ra Pilato ngue da ma macuati ra pont'i ra Jesús.

¹⁵ Nuna ra Pilato, ja n'na rá costumbre ngue di thø'a n'na ra ofädi 'mø ja ra ngo ngue ra pascua. Pe yø ja'i'u huanhni ndana ra ofädi da ma mathøgue. ¹⁶ Nu'a ra pa'a p'uya, mi ofädi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Barrabás. 'Në gätho yø ja'i padì ngue xanhets'i rá ts'oqui mi ja na.

¹⁷ Nup'u bi mpeti yø ja'i, ra Pilato bi 'yembyø ja'i:

—¿Ndana guí nnehu ngue ga thøcä ya, ra Barrabás, uague ra Jesús nuna gui hutyo ja'i ngue ra Cristo?

¹⁸ Nguna bi xihyo ja'i ra Pilato, ngue bi ne xti thohra Jesús. Porque padì ngue ra nts'eyatho øtyø mmäcja nuya xi däpra Pilato na ra Jesús.

¹⁹ Ya hup'u ja rá nhudi ra Pilato ngue da 'yøtra ts'ut'abi. Pe nu'a rá xisu ra Pilato bi mennbabi ra hya, bi 'yembi: “Nuna ra n'yohu 'yost'abi, ra hoja'i na, 'yo tega di nthint'i ngue'a te ga 'yost'abi na. Porque manxui nts'utho te xtä 'uipi ngue da thogui”, bi 'yembi.

²⁰ Pe yø hmu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija emmei di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yäpra Pilato ngue di thø ra Barrabás, go da tho ra Jesús. ²¹ Ra gobierno mahombi 'yembyø ja'i:

—¿Ndana gue'a ya yonc'ei guí nnehu ngue da ma mathøgue ya?

Yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Da ma mathøgue ra Barrabás.

²² Ra Pilato mahombi 'yørpa ra nt'änni yø ja'i, bi 'yembi:

—Xina ra Jesús gui hutyo ja'i ngue ra Cristo, ¿te guí nnehu ga japä na? —bi 'yembi.

Yø ja'i p'uya, gätho bi 'yena:

—Da guatra pont'i na guí mmanya.

²³ Ra Pilato p'uya bi 'yembyø ja'i:

—Pe ¿tema nts'o xa 'yø'na p'uya?

Yø ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yena:

—Da guatra pont'i na.

²⁴ Ra Pilato p'uya bi badi ngue hinda zä ha di japi di thøhra Jesús.

Porque mathoguitho mahyo ja'i ngue ncue. Bi manda bá thanbä ra dehe p'uya ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'u bi nxu'ye. Bi 'yembyø ja'i:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, hinte ndupate na. Himma ts'oquigä p'u ngue da tho na. Ya gui nnusehu p'u te guí øthä.

²⁵ Yø ja'i p'uya bi 'yena:

—Nugähe co 'nëhma basihe, go ma ts'oquigähe p'u da du na ra n'yohu na.

²⁶ Ra Pilato p'uya bi manda ngue bi ma mathøgue ra Barrabás. A nuna ra Jesús, bi sityø soldado ngue da fei, 'në da zits'i ngue di cuatro pont'i.

Yø soldado thenmahya ra Jesús.

²⁷ Nu'u yø soldado ra gobierno bi zixra Jesús, i map'u ja rá dathi ra cuarte. Bi ma mapeti gätho yø soldado p'uya ngue di mäts'i. ²⁸ Yø soldado p'uya bi möjpabi rá he ra Jesús, bi heta n'na ra tuhu ngue ra jupoi. ²⁹ Yø soldado ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús. Bi gärpa n'na ra t'o rá 'ye ngue rá n'yei. 'Né bi ndantyøhmu p'u ha 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuaní hnu mansu n'na ra dast'abi. I thenmahya p'uya, bi 'yëmbi:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yëmbi.

³⁰ Bi zots'i. Bi guaspabi rá t'o mi fo rá 'ye p'uya, di jännbabi rá ya. ³¹ Mi juadi bi denmahya p'uya, bi gajpabi rá tuhu xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpuya ngue di cuarta pont'i.

Ya cuarta pont'i ra Jesús.

³² Nup'u ja ra 'yu, bi nthëui p'u n'na ra n'yohu ngue ra mmengu p'u ja ra hnini Cirene, ni hu ngue ra Simu. Nu'u yø soldado maní zi ra Jesús, bi japra Simu ngue bi duxra pont'i nuna da ma macuati ra Jesús.

³³ Nuna ra Jesús, i zixyø ja'i p'u ja ra xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna ra hya na i nne da ma ngue ra Njuyaxhmu. ³⁴ Nup'u bi zønna Jesús, bi t'unna vino n'youi ra mirra para ngue di pumbenibi. Mi zä te ja p'uya, himbi ne bi zi.

³⁵ Bi cuarta pont'i p'uya, mi juadi bi nø'mi. Bi ma ra taha yø soldado p'uya ngue to xta ra taha, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús. Ya bi nja tengutho ra hya bi manná pøngahya Oja 'mø yø pa xathogui ngue bi 'yëna: “Da ma ra taha yø ja'i ngue to di tocabi ma he”, bi 'yëna. ³⁶ Bi mihyø soldado p'uya ngue hëtho te di ja ra Jesús. ³⁷ Nup'u ja rá ya ra pont'i cuarta Jesús, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'u te bi ma ma'upi. Nuna ra letrero, i ëna: “Nuna ra n'yohu 'bucua, guehna ra Jesús rá dast'abi yø judío na”, ëna letrero.

³⁸ 'Né yoho yø bë bi ma macuati ra pont'i, n'na i gohrá n'yei, n'na i gohrá gaha. ³⁹ Asta huatyø ya yø ja'i thop'u ja ra pont'i cuarta Jesús ngue thenni. ⁴⁰ I ëmbi:

—A nuya n'yø, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Né guí ëna ngue nhyu patho gdi hojman'na ra nija. Dami nyanse ya, bá cap'u ja ra pont'i guí cuatya ngue'mø majuaní rá Ts'unt'u'i Oja ya.

⁴¹ Nu'u yø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley, conyø fariseo, conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, gä thenmahya ra Jesús. Di n'yëmbi:

⁴² —Mi mmannu ra n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pe nuyá, hinda zä ha di japi di nyanse ya. A nu'mø majuaní ngue rá dast'abi yø judío ya, da zä da cahnu ja ra pont'i ya n'namhma ngue ga ëc'ëihu te da ma. ⁴³ Mi mma ngue rá Ts'unt'u Oja, 'né mi mma ngue fäx Oja. A nuyá, ma ga nnuhu ya ngue'mø nne Oja ya, da mäx'mø —di n'yëmbi.

⁴⁴ Nūya yø bē 'dap'u cuathu ra pont'i ra Jesús 'nēhya thenmahya ya.

Ya bi du ra Jesús.

⁴⁵ Mi hyuxyadi p'uya, bi m'mexui gā ra ximhāi astā hyunde. ⁴⁶ Nu'mø ni ma da zu'i hyunde p'uya, ra Jesús ra ndøts'edi bi 'yēna:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —bi 'yēna.

I nne da manna ra hya na: “Ma Oja'i, ma Oja'i, ¿hanja ngue gā hyegagui p'u?” ⁴⁷ Ja mi 'bärp'atho 'da yø ja'i, bi 'yøde te bi manna Jesús. Yø ja'i p'uya di n'yēmbi:

—Nuna ra n'yohu na, i nzohra Elías.

⁴⁸ 'Bexque'a bi ma n'na nc'ei mi 'bäp'u, bá ha n'na xequi ra esponja xa ntudi, bi pop'u ja ra vino xan'ixi. Bi nøtra t'o p'uya ngue bi cuarpabi rá ne ra Jesús ngue da zuts'i. ⁴⁹ Pe mi'da yø ja'i 'bäp'u bi 'yēmbi:

—Ma ga nnuhu ya ngue'mø da ehna ra Elías i nzofa ngue da yanya.

⁵⁰ Ra ndøts'edi bi 'yēn'a n'na rá hmafi ra Jesús. Bi du p'uya. ⁵¹ Nu'a ra ora'a p'uya, nu'a ra ulu mi zup'u ja ra goxthi nija, bi xet'i, i gai. 'Nē bi 'yan'ahāi, yø t'øhø bi hyegue. ⁵² Bi xohyø panteón mi o yø ánima. Bi bennate xangu yø ja'i mi ec'ei Oja. ⁵³ Nu'mø mi bennate, bi bomp'u ja yø panteón. Pe nu'mø mi bennate m'mefa ra Jesús, nūya yø ja'i xi bennate bi map'u ja ra maca hnini Jerusalén. Ja bi nup'u xangu yø ja'i ngue ya 'bui mahøn'a p'uya.

⁵⁴ Nu'a ra capita co 'nēhyø soldado 'bäp'u ni hyandra Jesús. Mi nu ya p'uya ngue bi 'yan'ahāi 'nē bi nu te gā bi 'yøtra Jesús mente bi du. Emmei bi nsu, di n'yēmbi:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu na, rá ts'unt'u Oja na.

⁵⁵ Xangu yø xisu yap'utho mambi 'bäi ngue hantho te gā bi nja. Nūya yø xisu ya, bá nexa Galilea ngue bá ten'mø manī ma Jerusalén ra Jesús. 'Nē guehya yø xisu mi fäts'i ngue di unni te mi honi. ⁵⁶ Nūya yø xisu ya, n'youi p'u ra Maya nuna ra mmengu Magdala, co 'nēhna ra Maya rá mamá ra Jacobo 'nēhra José, co 'nēhna man'na ra xisu, rá mamá'u yoho yø ts'unt'u ra Zebedeo.

Ya bi ma nt'ägui ra Jesús.

⁵⁷ Ya ni ma da dāhra nde p'uya, bi zø'a n'na ra n'yohu ngue ra mmemmeti ni hu ngue ra José, ra mmengu p'u ja ra hnini Arimatea. Xquet'a 'nēhna mará xādi ra Jesús. ⁵⁸ Nuna ra José, bi ma bá nyaui ra Pilato, bá äpra nt'edi ngue da hyajpa rá do'yo ra Jesús. Ra Pilato p'uya bi unna nt'edi ngue da thacra Jesús. ⁵⁹ Nuna ra José, mi hyajpu ja ra pont'i ra Jesús, bi 'uennbabi rá do'yo co n'na ra sávana ma'da'yo. ⁶⁰ Ra José ya xi 'yambu ja ra t'øhø n'na ra 'da'yo panteón ngue xta 'yo 'mø xta ndu, ja bi gärbu ra Jesús. Bi gotra goxthi co n'na ra ndø do. Bi ma p'uya. ⁶¹ A nuna ra Maya ngue ra mmengu Magdala co 'nēhna man'na ra Maya, hurp'atho gā i ma nt'ägui ra ánima ya.

Bi mäh̄yø soldado p'ʉ o rā Jesús.

⁶² Ya rā pa ngue rā ts'äya 'mø mi hyats'i. Nu'ʉ yø hmu yø mmäcja conyø fariseo bi ma bá nyaui rā Pilato. ⁶³ Bi 'yēmbi:

—Ague grā ts'ut'abi, nu'mø mi ya nā rā fehni n'yohu bi du, mi ɛnā ngue nu'mø bi gua'a nhyu pa xta ndu, di bennate p'ʉ da nt'ägui.

⁶⁴ Janāngue nuyá, dami 'yetyø soldado ngue da fädi ha o rā ánima asta gue'mø bi tho'a rá hyu pa xa t'ägui. Ya hinda zäp'ʉ da ma yø xädi 'mø rā xui ngue da hyaxra ánima, m'mefa p'uya da hyätyø ja'i, da 'yēmbi ngue ya bi bennate. Ya man'natho bi thär'mants'ojü p'uya ngue m'met'o.

⁶⁵ Rā Pilato bi 'yēmbiø mmäcja:

—'Bup'ʉ yø soldado guí ähmü. Ni mähä, bi fäthu rā panteón, pē dami segurahu xandõnho.

⁶⁶ Gä bi ma p'uya ngue bá fädi xanho rā panteón. Bi mēpyabi rá njo'mi rā panteón. Bá sop'ʉ yø soldado ngue yø mädi p'uya.

Ya bi bennate rā Jesús.

28 ¹ Nu'a rā pa ngue rā ts'äya ya bi thogui. Mi hyaxa ndomingo rá mudi rā pa ngue rā semana. Nuna rā Maya rā mmengu Magdala co 'nē'a man'na rā Maya bi ma ngue bá nu rā panteón. ² Nu'mø ya ni ma da zõni, nthambenitho bi 'yan'ahäi. Porque n'na rá anxē Oja bi 'yē mahets'i, bi zõp'ʉ ja rā panteón. Bi duntrá do mi co'mra panteón. Ja bi hyuxpu p'uya. ³ Nuna rā anxē di yoxni tengutho rā huei 'mø di yot'i. Rá he p'uya, xandont'axi. ⁴ Yø soldado ngu i nu rā anxē, asta rā huaqui ngue rā ts'u. ɛntho ya xi du ngue rā ngüent'i.

⁵ Mi sonya yø xisu, rā anxē bi 'yēmbi:

—'Yo gui suui. Porque dí pacä ngue guí hommi rā Jesús nuna bi cuatro pont'i yø ja'i. ⁶ Dami nuii ua bi 'begui, ya hinjo'o ua, ya xa bennate tengutho rā hya bi xi'ahu 'mø mi 'bui. ⁷ A nuya ni me n'nahmantho ya, ni xihmi yø xädi ngue ya xa bennate rā Jesús 'nē dani dõp'ahu Galilea, ja gni nuhu p'ʉ. Guehna ja ngue ga xi'ahu naya.

⁸ Nu'ʉ yø xisu p'uya, n'na zihmantho bi ma. Made di johya, madi i su, pē ni tihi ngue dani xipyø xädi te xi nja. ⁹ Nup'ʉ ja rā 'yu p'uya, mi dambeni ya bi nthēui rā Jesús ngue di zengua. Nu'ʉ yø xisu p'uya bi guarbu 'bähra Jesús ngue bi dospa yø gua ha ga ndanne. ¹⁰ Rā Jesús bi 'yēmbiø xisu:

—'Yo guí suui ya. Ni me ya bá xihmi'ʉ mā cugä ngue jatho da ma Galilea, ja gani nuhu p'ʉ.

Yø mmäcja bi gutra menyu yø soldado ngue da manna fehni.

¹¹ Mente ni hya rā 'yu yø xisu, nuya 'da yø soldado mi fähra panteón, bi map'ʉ ja rā hnini, bá xipyø hmu yø mmäcja te gä xi nja. ¹² Yø mmäcja

p'uya, bi ma bá nyaui yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, bi gohra acuerdo te 'be'a ja ngue da 'yøt'e. Bi zännbaya ngue nuya yø soldado xi nup'u xi bennate ra Jesús, da gut'i xangu ra menyu. ¹³ Bi 'yembyø soldado:

—Nuya gui 'yemphu yø ja'i ya: “Manxui xa nzucje ra t'aha. Mente dí ahme p'uya, xa nzøhyø xädi ra Jesús ngue xa hyats'i”, gui 'yemphu yø ja'i ya. ¹⁴ Nu'mø da bahra ts'ut'abi ngue guí mmammi ngue xa nzu'ahu ra t'aha, a nu'mø ngue da zu'ahu, 'yo te gui mbemhmu hinte da ja, go ga hojpähe rá mmui.

¹⁵ Yø soldado p'uya, bi hyanna menyu bi t'unni, bi ma tengutho ra hya bi sifi ngue da ma. Nuna ra hya bi manyø soldado, gue'a ra hya sihyø judío'a ya asta guehra pa ja p'uya.

Ya bi nyaui Gä 'de'ma'da yø xädi ra Jesús.

¹⁶ Nu'u 'de'ma'da yø xädi ra Jesús i ma Galilea. Nup'u ja ra nyuni mi mmanna Jesús ngue di nthehu, ja bi zømp'u. ¹⁷ Ja mi nu yø xädi ra Jesús ngue ya 'bup'u, Gä bi danne. Pe yoben di'da ngue'mø majuan ngue gue'a ra Jesús oque hin'na. ¹⁸ Pe ra Jesús bi guarbu ha 'buhyø xädi, bi 'yembi:

—Nugä, bi n'najhma cargo ngue ga manda mahets'i 'ne cua ja ra ximhäi. ¹⁹ Janangue nuyá, dí xi'ahu ya ngue guí mmähä Gä rá nguni nximhäi. Dami hyoni ha gdí japhu yø ja'i ha di gohi ngue ma xädi. Dami xixyabahu yø ja'i da 'yec'eigui, gue'a di nequi'a ngue n'youi ra Papá, n'youi rá Ts'unt'u Oja, n'youi ra Espíritu Santo. ²⁰ Nuya te gäma hya xtá xi'ahu gui 'yøthu, dami xännbahu yø ja'i ngue dangu'a da 'yøt'e. Dami pahmu ngue dí n'yohu hangu ra pa, asta gue'mø dani njua'a nximhäi. Da ngut'atho.